

Kansainvälinen palkkaverovertailu 2019

Mikael Kirkko-Jaakkola

TIIVISTELMÄ

Selvityksessä tarkastellaan palkkaan kohdistuvaa tuloverotusta sekä palkkasidonnaisia veronluonteisia työnantajamaksuja esimerkkilaskelmien avulla Suomessa ja 17 Suomen kaltaisessa kehittyneessä OECD-maassa. Esimerkkipalkkatasot ovat 28 600 euroa, 44 000 euroa, 67 700 euroa ja 143 000 euroa vuodessa. Perheettömien palkansaajien lisäksi selvityksessä käsitellään myös kaksilapsisten perheiden verotusta.

Suomessa palkkaverotus on selvityksen matalimmalla palkkatasolla Euroopan vertailumaiden keskitasoa. Verotus kiristyy kuitenkin nopeasti palkansaajan tulojen noustessa, kun korkeat marginaaliveroprosentit iskevät uralla etenemisen ja lisäansioiden kannustimiin jo matalahkoilla tulotasolla.

Suomalaisittain keskipalkkaisen veroprosentti ylittää muiden Euroopan vertailumaiden keskiarvon 2,5 prosenttiyksiköllä. Suomi on vertailun seitsemänneksi kirein tuloverottaja keskituloisella, 44 000 euron vuosittaisella palkkatasolla. Keski- ja suurempituloisilla tuloveroprosentit ovat korkeimmat Belgiassa perheettömällä palkansaajalla.

Keskipalkkaisen 100 euron palkankorotuksesta tai muusta tulonlisäyksestä 47,2 euroa menee meillä nouseviin veroihin. Tällä tulotasolla marginaaliveroprosentti onkin Suomessa Pohjoismaiden korkein ja siten vähiten kannustava.

Mitä suurempia palkkatasoja tarkastellaan, sitä kireämpää verotus Suomessa on vertailumaihin nähden. Selvityksen suurituloisimmalla palkkatasolla veroprosentti on neljänneksi korkein, 6,8 prosenttiyksikköä kireämpi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Suurituloisimmalla palkkatasolla marginaaliveroprosentti on kolmanneksi korkein Ruotsin ja Belgian jälkeen.

Työnantajamaksut ovat keventyneet Suomessa kolmen viimeisen vuoden aikana merkittävästi työmarkkinajärjestöjen solmiman kilpailukyky sopimuksen johdosta. Nykyään maksut ovat jo alle Euroopan vertailumaiden keskiarvon. Työnantajamaksujen aleneminen ja vuodelle 2017 toteutettu vuosikymmenen ainoa laaja palkkaverokevennys ovatkin kääntäneet työn verotuksen laskuun palkkaverokiilalla mitattuna.

Selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Mikael Kirkko-Jaakkola. Osa veroprosenteista on laskettu tilintarkastus- ja verokonsultointitoimisto PwC:ssä. Veronmaksajain Keskusliitto on julkaissut kansainvälistä vertailutietoa työn ja palkan verotuksesta vuodesta 1995 lähtien.

Viime vuoden selvitykseen nähden vertailumaiden joukko päivittyi, kun Irlanti korvasi Japanin. Euroopan vertailumaat ovat Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska ja Viro. Lisäksi selvityksessä on kolme maata Euroopan ulkopuolelta: Australia, Kanada, ja Yhdysvallat.

SISÄLTÖ

1	Johdanto.....	5
1.1	Työn verotukseen liittyviä käsitteitä.....	5
1.2	Selvityksen vertailumaat	6
1.3	OECD:n palkkaveroselvitys.....	6
1.4	Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit	7
1.5	Vertailussa käytetyt veroperusteet.....	10
1.6	Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi.....	11
2	Kokonaisveroaste ja verotuksen rakenne	12
2.1	Kokonaisveroasteet	12
2.2	Verorakenne ja työn verotus.....	13
3	Vertailumaiden veropolitiikka.....	15
3.1	Verotus Euroopan maissa.....	15
3.2	Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa.....	32
4	Työn verotus vuonna 2019	36
4.1	Palkansaajan tuloveroprosentit.....	36
4.2	Palkansaajan marginaaliverot	43
4.3	Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	45
4.4	Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasidonnaiset verot yhteensä	47
5	Suomen palkkaverotus verrattuna Skandinaviaan, Viroon, Saksaan ja Britanniaan.....	50
6	Lopuksi.....	61
	Lähteitä.....	62

LIITTEET:

- Liite 1 Vertailun palkkatulot eri valuutoissa.
- Liite 2.1 Tuloveroasteet 2019, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 2.2 Tuloveroasteet 2019, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 3 Marginaaliveroasteet 2019, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 4 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut 2019.
- Liite 5.1 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2019, yksinäinen palkansaaja ja yhden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe.
- Liite 5.2 Palkkaverokiila eli verojen yhteenlaskettu osuus työvoimakustannuksista 2019, kahden työssäkäyvän vanhemman palkansaajaperhe, kaksi lasta.

1 JOHDANTO

Selvityksessä tarkastellaan palkkatulojen verotusta Suomessa ja 17 relevantissa vertailumaassa. Vertailumaista 14 on Euroopasta (Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Norja, Ranska, Ruotsi, Saksa, Sveitsi, Tanska ja Viro) ja kolme Euroopan ulkopuolelta (Australia, Kanada ja Yhdysvallat).

Pääpaino on neljällä esimerkkipalkkatasolla tehdyissä laskelmissa, joilla pyritään kuvaamaan tuloverotusta vertailumaissa suomalaisen palkansaajan näkökulmasta.

Johdantoluvussa käydään läpi verokiilaan liittyviä määritelmiä ja palkkaverovertailun lähtökohtia. Luvussa 2 luodaan lyhyt katsaus vertailumaiden kokonaisverasteisiin ja palkkaverojen merkitykseen kokonaisverotuksesta. Luvussa 3 esitellään selvityksen vertailumaissa viime aikoina toteutettuja tai suunnitelmassa olevia etenkin palkkaverotusta koskevia verouudistuksia.

Kansainvälisen palkkaverovertailun tärkeimmät esimerkkilaskelmien tulokset on esitetty luvussa 4. Kappaleessa 4.1 käydään läpi vertailumaiden tuloveroprosentit ja kappaleessa 4.2 marginaaliveroprosentit. Kappaleessa 4.3 esitellään työnantajan sosiaalivakuutusmaksuja ja kappaleessa 4.4 koko työvoimakustannukseen kohdistuvaa palkkaverokiilaa. Luvussa 5 vertaillaan tarkemmin Suomen palkkaverotusta muihin selvityksen Pohjoismaihin sekä Viroon, Saksaan ja Iso-Britanniaan. Luvussa 6 kootaan yhteen selvityksen keskeisiä huomioita.

1.1 Työn verotukseen liittyviä käsitteitä

Työn veroja ovat työntekijöiden palkastaan maksamat tuloverot sekä veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, työnantajan maksamat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut sekä joissakin maissa työnantajan maksamat koko palkkasummaan sidotut verot¹. Nämä verot ja veronluonteiset maksut muodostavat verokiilan työvoimakustannuksen ja palkansaajan saaman nettotulon väliin.

Työn kokonaisverokiilaan luetaan näiden lisäksi mukaan myös kulutuksesta maksettavat välilliset verot. Ne pienentävät palkansaajan nettotulojen ostovoimaa ja vaikuttavat sitä kautta palkkavaateisiin työvoimakustannuksia korottavasti.

Tuloverot ja veronluonteiset maksut muodostavat suurimman osan työn verokiilasta. Usein verokiilasta puhuttaessa tarkoitetaan vain työntekijän ja työnantajan maksamia palkkasidonnaisia veroja ja veronluonteisia maksuja. Myös tässä selvityksessä keskitytään työn välittömien verojen kansainväliseen vertailuun, eli siihen osaan kokonaisverokiilaa, josta kulutusverojen osuus on jätetty pois. Tätä verokiilan osaa kutsutaan palkkaverokiilaksi.

¹ Näitä viimeksi mainittuja työnantajamaksuja ei Suomessa peritä.

Verokiilalla on olennainen osa taloustieteellisessä tutkimuksessa. Verokiilan kaventaminen alentaa työn kustannuksia ja lisää siten työllisyyttä työn kysynnän kautta. Toisaalta tuloverojen madaltuminen tekee työnteosta kannattavampaa, mikä vaikuttaa työn tarjontaan. Ilman kompensoivaa veronkorotusta, se nostaa myös ostovoimaa ja parantaa kulutuskysyntää.

Veronmaksajain Keskusliitto on jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan seurannut verokiilan ja palkkaverotuksen kehitystä Suomessa (ks. esim. Kurjenoja 1998, 2003 ja Lehtinen 1995). Kokonaisverokiila on Suomessa kaventunut 1990-luvun huippuvuosiin verrattuna ennen kaikkea siksi, että tuloverotusta on kevennetty. 2010-luvulla palkkaverotus kääntyi kuitenkin kiristäväksi. Kehitys katkesi vuoden 2017 tuloverokevennyksen ansiosta. Vuosina 2018-2019 palkkaverotus on pysynyt jotakuinkin ennallaan, mutta työn verotus on keventynyt työnantajamaksujen alentuessa.

1.2 Selvityksen vertailumaat

Veronmaksajain Keskusliitto on vertaillut palkkaverotuksen tasoa vuodesta 1995 lähtien (ks. Lehtinen 1995) Suomen kaltaisissa pitkälle kehittyneissä markkinatalousmaissa.

Vertailumaiden joukko on suppeampi kuin laajemmissa EU:n tai OECD-maiden vertailuissa. Selvitykseen on valittu elintasoltaan ja -olosuhteiltaan palkansaajalle vertailukelpoisimpia maita, jotka ovat Suomen tärkeitä vientimaita ja joihin kohdistuu merkittävästi työperäistä muuttoliikettä Suomesta. Pohjoisen Euroopan maat ovatkin vertailujoukossa kattavasti edustettuina.

Mukaan otetuissa maissa luonnollisten henkilöiden tuloverotus ja sosiaalivakuutusmaksut muodostivat merkittävän osan julkisen sektorin verokertymästä.

Selvityksessä on mukana kaikkiaan kolmetoista Euroopan unionin jäsenmaata (joista yhdeksän on euromaita): Alankomaat, Belgia, Britannia, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Tanska ja Viro sekä viisi EU:n ulkopuolista maata: Australia, Kanada, Norja, Sveitsi ja Yhdysvallat.

Erona edelliseen palkkaveroselvitykseen (Kirkko-Jaakkola 2018), Irlanti on korvannut Japanin. Irlanti on suomalaisille nykyään relevantimpi työmarkkina-alue kuin Japani, ja EU- ja euromaana myös muuten kiinnostavampi vertailukohde.

1.3 OECD:n palkkaveroselvitys

OECD on jo pitkään laatinut selvityksiä keskipalkkaisen työntekijän verorasituksesta jäsenmaissaan. Uusimman selvityksen laskelmat ulottuvat verovuoteen 2018

saakka (OECD 2019a). OECD:n laskelmien veroperusteet ovat siis vanhempia kuin tässä selvityksessä.

Toinen keskeinen ero Veronmaksajien ja OECD:n selvitysten välillä on laskelmien pohjana olevissa tulotiedoissa. OECD:n lähtökohtana on keskituloisen kokoaika-työtä tekevän palkansaajan vuosipalkka kussakin maassa. Tulotasoa ei siten ole vakioitu maiden välillä, vaan palkansaajien verotusta verrataan kunkin maan paikallisella palkkatasolla. Veronmaksajien selvityksessä tarkastellaan samoja suomalaisittain relevantteja palkkatasoja, jotka muunnetaan markkinakurssein vertailumaiden valuuttaan.

OECD:n selvityksessä tarkasteltavien palkkojen väliset erot ovat melko pieniä. Perheettömän työntekijän työn verotus lasketaan keskipalkan lisäksi 67 ja 167 prosenttia keskipalkasta ansaitseville. Hyvin monessa maassa vertailun suurituloisimman (167 prosenttia keskipalkasta) työntekijän palkka ei ulotu korkeimmille marginaaliveroprosenteille, kuten esimerkiksi Suomessa. OECD:n tarkastelussa suomalainen suurituloisen ansaitsee vuodessa 73 454 euroa vuonna 2018.

Eroista huolimatta OECD:n vertailun antama kuva keskimääräisen kokoaika-työtä tekevän työntekijän verotuksesta on hyvin samankaltainen kuin samaa verovuotta koskevassa viimevuotisessa Kirkko-Jaakkolan (2018) palkkaveroselvityksessä. Molemmissa vertailuissa keskipalkkaista perheetöntä palkansaajaa verottaa ankarimmin Belgia ja toiseksi ankarimmin Saksa. Suomi oli seitsemänneksi ankarin perheettömän keskituloisen palkansaajan verottaja sekä Veronmaksajien, että OECD:n viime vuoden verotusta koskevassa selvityksessä Veronmaksajien vertailujoukkoon kuuluvien 18 maan joukossa. OECD:n selvityksessä Suomen keskipalkka (43 984 €) oli hieman Veronmaksajien keskipalkkaa (43 000 €) korkeampi.

OECD:n selvitykseen sisältyy verotuksen lisäksi myös joitakin lapsiperheille suunnattuja tulonsiirtoja, jotka on tässä rajattu tarkastelujen ulkopuolelle.

1.4 Vertailun palkkarakenne ja perhetyypit

Selvityksessä tarkastellaan palkkatuloilla elävää työntekijää neljällä eri tulotasolla. Pienin palkkataso on asetettu siten, että se riittäisi uskottavasti kokoaika-työtä tekevälle yksinäiselle palkansaajalle toimeentulon ainoaksi lähteeksi. Täten se asetuu varsin korkealle tasolle. Se on tarkoituksenmukaista, koska pääsääntöisesti matalille tuloille kohdennettuja tulonsiirtoja ei selvityksessä tarkastella.

Tarkastelemalla tuloveroasteen muutoksia tulotason noustessa saadaan käsitys tuloverotuksen progressiosta. Selvityksen toiseksi alin palkkataso, 44 000 euroa, vastaa jotakuinkin kokoaikaisten työntekijöiden keskipalkkaa Suomessa tänä vuonna. Tilastokeskuksen Ansiotasoindeksin mukaan kokoaikaisten palkansaajien kuukausiansioiden keskiarvo vuoden 2019 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä oli noin 3 520 euroa/kk. Kun tämä kerrotaan 12,5:llä, palkansaajan vuosiansioiksi

saadaan 44 000 euroa. Vuositulon laskennassa on huomioitu lomarahojen vaikutus, joka on selvityksessä oletettu puolen kuukauden palkaksi.

Neljästä palkkatasosta alin on noin 65 prosenttia keskipalkasta ja toiseksi alin taso noin 65 prosenttia toiseksi ylimmästä palkkatasosta. Tarkasteltavan palkkahaitarin ylin esimerkkipalkka on viisinkertainen alimpaan palkkatasoon verrattuna.

OECD:n (2019a) käyttämät maakohtaiset keskipalkat vuodelta 2018 löytyvät liitteestä 1. Viron, Espanjan ja Italian keskipalkat ovat selvästi pienempiä kuin selvityksen toiseksi alin vertailupalkka, mutta Sveitsissä, Norjassa ja Tanskassa keskimääräinen palkka ylittää sen selvästi. Britanniassa, Ruotsissa, Irlannissa ja Itävallassa maan keskipalkka on varsin lähellä selvityksessä käytettävää suomalaista keskipalkkaa.

Vertailun ylin palkkataso, 143 000 euroa vuodessa, on suomalaisittain varsin korkea. Monissa maissa palkkahaitari on kuitenkin leveämpi kuin Suomessa. Myös veroasteikkojen ylimmät rajat vaihtelevat maittain paljon². Suomessa korkein 59,8 prosentin marginaalivero saavutetaan noin 86 000-94 000 euron palkkatuloilla³. Vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla marginaaliveroprosentti on Suomessa 57,2.

Taulukossa 1.1 esitetään selvityksessä käytetyt palkkatasot perhetyypeittäin. Selvityksen palkkarakenteella kuvataan tuloverojärjestelmän progressiivisuutta meillä ja vertailumaissa eikä tyypillisten esimerkkipalkansaajien verotusta. Valituille palkkatasoille löytyy toki vastineita suomalaisessa palkansaajakentässä. Taulukon alla joitakin esimerkkejä Tilastokeskuksen (2019a) palkkatilastoista poimittujen kokoaikaisten palkansaajien vastaavanlaisista kokonaisansioista vuodelta 2018⁴.

Yksinäisen tulonsaajan lisäksi palkkaveroselvityksessä tarkastellaan kaksilapsista perhettä, jossa lasten iät ovat 5 ja 7 vuotta.⁵ Lapsiperheissä joko toinen puoliso on täysin tuloton tai molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä. Yhden tulonsaajan perhe on monissa maissa yleisempi perhetyyppi kuin Suomessa, missä 15–64-vuotiaiden naisten työllisyysaste oli 72,5 ja miesten 74,6 prosenttia vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä. Suomen kannalta on mielekästä tarkastella perhettä,

² Ylin esimerkkipalkka ylittää valtion tuloveroasteikon ylimmän tuloluokan alarajan useassa maassa. Esimerkiksi Belgiassa korkein raja on 40 480 euroa ja Alankomaissa 68 507 euroa. Osassa maita tuloveroasteikon ylin tuloluokka on sen sijaan hyvin korkealla. Saksassa se alkaa vasta 265 326 eurosta, Yhdysvalloissa reilusta 500 000 dollarista (noin 440 000 euroa) ja Sveitsissä 755 200 Sveitsin frangista (noin 670 000 euroa).

³ Marginaaliveroprosentti on korkeimmillaan 86 000-94 000 euron verotettavilla vuosituloilla kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen ja työtulovähennyksen alenemisen vuoksi. Tätä korkeammilla tuloilla marginaalivero laskee hieman tasaantuen 57,2 prosenttiin.

⁴ Kuukausipalkat on kerrottu 12,5:llä, jotta vuosituloksi on saatu vuosipalkka lomarahoineen.

⁵ Monessa maassa lasten iät vaikuttavat verotuksen kautta annettavan perhetuen suuruuteen.

jossa molemmat vanhemmat ovat palkkatyössä, mutta yhden tulonsaajan perhe kuvaa paremmin perheiden verotusta osassa maista.⁶

Taulukko 1.1 Esimerkkipalkkatasot vuonna 2019, euroa/vuosi.

Yksinäinen henkilö ja yhden tulonsaajan perhe	
	28 600
	44 000
	67 700
	143 000
Kahden tulonsaajan perhe	
	28 600 + 44 000 = 72 600
	44 000 + 67 700 = 111 700
	67 700 + 143 000 = 210 700

Matalin esimerkkipalkkataso (2 288 e/kk) asettuu hyvin lähelle esimerkiksi koko-

aikaisen

- kassanhoitajan,
- tarjoilijan,
- kuntasektorin lastenhoitajan
- sekä hammashoitajan mediaanipalkkaa.

Toiseksi alin palkkataso (3 520 e/kk) vastaa esimerkiksi kokoaikaisen

- vanhemman konstaapelin,
- IT-tekniikon/käyttäjätukihenkilön tai
- kuntasektorin sosiaalityöntekijän ja
- peruskoulun luokanopettajan mediaanipalkkaa.

Toiseksi ylimmän esimerkkipalkan (5 416 e/kk) suuruisia ammattikohtaisia mediaanipalkkoja on esimerkiksi

- neuvottelevilla virkamiehillä,
- terveydenhuollon erityisasiantuntijoilla,
- lainopillisilla erityisasiantuntijoilla ja
- rehtoreilla.

Ylin palkkataso (11 440 e/kk) asettuu lähelle esimerkiksi

- apulaiskaupunginjohtajien keskipalkkaa,
- lääkärien ja
- liiketoiminta- ja hallintojohtajien ylintä palkkakymmenystä sekä
- valtiolla pääjohtajien keskipalkkaa.

⁶ Pelkästään 28 600 euron vuosituloilla eläminen Suomessa ilman tulonsiirtoja on kahden vanhemman ja kahden lapsen perheelle vaikeahkoa. Siksi alin tulotaso yhden tulonsaajan suomalaisilla perheillä ei ole käytännössä kovin realistista, kun mahdollisia tulonsiirtoja ei huomioida.

1.5 Vertailussa käytetyt veroperusteet

Laskelmissa tarkastellaan palkkatuloihin kohdistuvia tuloveroja ja veronluonteisia sosiaaliturvamaksuja. Tältä osin laskelmien lähtökohta on sama kuin OECD:n työn verotusta koskeissa selvityksissä. Tässä selvityksessä tarkastellaan kuitenkin pelkästään verotusta, eli sosiaalietuuksia ei ole lainkaan huomioitu, vaikka palkansaaja voisi niihin olla oikeutettu. OECD:n tarkastelussa sen sijaan esim. Suomen lapsilisä on huomioitu perheellisten tulonsaajien tapauksessa.

Laskelmissa huomioidaan lähtökohtaisesti vain automaattisesti tehtävät verovähennykset. Mahdolliset paikalliset tuloverot (kunnallis- tai osavaltioverot yms.) lasketaan keskimääräistä tai edustavaa verokantaa käyttäen. Yhdysvaltojen (Colorado osavaltio), Kanadan (Ontarion osavaltio) ja Sveitsin (Zürichin kantoni) osalta laskelmat on tehty valitulle esimerkkialueelle, joka edustaa maan keskitasoa ja jonka verotaso ei ole poikkeuksellinen.

Suomen osalta laskelmissa on huomioitu seuraavat palkansaajan maksamat verot ja veronluonteiset maksut: valtion tulovero, kunnallisvero, kirkollisvero, sairausvakuutuksen päiväraha- ja sairaanhoitomaksu, palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksu sekä yleisradiovero. Laskelmissa on käytetty vuoden 2019 keskimääräistä kunnallisveroprosenttia 19,88 % sekä keskimääräistä kirkollisveroprosenttia 1,39 %. Verojen rajaus on kirkollisveroa lukuun ottamatta sama kuin kansantalouden tilinpidossa ja kansainvälisissä verotilastoissa (OECD 2019a ja 2019c). Kirkollisvero sisällytetään laskelmiin, koska valtaosa (70 prosenttia) suomalaisista kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon vuoden 2019 alussa. Kirkollisveroa ei Suomea, Ruotsia ja Tanskaa lukuun ottamatta sisällytetä muiden maiden verolaskelmiin.

Työnantajien sosiaalivakuutusmaksuja tarkasteltaessa veronluonteisiksi tulkitaan kaikki lakisääteiset ja pakolliset maksut, jotka maksetaan sosiaalietuuksien rahoittamiseksi, ja jotka määräytyvät työntekijän palkkatulojen, yrityksen maksaman palkkasumman tai yrityksen työntekijöiden lukumäärän perusteella. Lisäksi veronluonteinen sosiaalivakuutusmaksu ei ole vastikkeellinen, eli suoritettujen maksujen määrä ei suoraan vaikuta etuuden määrään. Sosiaalivakuutusmaksujen rajaus pyrkii noudattamaan OECD:n verotilastoissa käytettyä luokitusta (OECD 2019a ja 2019c).

Käytännössä varsinkin työnantajien sosiaalivakuutusmaksujen vertailtavuuteen liittyy monia tulkinnanvaraisuuksia. Työnantajamaksujen suuruuteen vaikuttavat joissakin maissa myös oletukset työntekijän ammatista⁷.

Suomessa yksityisen työnantajan maksamat sosiaalivakuutusmaksut ovat yhteensä keskimäärin 20,79 prosenttia palkasta vuonna 2019, kun vakuutettu on alle 53-

⁷ Ranskan sosiaalivakuutusmaksu laskettaessa on oletettu, että kolmen alimman palkkatason työntekijät eivät ole esimiesasemassa ja ylimmän palkkatason työntekijä on. Italiassa taas on oletettu kahden ylimmän palkkatason työntekijän olevan esimiesasemassa teollisuussektorilla (dirigenti in industria).

vuotias. Huomiodut maksut ovat työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja ryhmähenkivakuutusmaksut sekä sairausvakuutusmaksu.

Työnantajan sairausvakuutusmaksu on kaikilta työnantajilta 0,77 % palkasta. Työnantajan palkkasumman mukaan porrastettuna työttömyysvakuutusmaksuna on käytetty yksityisten työnantajien keskimääräistä 1,5 prosentin maksua. Keskimääräinen eläkevakuutusmaksu on kokonaisuudessaan 24,4 prosenttia palkasta. Kun tästä vähennetään alle 53-vuotiaan työntekijän maksu, eli 6,75 %, työnantajan eläkevakuutusmaksuksi saadaan 17,65 %.

Keskimääräinen työnantajan tapaturmavakuutusmaksu on 0,8 % ja ryhmähenkivakuutusmaksu 0,07 %. Työnantajan toimialasta ja koosta johtuen todelliset veronluonteiset työnantajamaksut voivat olla suurempia tai pienempiä kuin selvitäksessä käytettävä yksityisten työnantajien keskiarvo. Työnantajamaksut laskivat Suomessa yhteensä 0,9 prosenttiyksikköä vuoteen 2018 verrattuna. Työmarkkinajärjestöjen neuvottelema kilpailukyky sopimus on laskenut maksuja vuodesta 2017 lähtien. Maksutaso onkin lähes 3,5 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuonna 2016.

Suomea, Ruotsia, Viroa, Australiaa ja Yhdysvaltoja koskevat laskelmat on tehty Veronmaksajain Keskusliitossa. Muiden maiden osalta verolaskelmat on pienin poikkeuksin⁸ laatinut Veronmaksajain Keskusliiton toimeksiannosta kansainvälisen tilintarkastustoimisto PwC:n Helsingin toimisto. Laskelmat on tehty kullekin tarkasteltavalle maalle vuonna 2019 alkavan verovuoden veroperusteiden mukaan.

1.6 Palkkatulojen muuntaminen eri valuutoiksi

Veronmaksajain Keskusliiton ennen vuotta 2002 tehdyissä palkkaverovertailuissa tarkasteltiin ostovoimaltaan vertailukelpoisia palkkatuloja (esim. Autio ja Kurjenoja 2001). Vuonna 2002 euron käyttöönoton myötä aikaisempaa käytäntöä muutettiin, ja siirryttiin tällöin kaikkien mukana olevien euromaiden kohdalla euromääräisesti samoihin palkkatasoihin.

Veronmaksajien palkkaverovertailu tarkastelee sitä, kuinka paljon euroja palkansaajalle jää verojen jälkeen käteen suomalaisen palkansaajan näkökulmasta. Selvitäksessä ei käsitellä hintatason huomioivaa netto- tai bruttopalkan ostovoima eri maissa. Esimerkipalkat on euroalueen ulkopuolisten maiden kohdalla muunnettu maan valuutaksi vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen keskikursseilla (liite 1).

⁸ Ranskan ja Italian työnantajamaksut on laskettu OECD:n, IBFD:n ja PriceWaterhouseCoopersin tietojen perusteella.

2 KOKONAISVEROASTE JA VEROTUKSEN RAKENNE

2.1 Kokonaisveroasteet

Kokonaisveroaste suhteuttaa kaikki julkisen sektorin keräämät verotulot bruttokansantuotteeseen. Mittari kuvastaa julkisen sektorin laajuutta kansantaloudessa. Kokonaisveroasteen tulkintaan liittyy kuitenkin ongelmia kansainvälisissä vertailuissa. Eroja maiden välillä synnyttävät muun muassa valtioiden mahdollisuus jakaa julkista tukea joko suorina tukina tai verovähennyksinä sekä tulonsiirtojen verokohtelu. Myös eläkejärjestelmän rahoitustapa sekä harmaan talouden osuus kansantaloudessa vaikuttavat veroasteen tasoon. Ongelmista huolimatta kokonaisveroaste on laajasti käytetty tunnusluku, josta on olemassa kattavasti tilastotietoa. Taulukossa 2.1 esitetään vertailumaiden kokonaisveroasteita vuosilta 1980–2018.

Luvut perustuvat OECD:n julkaisemiin vertailukelpoiisiin tilastoihin. Vuonna 2018 kokonaisveroaste oli korkein Ranskassa. Se oli jo toinen vuosi peräkkäin tarkasteluhorisontissa, kun veroaste ei ollut korkein jossakin Pohjoismaassa.

Taulukko 2.1 Kokonaisveroasteet selvityksen vertailumaissa 1980–2018, % suhteessa BKT:hen. Lähde: OECD 2019c

	1980	1985	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2018
Ranska	39,5	42,0	41,2	42,3	43,4	42,9	42,1	45,3	46,1
Tanska	41,2	43,6	44,4	46,5	46,9	48,0	44,8	46,1	44,9
Belgia	40,5	43,5	41,2	42,6	43,5	43,2	42,6	44,7	44,8
Ruotsi	43,7	44,7	49,4	45,6	48,9	46,6	43,2	43,1	43,9
Suomi	35,3	39,1	42,9	44,5	45,8	42,1	40,8	43,9	42,7
Itävalta	38,6	40,4	39,3	41,3	42,3	41,0	41,0	43,0	42,2
Italia	28,7	32,5	36,4	38,6	40,6	39,1	41,9	42,9	42,1
Norja	41,9	41,9	40,2	40,0	41,9	42,6	41,9	38,4	39,0
Alankomaat	39,7	39,3	39,7	37,2	36,9	35,0	35,7	37,0	38,8
Saksa	36,4	36,1	34,8	36,2	36,2	33,9	35,0	37,0	38,2
Espanja	22,0	26,8	31,6	31,3	33,2	35,1	31,2	33,6	34,4
Britannia	33,4	35,1	32,9	29,5	32,9	32,7	32,4	32,2	33,5
Viro	36,0	31,1	30,0	33,3	33,2	33,2
Kanada	30,3	31,6	35,1	34,6	34,7	32,7	31,0	32,8	33,0
Australia*	26,2	27,8	28,1	28,3	30,5	30,0	25,3	27,9	28,5
Sveitsi	23,3	23,8	23,7	25,5	27,6	26,6	26,6	27,6	27,9
Yhdysvallat	25,6	24,7	26,0	26,6	28,3	26,1	23,5	26,1	24,3
Irlanti	30,1	33,6	32,4	31,7	30,8	29,4	27,0	23,1	22,3
OECD	30,1	31,5	31,9	33,0	33,8	33,4	32,3	33,7	34,3

Kokonaisveroasteet vaihtelevat maiden välillä huomattavasti. Myös yksittäisen maan veroaste vaihtelee eri vuosina veropolitiikasta ja suhdannetilanteesta riippuen. Esimerkiksi Suomen kokonaisveroaste oli vuonna 1985 kahdeksas vertailun 17 OECD-maan joukossa. 1990-luvun alun talouslama ja sen aikana toteutetut veronkiristykset nostivat Suomen veroasteen kuitenkin vertailumaiden kolmen kiireimmän joukkoon.

Korkeimmillaan veroaste oli Suomessa vuonna 2000, minkä jälkeen se kääntyi alanevalle uralle tuloverokevennysten johdosta. Vuonna 2010 veroaste oli vertailumaiden kahdeksas. Tämän jälkeen verotusta kiristettiin, ja kokonaisveroaste nousi lähes vuosittain vuoteen 2016 asti. Nyt viime vuosina veroaste on kuitenkin kääntynyt laskuun. Viime vuonna Suomen kokonaisveroaste oli viidenneksi korkein.

2.2 Verorakenne ja työn verotus

Valtaosa verotuotoista kerätään OECD-maissa työn verotuksella eli henkilöiden tuloveroilla ja pakollisilla sosiaalivakuutusmaksuilla, joihin tässä selvityksessä jatkossa keskitytään. Muita perinteisiä verotuskohteita ovat kulutusverot, yrityksiltä perittävät tuloverot sekä omaisuusverot.

Suomessa henkilöiden tulovero oli valtioille pitkään suurin yksittäinen tulonlähde. Sen merkitys on kuitenkin vähentynyt 1990-luvulta lähtien. Toisaalta samaan aikaan työnantajien ja työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen taso ja kunnallisveroprosentit ovat nousseet. Työstä perittävien verojen osuus verotuotoista on siten pysynyt 1970-luvulta lähtien melko samana, mutta nykyisin painopiste on siirtynyt sosiaaliturvamaksujen ja kunnallisverojen suuntaan.

Useassa Euroopan maassa välittömät verot, välilliset verot ja sosiaaliturvamaksut tuottavat verotuotoista kukin karkeasti kolmanneksen. Maiden väliset vaihtelut verorakenteen painotuksissa ovat kuitenkin suuria, kuten taulukosta 2.2 nähdään. Suurimpia poikkeuksia on Tanska, jossa verorakenne painottuu erityisesti tuloverotukseen. Toisaalta työhön kohdistuvat sosiaalivakuutusmaksut ovat Tanskassa poikkeuksellisen matalia. Sosiaalivakuutusmaksujen merkitys on sen sijaan erityisen suuri Ranskassa, Alankomaissa ja Itävallassa.

Euroopan ulkopuolisissa vertailumaissa verorakenne painottuu tuloverotukseen kokonaisveroasteiden ollessa toisaalta monia Euroopan maita selvästi matalampia. Kehittyvissä kansantalouksissa, kuten esimerkiksi Meksikossa ja Baltian maissa, verorakenne painottuu tyypillisesti kulutuksen verotukseen.

Taulukko 2.2 Verorakenne selvityksen maissa 2018 (*:llä merkityt tiedot vuodelta 2017), eri verolajien prosenttiosuus maan kokonaisverotuotoista, %. Lähde: OECD 2019c

	Henkilöiden tuloverot	Yritysten tuloverot	Sosiaalivakuutusmaksut ja palkkasummaverot	Omaisuusverot	Kulutusverot	Muut verot
Alankomaat	20,6	9,0	36,0	4,0	29,3	0,3
Australia*	40,3	18,5	4,8	10,3	26,0	0,0
Belgia	27,0	9,8	30,1	7,8	24,4	0,0
Britannia	27,2	8,6	19,5	12,3	32,0	0,0
Espanja	22,1	7,2	33,8	7,3	29,1	0,0
Irlanti	31,3	14,4	17,7	5,9	30,0	0,0
Italia	25,6	4,5	31,1	6,1	28,3	4,1
Itävalta	22,2	6,4	41,2	1,3	27,5	1,2
Kanada	36,5	11,1	16,0	11,7	23,4	1,4
Norja	25,3	15,3	26,0	3,3	30,1	0,0
Ranska	20,6	4,6	38,2	8,9	25,0	2,6
Ruotsi	29,0	6,8	33,6	2,2	28,0	0,1
Saksa	27,2	5,6	37,7	2,7	26,2	0,2
Suomi	28,9	6,0	27,9	3,4	33,6	0,0
Sveitsi	30,5	10,7	23,6	7,6	20,8	6,8
Tanska	54,4	6,5	0,7	4,1	32,7	1,3
Viro	16,5	6,1	34,9	0,7	41,3	0,0
Yhdysvallat	40,7	4,4	25,1	12,2	17,6	0,0
OECD	23,9	8,8	28,2	5,5	32,5	1,4

3 VERTAILUMAIKEN VEROPOLITIIKKA

3.1 Verotus Euroopan maissa

Alankomaat

Tuloverotusta uudistetaan vaiheittain – palkkaverotus keveni kuluvana vuonna.

Alankomaiden kokonaisveroaste on hieman euromaiden keskiarvoa matalampi. Henkilöiden ja yritysten tuloverot tuovat verotuloista yhteensä noin 30 prosenttia ja sosiaalivakuutusmaksut yli kolmanneksen. Kulutusverojen osuus kokonaisverotuloista on noin 30 prosenttia.

Palkkatuloja verotetaan neliportaisella tuloveroasteikolla, jonka alin marginaaliveroprosentti on 36,65 ja ylin 51,75. Kahden alimman asteikkoluokan veroprosentit sisältävät kansallisen sosiaalivakuutusmaksun (27,65 % vuonna 2019), jolla rahoitetaan muun muassa eläkkeitä ja terveydenhuoltoa⁹. Työnantajat maksavat myös sosiaalivakuutusmaksuja, joille on asetettu palkansaajakohtaiset ylärajat.

Tulonsaajat ovat oikeutettuja tuloriippuvaiseen perushyvitykseen, jonka määrä on kuluvana vuonna maksimissaan 2 477 euroa. Työtuloihin kohdennetun työllisyshyvityksen määrä on maksimissaan 3 399 euroa. Tämä Suomen työtulovähennyksen kaltainen verohyvitys pienenee, kun tulot ylittävät 34 060 euroa. Hyvitykseen ei ole enää oikeutettu, kun tulot ovat 91 000 euroa tai enemmän. Ennen vuotta 2016 myös kaikkein suurituloisimmat saivat hyvityksen, mutta viime vuosina sitä on kohdennettu uudelleen.

Maan hallitus uudistaa tuloverotusta portaittain vaalikauden aikana. Vuonna 2019 tuloveroasteikon keskimmäisiä marginaaliveroprosentteja alennettiin 2,75 prosenttiyksiköllä ja verohyvityksiä korotettiin jonkin verran. Veroasteikon tulo luokkien määrää ollaan vähentämässä neljästä kahteen vuoden 2020 alussa, jolloin asteikon prosentit olisivat 37,35 ja 49,50. Myös vähennysten määriä pääasiassa korotetaan ja kohdennuksia muutetaan. 7 280 euron yrittäjävähennyistä pienennetään portaittain 250 eurolla vuodessa.

Alennettu arvonlisäverokanta nostettiin kuudesta prosentista yhdeksään prosenttiin kuluvan vuoden alussa. Yritysveroprosentteja on tarkoitus laskea pienempien voittojen osalta vuonna 2020 ja kaikilta vuonna 2021.

Perheille, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, myönnetään verovapaata lapsilisää. Lapsilisän määrä riippuu lapsen iästä ja tietyissä tapauksissa myös perheen koosta.

⁹ Alankomaiden sosiaalivakuutus koostuu kahdesta järjestelmästä. Kaikkien rahoittaman kansallisen järjestelmän ohella työntekijöiden sairaus- ja työttömyysetuudet rahoitetaan pelkästään työntekijöiltä perittäviltä sosiaalivakuutusmaksuilla. Maksun suuruus riippuu toimialasta ja bruttopalkasta.

Matalammilla vuosituloilla lapsilisää kasvatetaan tulosidonnaisella osalla. Puolisoita verotetaan yksilöllisesti heidän omista tuloistaan, mutta tiettyjen tulojen (kuten asuntotulo) ja kustannusten (lastenhoitomenot) kohdalla puoliset saavat itse päättää erien keskinäisestä jakamisesta.

Ansiotulojen ohella Alankomaissa verotetaan myös asuntotuloa progressiivisilla veroasteikoilla. Sen sijaan muiden tulolähteiden, kuten huomattavista osakeomistuksista saatujen tulojen sekä säästöjen ja investointien tuoton, verotus on suhteellista. Huomattavien osakeomistusten tuottoihin sovellettava verokanta on 25¹⁰ ja kolmannen tulolähteen tuoton, eli käytännössä muiden pääomatulojen, verokanta on 30 ja sitä sovelletaan nettovarallisuuden laskennalliseen tuottoon.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a ja 2019c)

Belgia

Tuloverokevennykset jatkuivat suunnitellusti.

Belgia on korkean kokonaisveroasteen maa, jossa verorakenne painottuu tuloveroihin ja sosiaaliturvamaksuihin. Palkkaverokiila on perinteisesti ollut OECD- ja EU-maiden korkein. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista alittaa sen sijaan EU:n keskiarvon, mutta omaisuuden ja perintöjen perusteella verotuottoja kerätään eurooppalaisessa mittakaavassa merkittävästi.

Vuonna 2016 Belgiassa aloitettiin mittavan veroreformin toteuttaminen portaittain. Uudistuksilla tavoitellaan maan kilpailukyvyn parantamista leikkaamalla historiallisen korkeita työvoimakustannuksia. Kevennykset rahoitetaan lähinnä valmisteverojen korotuksilla. Työn verotus keveni merkittävästi vuonna 2016 tuloverotukseen kohdennettujen kevennysten ja työnantajamaksujen leikkaamisen johdosta. Vuonna 2017 työn verotukseen ei tullut merkittäviä muutoksia, mutta kevennyksiä jatkettiin suunnitellusti vuosina 2018 ja 2019.

Yhteisöveroprosentti on laskemassa 25 prosenttiin vuoden 2020 alussa. Vielä vuonna 2017 yritysvero oli lähes yhdeksän prosenttiyksikköä korkeampi.

Verovelvollisen työtuloja verotetaan Belgiassa progressiivisella valtion tuloveroasteikolla. Veroasteikko on kireä jo varsin matalilla verotettavilla tuloilla. Vuonna 2019 tuloveroasteikon rajoja korotettiin ja aiemmin tuloriippuvainen perusvähennys muutettiin kiinteäksi samalla kuin sitä korotettiin. Jatkossa kaikki ovat oikeutettuja 8 860 euron perusvähennykseen.

¹⁰ Veroprosenttia ollaan nostamassa samassa yhteydessä, kun yritysveroprosentti laskee vuosina 2020 ja 2021.

Belgian verojärjestelmä sisältää myös joukon muita verovähennyksiä tai verohyvytyksiä. Näitä ovat mm. tulonhankkimisvähennys, pienituloisille palkansaajille suunnattu verohyvytys sekä lapsiluvun perusteella myönnettävä vähennys.

Belgian liittovaltioluonteen vuoksi tulo- ja kiinteistöverot sekä rekisteröintimaksut voivat vaihdella paikallisesti huomattavasti. Alueiden henkilötulovero kohdistuu 24,975 prosentin osuuteen karkeasti liittovaltion verosta. Vuodesta 2017 alkaen alueelliset verot laskivat. Flanderissa ja Valloniassa verot ovat 33,257 prosenttia ja Brysselin alueella 32,591 prosenttia veropohjasta. Kunnilla voi olla suhteellisesti määräytyviä paikallisia lisämaksuja ja ne voivat myöntää ylimääräisiä verohelpoituksia. Kunnallisten lisäverojen keskiarvo on 7-7,5 prosenttia liittovaltiolle ja alueille maksettavasta tuloverosta.

Verovuonna 2005 Belgiassa siirryttiin periaatteessa puolisojen erillisverotukseen, jossa avio- ja avoliitossa asuvien puolisojen tulot arvioidaan molemmille erikseen. Puolisoiden verotus arvioidaan kuitenkin yhteisesti, minkä vuoksi verotus noudattaa käytännössä enemmän puolisojen yhteisverotusta. Suurempituloinen puoliso voi esimerkiksi siirtää osan tuloistaan toiselle puolisolalle, jos vähemmän ansaitsevan puolison tulot alittavat 30 prosenttia puolisojen yhteisistä nettoansiotuloista.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a)

Britannia

Kevennyksiä tuloverotukseen.

Britannian veroaste liikkuu EU:n ja OECD:n keskiarvon alapuolella. Progressiivinen työn verotus on kevyttä, sillä erityisesti työn sivukulut ovat matalat. Sen sijaan omaisuudesta kertyy Britannialle verotuottoja BKT:hen suhteutettuna eniten OECD-maista. Perinteisesti kulutusveroilla on ollut Britannian verorakenteessa muita EU-maita vaatimattomampi rooli, mutta muun muassa vuoden 2011 alussa toteutettu arvonlisäverotuksen kiristys on nostanut kulutusverojen suhteellisen merkityksen EU-maiden keskimääräiselle tasolle.

Britannia oli vuonna 2010 ensimmäisiä Euroopan maita, jotka kiristivät hyvätuloisten palkansaajien tuloverotusta finanssikriisin iskettyä. Kiristys toteutettiin lisäämällä valtion kaksiportaiseen tuloveroasteikkoon uusi 50 prosentin marginaaliveroaste 150 000 Englannin punnan ylittävälle verotettaville tuloille. Samalla hyvätuloisten oikeutta perusvähennykseen rajattiin siten, että vähennys alkaa pienentyä 100 000 Englannin punnan ylittäviltä tuloilta¹¹. Mirrlees Review'ssa (2011) arvioitiin, että ei ole varmaa tuottiko marginaaliveron korotus 50 prosenttiin lainkaan verotuloja, vai vähensikö se jopa niitä. Vero kohdistui noin 300 000 henkilöön.

¹¹ Vähennys pienenee yhdellä punnalla jokaista kahta puntaa kohden rajan ylittäviltä tuloilta.

Kun monessa muussa Euroopan maassa vielä luotiin uusia kiristyksiä hyvätuloisille, niin Britannia kääntyi vuonna 2013 kiristysten tiellä toiseen suuntaan ja laski tuloveroasteikon ylimmän marginaaliveroprosentin 50 prosentista 45 prosenttiin.

Viime vuosina perusvähennystä ja tuloveroasteikon keskimmäistä tulo rajaa on nostettu useampaan otteeseen inflaatiotarkistusta suuremmilla korotuksilla, mikä on keventänyt tuloverotusta. 6.4.2019 lukien perusvähennys nostettiin 11 850 punnasta 12 500 puntaan. Britanniassa verovuosi alkaa 6. päivä huhtikuuta. Vuonna 2018 alkavalle verovuodelle korotettiin tuloveroasteikon keskimmäistä tulo rajaa tuhannella punnalla 34 500 puntaan ja tänä vuonna raja nousi 37 500 puntaan.

Hallitus on pyrkinyt vauhdittamaan talouskasvua myös kilpailukykyisemmällä yritysverotuksella. Yritysverokanta on laskenut vuosikymmenen alun 28 prosentista 19 prosenttiin vuonna 2017 ja sen on tarkoitus jatkaa laskua 17 prosenttiin vuonna 2020. Myös osinkojen ja myyntivoittojen verotusta on uudistettu.

Kannustinloukkujen purkamiseksi käyttöön ollaan vähitellen otettu uusi tukimuoto, Universal Credit, joka on korvannut useampia vanhoja sosiaaliturvatuksia ja verovähennyksiä. Esimerkiksi tulosidonnaiset pienituloisten verotusta keventäneet verohyvitykset työtulovähennys (Working Tax Credit) ja lapsihevitys (Child Tax Credit) on pääasiassa korvattu tällä sosiaalituella.

(European Commission 2019a, HM Revenue & Customs 2019, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b)

Espanja

Palkkaverotuksessa ei uutta.

Espanjan kokonaisveroaste on heilahdellut poikkeuksellisen paljon suhdanteiden mukana. Ennen finanssikriisiä vuonna 2007 veroaste oli 36,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mutta kaksi vuotta myöhemmin enää alle 30 prosenttia. Sen jälkeen veronkorotukset ovat nostaneet veroastetta jonkin verran, mutta Espanja on yhä eurooppalaisittain matalan veroasteen maa.

Finanssikriisin jälkeen Espanja leikkasi julkisia menoja, korotti veroja ja uudisti sekä eläkejärjestelmänsä että työmarkkinoita. Myöskään ansiotulojen verotus ei säästynyt kiristyksiltä.

Vuonna 2012 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja korotettiin kautta linjan progressiivisesti nousevalla väliaikaisella lisäverolla, jonka voimassaoloa jatkettiin myöhemmin vuoden 2014 loppuun asti. Sen myötä veroasteikon alin marginaali oli 24,75 ja ylin 52 prosenttia vielä vuonna 2014.

Vuosina 2015 ja 2016 tuloverotusta uudistettiin laajasti veroasteikkoja muuttamalla. Tarkoituksena oli etenkin pieni- ja keskituloisten työn verotuksen keventäminen portaittain. Vuonna 2016 tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alennettiin kautta linjan 1-2 prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen asteikkoihin ei ole tehty enää muutoksia. Asteikon marginaaliveroprosentit ovat nyt yhteensä 19 ja 45 prosentin välillä olettaen itsehallintoalueen yhtäläisen veroasteikon valtion kanssa. Aiemmin kaikkien itsehallintoalueiden asteikot olivat yhtenevät valtion tuloveroasteikon kanssa, mutta sittemmin useimmat alueet ovat muuttaneet niitä.

Tuloverotus on yksilökohtaista, mutta avioliitossa elävät voivat valita yhteisverotuksen. Sekä työntekijät että erityisesti työnantajat maksavat pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja, joille on kuukausittaiset euromääräiset ala- ja ylärajat.

Espanjan verojärjestelmä sisältää useita vähennyksiä. Tuloista riippumaton perusvähennys on 5 550 euroa. Yhteisverotettavina toiselle puolisoista vähennys on 3 400 euroa. Pienituloiset palkansaajat ovat oikeutettuja työllisyysvähennykseen. Perhevähennyksen saa alle 25-vuotiaiden samassa taloudessa asuvien lasten perusteella. Euromäärä kasvaa lasten lukumäärän mukaan, minkä lisäksi pienistä lapsista saa vielä lisävähennyksen. Alle kolmevuotiaiden lasten palkansaajaaideille on kohdennettu oma 1 200 euron verohyvitys, jolla kannustetaan äitejä palaamaan takaisin työelämään.

(European Commission 2019b, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a)

Irlanti

Maltillisia tarkistuksia tuloverotukseen.

Irlannissa on selvitysmaista matalin kokonaisveroaste. Se johtuu pitkälti kansainvälisten suuryritysten sijoittautumisen aiheuttamasta kansantuotteen kaksinumeroisista kasvuluvuista kuluvalle vuosikymmenellä. Irlannin keveät yritysverokäytännöt ovat houkutelleet maahan mm. Applen kaltaisia suuryrityksiä. Henkilötuloverot ja kulutusverot muodostavat kumpainkin hieman alle kolmasosan kokonaisverokertymästä. Sosiaalivakuutusmaksujen merkitys on EU:n keskiarvoon verrattuna pieni ja yritysverojen suuri.

Irlannissa puoliset voivat valita joko yhteis- tai erillisverotuksen. Tuloveroasteikko muodostuu 20 prosentin perusprosentista ja 40 prosentin korkeammasta marginaaliverosta. Perheettömän tulonsaajan tuloraja on 35 300 euroa, jonka alittavaan tuloon sovelletaan alemmaa prosenttia ja ylittävään korkeampaa. Paikallistason tuloveroja ei peritä.

Tuloverotukseen vaikuttavat useat verosta vähennettävät verohyvitykset. Perushyvitys on 1 650 euroa veronmaksajaa kohden. Lisäksi palkansaaja on oikeutettu myös yhtä suureen työllisyshyvitykseen.

Tuloista kerätään laajasti veroa myös progressiivisen sosiaalimaksun (Universal Social Charge) muodossa. Maksuprosentteja on neljä, minimissään alle 12 012 euron tuloilta peritään 0,5 prosenttia maksun noustessa kahdeksaan prosenttiin 70 044 euron ylittävien palkkatulojen osalta. Suurimmille, yli 100 000 euron yrittäjätuloille maksu on 11 prosenttia.

Palkkatuloihin kohdistuu lisäksi varsinaisia sosiaalivakuutusmaksuja ilman ylärajaa. Palkansaajamaksut ovat neljä prosenttia ja työnantajamaksut noin 11 prosenttia palkasta ja niillä rahoitetaan muun muassa eläkkeitä.

Parin viime vuoden aikana Irlannissa on tehty inflaatiotarkistusten lisäksi lähinnä joitakin pieniä keventäviä muutoksia tuloverotukseen. Välillisen verotuksen puolella hiilidioksidiveroa nostettiin lokakuusta lukien liikennepolttoaineiden osalta ja muiden polttoaineiden veron osalta muutos tulee voimaan vuonna 2020.

(European Commission 2019a ja 2019b, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a ja OECD 2019c)

Italia

Palkkaverotus ennallaan, arvonlisäverokannat nousemassa.

Italia on ollut koko 2000-luvun korkean veroasteen maa, jossa verotusta on kiristetty entisestään finanssikriisin jälkeisinä vuosina. Verotuottoja kerätään erityisesti tuloverotuksella. Osittain tuloverotuksen painoarvoa nostaa Italian ammatinharjoittajien maksama laajapohjainen paikallinen tulovero (*IRAP*). Välillisen verotuksen puolella ympäristöveroilla (joista etenkin energiaveroilla) on suuri merkitys, mutta arvonlisävero ei ole ollut niin merkittävässä roolissa kuin EU:ssa yleisesti. Arvonlisäverokantoihin suunnitellaan kuitenkin merkittävää korotusta tuleville vuosille.

Italian julkinen talous joutui koetuksille Euroopan velkakriisin myötä. Julkisen talouden sopeutustoimet painottuivat varsinkin aluksi veronkiristykseen. Kiristykset kohdistuivat etenkin välilliseen verotukseen ja omaisuuden verotukseen mutta jossain määrin myös henkilöiden ja yritysten tuloverotukseen.

Vuonna 2011 käyttöön otetun yli 300 000 euron verotettavista tuloista perittävän kolmen prosentin ”solidaarisuusmaksun” voimassaolo päättyi vuoden 2016 lopussa. Alun perin veroa oli tarkoitus periä viimeisen kerran vuonna 2013.

Muilta osin palkkaverotuksessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuoden 2016 jälkeen. Sen sijaan vuoden 2017 alussa yritysveroprosenttia laskettiin 3,5 prosenttiyksiköllä.

Valtion tuloveroasteikko on viisiportainen ja sen marginaaliveroprosentit ovat 23 prosentista 43 prosenttiin. Valtion tuloveron lisäksi Italian alueilla ja kunnilla on

oikeus määrätä työtuloille erillinen lisävero. Palkansaajan alueelliset lisäverot vaihtelevat 1,23 ja 3,33 prosentin välillä ja ne voivat olla progressiivisia. Kunnalliset verot voivat vaihdella nolasta 0,9 prosenttiin.

Työntekijän keskimääräinen sosiaaliturvamaksu on kymmenen prosentin suuruusluokkaa riippuen jonkin verran bruttopalkan suuruudesta. Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut ovat noin kolmannes palkan päälle riippuen toimialasta ja työntekijän asemasta.

Tuloverotus perustuu erillisverotukseen, mutta verohyvityksiä myönnetään puolison ja lasten lukumäärän perusteella. Työ- tai eläketulojen perusteella on oikeutettu myös erilliseen ansiotuloverohyvitykseen. Hyvityksen määrä riippuu verovelvollisen kokonaistuloista, joiden tulee alittaa 55 000 euroa. Työtulojen perusteella myönnettäessä hyvityksen maksimimäärä on 1 880 euroa. Työtuloista voi saada myös maksimissaan 960 euron lisähyvityksen, kun tulot ovat alle 26 600 euroa.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a)

Itävalta

Palkkaverotus kolmatta vuotta ennallaan mittavan kevennyksen jälkeen.

Itävallan kokonaisveroaste on korkea, ja yli puolet verotuloista kerätään työn verotuksella¹². Veroaste kääntyi 2000-luvun alkupuolen laskutrendistä pikkuhiljaa nousuun finanssikriisin jälkeen tehtyjen julkisen talouden sopeutustoimien johdosta. Hallitus toteutti useita sopeutustoimia niin tulojen lisäämiseksi kuin menojen karsimiseksi. Etenkin valmisteveroja nostettiin. Verotuksen osalta suunta muuttui keventäväksi kuitenkin vuonna 2016.

Vuoden 2016 alussa Itävallassa toimeenpantiin merkittävä veroreformi, jonka ansiosta palkansaajien tuloverotus keveni tulotasosta riippuen jopa useampia prosenttiyksiköitä pieni- ja keskituloisimpiin painottuen. Verouudistus kevensi verotusta kokonaisuudessaan, vaikka vastineeksi pääomatuloihin liittyviä veroja ja alennettuja arvonlisäveroja hieman nostettiin.

Tuloveroasteikko uudistettiin kolmiportaisesta kuusiportaiseksi keventäen verotusta kautta linjan aivan suurituloisimpia lukuun ottamatta. Aiemmin ylintä, 50 prosentin, marginaaliveroa perittiin yli 60 000 euron tuloilta. Nyt 50 prosentin marginaali koskee 90 000 euron ylittäviä tuloja. Kaikkein suurituloisimmille yli miljoona euroa vuodessa tienaa-ville luotiin uusi 55 prosentin marginaaliveroluokka, joka on voimassa vuoteen 2020 asti.

¹² Perinteisten tuloverojen ja sosiaaliturvamaksujen ohella työnantajat maksavat Itävallassa palkkasummasta välillisiä veroja. Tällainen veronluonteinen maksu suoritetaan esimerkiksi rahastoon, joka tasaa vanhemmuudesta aiheutuvia kustannuksia.

Alinta 25 prosentin (oli 36,5 % vuonna 2015) marginaaliveroastetta maksetaan 11 000 euron verotettavista vuosituloista alkaen. Tulonhankkimisvähennyksen ohella palkkatuloista myönnetään automaattisesti verohyvitys työtuloista ja työmatkakuluista. Lisäksi verovelvollinen saa vähentää tulostaan maksetut sosiaaliturvamaksut ja tietyillä edellytyksillä myös korkomenoja sekä lääke- ja koulutuskustannuksia.

Vuodesta 2013 eteenpäin suurten lomakorvausten verotukseen on kohdistettu solidaarisuusmaksu. Aikaisemmin kesä- ja joululomalta saatuja lisäkorvauksia verotettiin kuuden prosentin suhteellisella verokannalla, mutta nyt 24 380 euron ylittävän lomakorvauksen verotus kiristyy progressiivisesti aina 50 prosenttiin asti.

Puolisoita verotetaan erikseen, mutta pienituloisen puoliso oikeuttaa ylimääräiseen 494 euron verohyvitykseen, jonka määrä nousee lasten lukumäärän kasvaessa. Myös yksinhuoltajat ovat oikeutettuja tähän hyvitykseen. Vuonna 2019 lapsivähennys poistettiin ja tilalle luotiin tuloista riippumaton lapsihyvitys.

(European Commission 2019a, EY 2016, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b)

Norja

Henkilö- ja yritysverot muutoksessa.

Norja on ollut muiden Pohjoismaiden tapaan korkean kokonaisveroasteen maa, mutta 2010-luvulla veroaste on alentunut EU:n keskiarvon tuntumaan 39 prosenttiin. Yritysten tuloverot, etenkin öljyn ja kaasun jalostuksesta, tuottavat huomattavasti tuloja valtion budjettiin. Sosiaaliturvamaksut suhteessa BKT:hen jäävät sen sijaan EU:n keskiarvojen alle. Työn verotus on Norjassa maltillista.

Norjassa on käytössä ansio- ja pääomatulojen eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa kaikkia tuloja verotetaan tasaverokannalla ja työ- ja eläketuloja sen lisäksi progressiivisella veroasteikolla. Tarkemmin verotettavien tulojen laskemisessa hyödynnetään kahta tulokäsitettä: tavalliset tulot ja henkilökohtaiset tulot.

”Tavallisia tuloja” ovat kaikki tulot, kuten pääomatulot ja palkkatulot, ja niihin kohdistuu suhteellinen 22 prosentin verokanta. Verokanta jakaantuu maakunta- ja kuntaveroon sekä valtion veroon. Tavallisten palkkatulojen verotuksessa otetaan huomioon tiettyjä tyypillisiä vähennyksiä, kuten tulonhankkimisvähennys ja perusvähennys. Yhteisverotettaville puolisoille kohdistettu korotettu perusvähennys poistettiin vuonna 2018.

Tasaverokantaa alennettiin vuonna 2016 kahdella prosenttiyksiköllä ja 2017-2019 vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä.

Työhön liittyvistä ”henkilökohtaisista tuloista” maksetaan tasaveroprosentin lisäksi veroa tuloveroasteikon mukaan, jos tulot ylittävät asteikon alimman tulorajan. Progressiivisen tuloveroasteikon soveltamisessa käytetään bruttomääräistä tuloa, eli siitä ei myönnetä vähennyksiä. Tasaveroprosentin kevennysten vastineeksi tuloveroasteikon prosentteja on korotettu vuosina 2016-2019.

Tuloveroasteikko on neliportainen ja sen ylin marginaalivero on tänä vuonna 16,2 prosenttia yli 964 800 Norjan kruunun ylittäviltä tuloilta. Tuloveroasteikon rajoja ja vähennyksiä on tarkistettu vuosittain. Bruttopalkasta maksetaan 8,2 prosentin sosiaaliturvamaksut tiettyyn kattoon asti.

Henkilöverotuksen lisäksi muutoksessa on myös yritysten verotus. Yritysten tuloveroprosenttia on laskettu lähes vuosittain prosenttiyksiköllä, ja vuonna 2019 se on 22 %. Vielä 2013 yrityksiä verotettiin 28 prosentin verokannalla. Pankkien yritysveroprosentti on pidetty kuitenkin 25 prosentissa. Lisäksi pankit maksavat 15 prosentin veroa palkkasummasta.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b ja OECD 2019c)

Ranska

Verokevennyksiä suunnitteilla.

Ranskan kokonaisveroaste on ollut OECD-maiden korkein vuosina 2017 ja 2018. Veroaste on noussut viime vuosina tilastohistorian korkeimmalle tasolle jo 46 prosenttiin. Erityisesti työnantajien maksamat palkan sivukulut ovat korkeat. Ranskassa sosiaalivakuutusmaksuja kerätäänkin eniten OECD-maista bruttokansantuotteeseen suhteutettuna. Tuloverotusta monimutkaistavat erilaiset verovähennykset, verotuet sekä myös puolisoitten yhteisverotus.

Julkisen talouden sopeutustoimina verotusta kiristettiin etenkin vuosina 2011-2013. Vuonna 2012 käyttöön otettiin väliaikaiseksi tarkoitettu, edelleen voimassa oleva, poikkeuksellinen lisävero. Tämä maksu on kolme prosenttia 250 000 euron ylittäviltä tuloilta ja neljä prosenttia 500 000 euroa ylittäviltä tuloilta yksinäiselle palkansaajalle. Puolisoilla tulorajat ovat kaksinkertaiset. Valtion tuloveroasteikoon luotiin vuonna 2013 uusi, 150 000 euron verotettavista tuloista alkava tulo-luokka, jonka ylittäviä tuloja verotetaan 45 prosentin verokannalla. Tuolloin toteutettiin myös muita veromuutoksia runsaasti, vaikka Francois Hollanden vaalilupaus 75 prosentin marginaaliveroasteesta suurituloisille ei toteutunutkaan suunnitellusti Ranskan perustuslakikomitean lausunnon vuoksi¹³. Hollande ei kuitenkaan luopunut lisäverosta suurituloisille, vaan 75 prosentin vero perittiin

¹³ Perustuslakikomitea piti veroa ongelmallisena Ranskan yhteisverotuksen vuoksi, mikä olisi asettanut suurituloiset perheelliset ja perheettömät kotitaloudet taloudellisesti hyvin erilaiseen asemaan.

yrityksiltä, jotka maksoivat yli miljoonan euron palkkakorvauksia työntekijöilleen vuosina 2013 ja 2014.

Vuonna 2015 verosopeutuksesta siirryttiin enemmän kilpailukykyä ja talouden toimeliaisuutta avittavan veropolitiikan suuntaan, kun valtion tuloveroasteikon silloinen alin porras poistettiin.

Viime vuosina tuloveroasteikon rajoihin ja vähennyksiin on tehty inflaatiotarkistukset normaaliin tapaan. Lisäksi vuodelle 2017 pienituloisimpien tuloveroja kevennettiin 20 prosentilla (kun perheettömän palkansaajan tulot enintään 18 500 euroa ja pariskuntien 37 000 euroa).

Vuodelle 2020 hallitus esittää tuloveroasteikon matalimman veroprosentin alentamista kolmella prosenttiyksiköllä. Yritysveroprosenttia ollaan laskemassa portaittain 33,3 prosentista 25 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä. Ensimmäinen vaihe toteutettiin vuoden 2019 alusta, kun pienempien tulosten veroprosenttia laskettiin.

Työtuloja verotetaan Ranskassa valtion progressiivisella neliportaisella tuloveroasteikolla. Verosteikkoa sovelletaan edellisen vuoden verotettaviin tuloihin kotitalouskohtaisesti. Vuonna 2018 pääomatulot eriytettiin progressiivisesta tuloverotuksesta ja niitä verotetaan 30 prosentin tasaverolla (ml. sosiaaliverot). Veronmaksajat voivat pyytää kuitenkin niiden verottamista progressiivisen tuloveroasteikon perusteella.

Valtion tuloveron lisäksi tuloista peritään sosiaaliveroja. Vuoden 2019 alusta kolme erillistä sosiaalimaksua yhdistettiin yhdeksi sosiaaliveroksi. Tämän lisäksi on vielä kaksi erillistä sosiaalimakua. Yhteensä näiden kaikkien sosiaaliverojen taso on 17,2 prosenttia.

Työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloista myös veronluonteisia sosiaalivakuutusmaksuja, jotka ovat pääsääntöisesti vähennyskelpoisia muussa tuloverotuksessa. Maksuja ja niistä saatavia vähennyksiä on viime vuosina muutettu ja samalla työnantajan palkkasidonnaisiin maksuihin on tehty joitakin kevennyksiä. Kunnilla ei ole verotusoikeutta työtuloihin.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a ja 2019c)

Ruotsi

Ylintä marginaaliveroa ollaan laskemassa reippaasti.

Ruotsin kokonaisveroaste on korkea, vaikka erityisesti tuloverotusta on kevennetty 2000-luvun aikana. Työn verotus on kuitenkin yhä kansainvälisesti vertaillen kireää, ja sosiaalivakuutusmaksuilla on merkittävä rooli verotuksessa. Veroraken-

teessa kulutus- ja omaisuusveroilla on sen sijaan hieman pienempi merkitys kuin Suomessa.

Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 1991 lähtien eriytetty tuloverojärjestelmä, jossa ansiotuloja verotetaan progressiivisesti ja pääomatuloihin kohdistuu 30 prosentin suhteellinen verokanta. Valtion tuloveroasteikko on kaksiportainen, ja sen ensimmäinen 20 prosentin marginaalivero kohdistuu 490 700 Ruotsin kruunun ylittäviin verotettaviin tuloihin. Asteikon toinen tuloluokka alkaa 689 300 kruunun ylittävistä verotettavista tuloista, joista maksetaan 25 prosentin marginaalivero.

Kunnat ja maakärjäkunnat (landsting) ovat Ruotsissa merkittäviä veronsaajia, sillä niiden yhteenlaskettu keskimääräinen kunnallisveroprosentti on 32,19 prosenttia. Kunnallisveroprosentti vaikuttaa muun muassa palkansaajan työtulovähennyksen ja eläkeläisten perusvähennyksen määrään. Palkansaajan ainoa sosiaalivakuutusmaksu on yleinen eläkemaksu, joka on 7 prosenttia tuloista, mutta maksimissaan 36 400 kruunua vuodessa. Työnantajat maksavat lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja yhteensä 31,42 prosenttia palkasta.

Tärkeimmät pienituloisten verotusta keventävät vähennykset ovat perusvähennys ja työtulovähennys. Kaikkein pienituloisimpien verovelvollisuus poistetaan perusvähennyksellä, mutta myös suurituloiset ovat oikeutettuja perusvähennykseen. Perusvähennys on alle 65-vuotiailla maksimissaan 35 900 Ruotsin kruunua. Iäkkäämpien henkilöiden perusvähennys voi olla suurempi.

Vuonna 2007 käyttöön otettu työtulovähennys on työtuloihin perustuva verosta tehtävä vähennys. Vähennystä kasvatettiin merkittävästi vuosina 2008-2010 ja 2014, jolloin se oli keskeinen työkalu työn verotuksen keventämistä tavoittelevassa veropolitiikassa. Työtulovähennys on suhteellisesti suurimmillaan pieni- ja keskituloisilla palkansaajilla. Maksimissaan verohyöty nousee kuluvana vuonna noin 30 360 kruunuun keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla laskettuna. Ikääntyneitä, vähintään 65-vuotiaita kannustetaan tekemään töitä korotetulla työtulovähennyksellä.

Työtulovähennystä pienennettiin vuodesta 2016 lähtien siten, että vähennys pienentyy nykyään kolmella prosentilla reilun 600 000 kruunun ylittävien tulojen osalta. Aiemmin työtulovähennys ei pienentynyt tulojen kasvaessa, toisin kuin Suomen vastaavat vähennykset. Työtulovähennyksen leikkaantuminen nostaa marginaaliveroprosenttia aina 1 600 000 kruunun tuloille saakka, minkä jälkeen vähennystä ei enää saa.

Työtulovähennystä korotettiin jälleen vuodelle 2019. Vuosittain moniin kruunumääriin veroparametreihin tehdään myös indeksitarkistus. Tuloveroasteikon rajojen indeksitarkistus on hintatason muutos lisättynä kahdella prosenttiyksiköllä. Vuodelle 2019 asteikon alemmaa rajaa korotettiin vielä indeksitarkistusta enemmän. Yli 65 vuotiaiden perusvähennystä kasvatettiin, mikä kevensi monien iäkkäämpien tuloverotusta. Verotusta kiristi taasen radio- ja tv-lupamaksun kor-

vaaminen uudella verona kerättävällä palvelumaksulla (Public service-avgift). Maksu on prosenttien tuloista, kuitenkin enintään 1 347 kruunua vuonna 2019.

Vuodelle 2020 hallitus on keventämässä merkittävästi suurimpien ansiotulojen verotusta, kun valtion tuloveroasteikon ylin porrassuoritus ehdotetaan poistettavan. Korkeimmat marginaaliverot ovat näin ollen laskemassa peräti viidellä prosenttiyksiköllä. Pitkällä aikavälillä tämän kuuden miljardin kruunun verokevennyksen arvioidaan rahoittavan itsensä, kun verotulot nousevat työllisyyden ja aktiviteetin kasvaessa.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2019a, Regeringskansliet 2018 ja 2019, OECD 2019c ja Statistiska Centralbyrån 2019)

Saksa

Veropolitiikka ollut pitkään vakaata.

Saksan kokonaisveroaste on eurooppalaista keskitasoa. Verotuotoista lähes 40 prosenttia muodostavat palkkasidonnaiset veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut. Välilliset, kulutuksesta kerättävät, verot ovat sen sijaan EU:n matalimpia. Saksan veropolitiikka on ollut viime vuodet varsin muuttumatonta. Lähinnä perusvähennystä on hieman nostettu ja veroasteikkoihin on tehty inflaatiotarkistuksia. Lisäksi sosiaalivakuutusmaksuissa on ollut jotain pieniä muutoksia. Palkansaajan veroprosentit ovatkin pysyneet jotakuinkin ennallaan.

Työtuloja verotetaan Saksassa liittovaltion progressiivisella funktiopohjaisella tuloveroasteikolla, jonka ylin marginaalivero on 45 prosenttia. Tuloveroihin lisätään solidaarisuusmaksu, joka on 5,5 prosenttia tuloveroista. Tätä Saksan yhdistymiseen perustuvaa maksua on tarkoitus leikata vuoden 2021 alusta niin, että se poistuisi 90 prosentilta veronmaksajista.

Puolisoita verotetaan yhdessä, jos he eivät vaadi erillisverotusta. Suurin osa parisunnista hyötyy yhteisverotuksesta. Tuloverotuksen keskeisin vähennys on tulonhankkimiskulujen lisäksi perusvähennys, joka on 9 168 euroa vuonna 2019. Lapsiperheet saavat tukea muun muassa lapsivähennyksen ja verotuksen kautta annettavan lapsilisän muodossa. Lapsivähennys on 2 490 euroa vuonna 2019.

Liittovaltion tuloveron lisäksi työntekijät ja työnantajat maksavat työtuloistaan erilaisia lakisääteisiä sosiaaliturvamaksuja. Euromääräisen maksimimäärän jälkeen maksuja ei kuitenkaan enää peritä.

(European Commission 2019a ja 2019b, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b ja OECD 2019c)

Suomi

Työn verotuksen keventyminen katkeamassa.

Suomessa veronkiristykset käänsivät kokonaisveroasteen nousuun finanssikriisin jälkeen. Vuonna 2016 veroaste oli 3,1 prosenttiyksikköä korkeampi vuoden 2010 pohjiin verrattuna. Vuonna 2017 veroaste aleni ensimmäistä kertaa vuoden 2010 jälkeen. Kokonaisveroasteen ennakoitaan laskevan vielä tänä vuonna kolmatta vuotta peräkkäin. Tuloverot ja kulutusverot tuovat kumpainenkin karkeasti noin kolmanneksen verotuotoista ja pakolliset sosiaalivakuutusmaksut hieman alle 30 prosenttia. Suomessa verotus painottuu välittömään verotukseen EU-keskiarvoon verrattuna.

Palkansaajien tuloverotusta kevennettiin vähitellen vuodesta 1996 lähtien sosiaalivakuutusmaksuja ja valtion tuloveroasteikon marginaaliveroprosentteja alentamalla sekä kunnallisveron ansiotulovähennystä korottamalla ja laajentamalla sitä uusille tulotasoilte. Vuonna 2006 otettiin käyttöön kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen rinnalle valtion verotuksessa tehtävä ansiotulovähennys, joka korvattiin uudella työtulovähennyksellä vuonna 2009.

Pitkä, asteittaisten tuloverokevennysten ajanjakso päättyi vuoteen 2009, jolloin palkansaajien tuloverot kevenivät vielä tulotasosta riippuen vajaalla prosenttiyksiköllä. Sen jälkeen palkansaajien tuloverotus pysyi Suomessa vuoteen 2012 saakka suurin piirtein ennallaan.

Vuonna 2013 tuloverotus kiristyi, kun ansiotuloverotukseen aikaisempina vuosina tehdyistä inflaatio-/ansiotasotarkistuksista luovuttiin. Suurituloisempien verotusta kiristi myös 100 000 euron ylittävälle verotettaville tuloille luotu uusi tulo-luokka. Tämä solidaarisuusveroksi kutsuttu veronkorotus oli kaksi prosenttia tulo-ajan ylittävistä tuloista. Vuoden 2013 alussa televisiolupamaksun korvannut yleisradiovero kiristi myös tuloverotusta.

Vuonna 2014 tuloverotus kiristyi kunnallisveroprosenttien ja työeläkemaksun noususta johtuen. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi 0,36 prosenttiyksikköä, kun 156 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan. Lisäksi palkansaajilta perittävä työeläkevakuutusmaksu nousi 0,4 prosenttiyksikköä 5,55 prosenttiin (alle 53-v:n maksu).

Vuonna 2015 verotus kiristyi hieman kunnallisveroprosenttien ja palkansaajamaksujen noususta johtuen. Lisäksi suurempituloisempien verotusta kiristi solidaarisuusverotuksen alarajan lasku 100 000 euron verotettavista tuloista 90 000 euron tuloille sekä ylimpien tuloluokkien jättäminen ansiotasotarkistukset ulkopuolelle. Tuloverotuksessa tapahtui myös merkittävä periaatteellinen muutos, kun käyttöön otettiin uusi lapsivähennys vuosille 2015–2017. Perheasema ei ollut pitkään aikaan vaikuttanut lähtökohtaisesti tuloverotukseen.

Vuonna 2016 pieni- ja keskituloisten palkkaverotukseen kohdistettiin kevennys työtulovähennystä korottamalla. Suurituloisempien verotusta sen sijaan kiristettiin alentamalla ”solidaarisuusveron”, eli valtion tuloveroasteikon korkeimman prosentin, alarajaa 90 000 eurosta 72 300 euroon vuosien 2016-2017 ajaksi. Sittemmin väliaikaista kiristystä on jatkettu, viimeksi nykyisen hallituksen ohjelmassa koko alkaneen vaalikauden loppuun, eli vuoteen 2023 saakka.

Palkansaajien verotusta kiristi vuonna 2016 työttömyysvakuutusmaksun 0,5 prosenttiyksikön nousu. Kaikki palkkaverotuksen muutokset huomioiden pienituloisempien verotus keveni, keskituloisten pysyi jotakuinkin ennallaan tai hieman keveni ja suurituloisten kiristyi.

Vuodelle 2017 hallitus toteutti työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman kilpailukykykysopimuksen tukemiseksi merkittävän tuloverokevennyksen. Vaikka jotkin palkansaajan sosiaalivakuutusmaksut nousivat, kokonaisuudessaan palkansaajan veroprosentti aleni noin 0,6 prosenttiyksiköllä. Verotus keveni kaikilla palkkatasoilla ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2009. Työn verotusta mittaava palkkaverokiila aleni vielä palkkaverotuksen kevennystä enemmän, reilun prosenttiyksikön verran kilpailukykykysopimukseen liittyvien työnantajamaksujen kevennysten johdosta.

Vuonna 2018 työn verotus keveni entisestään, koska kilpailukykykysopimukseen perustuvat työnantajamaksujen kevennykset jatkuivat. Sen sijaan palkkaverotus pysyi jotakuinkin ennallaan, kun hallituksen tuloverotuksen kevennykset kompensoivat karkeasti työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksujen korotukset.

Vuonna 2019 palkkaverotus pysyi suunnilleen ennallaan, kun palkansaajan työeläkevakuutusmaksu nousi saman verran kuin työttömyysvakuutusmaksu aleni. Kaikkein pienituloisimpien tuloveroja maksavien verotus hieman keveni, kun hallitus toteutti ansiotulojen verotukseen 130 miljoonan euron kevennyksen korottamalla perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä. Palkkaverokiila jatkoi kevenemistään työnantajamaksujen yhä alentuessa.

Vuonna 2020 työn verotus on kääntymässä jälleen kiristyväksi kilpailukykykysopimuksesta juontavien palkansaajan sosiaalivakuutusmaksujen muutosten myötä. Hallitus esittää pienituloisimpien ansiotuloverotukseen yhteensä 200 miljoonan euron kevennystä perusvähennystä, työtulovähennystä sekä eläketulovähennyksiä korottamalla. Tämä ei kuitenkaan riitä kompensoimaan palkansaajamaksujen muutoksista johtuvaa verotuksen kiristymistä kuin kaikkein pienituloisimmilla palkkatasoilla. Keski- ja hyvätuloisilla veroprosentti on kokonaisuudessaan kiristymässä 0,4-0,5 prosenttiyksiköllä. Työnantajamaksujen kokonaistaso pysyy jotakuinkin ennallaan.

(European Commission 2019a, Tilastokeskus 2019b)

Sveitsi

Tuloverot pysyvät Sveitsissä yhä ennallaan.

EU-maihin verrattuna Sveitsin kokonaisveroaste on varsin matala, 27,9 % suhteessa BKT:hen vuonna 2017. Verotus on painottunut vahvasti välittömien verojen suuntaan, ja henkilöiden maksamat tuloverot bruttokansantuotteeseen suhteutettuna ovat suunnilleen OECD:n keskitasoa.

Tuloveroprosenteista ja verovähennyksistä säädetään Sveitsissä kolmella tasolla: liittovaltiotasolla, 26 kantonissa ja noin 2 200 kunnassa. Liittovaltion ohella kantonit voivat määrätä omia verolakejaan. Lisäksi kunnat määräävät omat tuloveronsa liittovaltion ja kantonien verojen päälle lisämaksun muodossa. Alueet keräävätkin valtaosan välittömistä veroista, kun taas liittovaltion verotuotot kertyvät pääosin välillisistä veroista. Lukuisten eri osapuolten vuoksi Sveitsin tuloverojärjestelmä on varsin omalaatuinen ja vaikeasti vertailtava. Niin kantonit kuin kunnatkin harrastavat keskenään vilkasta verokilpailua, mikä on Sveitsissä laajalti hyväksyttyä¹⁴.

Palkasta maksettavat veroprosentit vaikuttavat muihin maihin nähden ensi silmäyksellä varsin matalilta. Yksi syy on se, että keskimääräinen palkkataso on Sveitsissä selvästi korkeampi kuin Suomessa¹⁵ ja suurimmassa osassa Euroopan vertailumaista. Jos vertailtaisiin todellisten maittaisten keskipalkkojen verotusta Suomessa ja Sveitsissä, Sveitsin verotus ei enää olisikaan yhtä keveää. Lisäksi Sveitsissä maksetaan palkasta tuloverojen ohella huomattavia ei-lakisääteisiä työeläke- ja sairausvakuutusmaksuja. Nämä vakuutusmaksut maksetaan yksityisille vakuutuslaitoksille, joten niitä ei ole huomioitu tässä selvityksessä.

Liittovaltion ansiotuloverotaulukon prosentit ovat 0,77 ja 13,2 välillä. Jos tulot ylittävät veroasteikon ylimmän rajan, koko tuloon sovelletaan kuitenkin 11,5 prosentin verokantaa. Kantonit ja kunnat asettavat verotettavalle tulolle omat veroasteensa. Kantonien ja kuntien verotus pohjautuu perusveroasteikkoon, johon soveltamalla kunkin kantonin ja kunnan omaa kerrointa saadaan selville lopullinen tuloveron määrä. Zürichin perusveroasteikko alkaa 2 prosentista päättyen 13 prosenttiin. Tuloveroasteikkoon sovellettava kantonin kerroin on Zürichissä 1,0 ja kunnallisen lisämaksun kerroin on 1,19. Tyypillisesti kantonien ja kuntien verotaso on noin kaksi kertaa liittovaltion verotaso. Neljällä seurakunnalla on oikeus kerätä veroja, mutta kirkollisvero ei ole pakollinen vero.

¹⁴ Sveitsin tuloverojärjestelmän erikoisuus on mahdollisuus kiinteään verotuksen (*pauschalbesteuerung, lump-sum assesment*), jossa tietyillä edellytyksillä maassa asuvat varakkaat ulkomaalaiset maksavat vuosittain veroa veroviranomaisten kanssa neuvotellun kiinteän määrän. Maksun suuruus pyritään määrittämään verovelvollisen elantokustannusten perusteella, ja veropohjaksi saatetaan asettaa esimerkiksi verovelvollisen kiinteistön arvo. Maksettavan kiinteän veron minimitasoa kartoittava laki tuli voimaan vuonna 2016. Taloudellinen kriisi on lisännyt kritiikkiä varakkaiden ulkomaalaisten kiinteää verotusmahdollisuutta vastaan ja 30.11.2014 Sveitsissä äänestettiin veromenetelmän poistosta. Äänestäjät kuitenkin hylkäsivät poistoehdotuksen.

¹⁵ Keskimääräinen palkka Sveitsissä on tässä vertailussa käytettyä toiseksi ylintä (67 700 €/v) tulotasoa korkeampi.

Liittovaltion tuloveroperusteet ovat olleet muuttumattomat jo pidemmän aikaa. Kuluvana vuonna liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoihin ei tehty edes inflaatiotarkistuksia. Verovähennysten suhteellinen merkitys Sveitsin verojärjestelmässä on pieni. Tyypillisiä vähennyksiä ovat tulonhankkimisvähennys, perusvähennys, puoliso- ja lapsivähennys sekä vähennykset maksettujen sosiaaliturvamaksujen perusteella. Myös vähennykset vaihtelevat alueittain huomattavasti. Sveitsissä verotetaan myös asuntotuloa.

Puolisoiden tulot verotetaan Sveitsissä yhteisverotuksella. Vuoden 2008 alusta pienempituloisen puolison kannustimia osallistua työelämään parannettiin myöntämällä vähennys pienten tulojen perusteella sekä luomalla kahden tulonsaajan perheille puolison ansiotulovähennys.

(International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, OECD 2019a ja 2019c, www.swissinfo.ch 2015)

Tanska

Vähennyksiä kasvatettiin, valtion tuloveroasteikon perusprosentti kiristyi,

Tanskan kokonaisveroaste on OECD-maiden toiseksi korkein, ja palkansaajan verotus on kireää. Verotulot kerätään lähes yksinomaan tuloveroilla sekä kulutuksen verottamisella¹⁶, sillä sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä lähes olematon rooli. Ympäristöverot taasen ovat Euroopan kireimmästä päästä. Tanskan veropolitiikka on tähdännyt kuluvalla vuosikymmenellä työn verotuksen keventämiseen, mutta veroasteet eivät ole laskeneet dramaattisesti. Kuntien rooli tuloverotuksessa on merkittävä.

Tanskassa käynnistettiin vuonna 2010 suuri, koko vuosikymmenelle ulottuva verouudistus. Sen tarkoitus oli keventää tuloveroja ja kiristää kulutusveroja suunnaten verotuksen painopistettä kohti kulutusta, ympäristöä sekä kansanterveyttä raskaita tuotteita. Verouudistusta rahoitetaan myös karsimalla erilaisia verovähennyksiä ja verovapauksia vuosina 2012–2019.

Vuonna 2012 päätettiin uudesta verouudistuksesta, joka toteutetaan vaiheittain kymmenen vuoden aikana. Työn verotusta kevennetään tuloveroasteikon ylintä rajaa nostamalla ja vähennyksiä kasvattamalla. Verokevennykset rahoitetaan vain osittain muita veroja nostamalla, esimerkiksi indeksoimalla eräitä valmisteveroja. Myöhemmin päätettiin myös yritysveroprosentin laskemisesta 25 prosentista (2013) 22 prosenttiin vuoden 2016 alusta.

Maan hallitus on kuitenkin perääntynyt joistakin verosuunnitelmistaan, kun vihreän energiatuotannon rahoittamiseen tarkoitettua energiaveroa päätettiin leikata

¹⁶ Henkilöiden tuloverot kerryttävät yli puolet maan kaikista verotuotoista.

portaittain vuosina 2017-2022. Vastaavat verotuotot pyritään hakemaan tuloveroasteikon perusprosenttia maltillisesti kiristämällä.

Palkkatuloista myönnetään automaattisesti perusvähennys, ansiotulovähennys sekä eräitä työhön liittyviä yleisiä vähennyksiä. Vuodelle 2019 ansiotulovähennystä kasvatettiin 10,1 prosenttiin ja maksimimäärää 37 200 kruunuun. Yksinhuoltajat ovat oikeutettuja vähennykseen, joka on 22 400 kruunua korkeampi. Lisäksi toinen, vuonna 2018 lanseerattu työtulovähennys nostettiin 3,75 prosenttiin 191 600 kruunun ylittäviltä tuloilta, ja maksimimäärä 2 100 kruunuun. Vähennysten nostosta on sovittu aina vuoteen 2022 asti. Vähennysten kasvattamisen vastapainona valtion tuloveroasteikon alempi veroprosentti nousi 11,15 prosentista 12,16 prosenttiin.

Tuloveroasteikon lisäksi valtiolle maksetaan ”työmarkkinamaksua” (Arbejdsmarkedsbidrag) kahdeksan prosenttia bruttopalkasta. Näiden verojen lisäksi palkkatuloista peritään kunnallisveroa. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti on noin 25. Yhden prosentin terveismaksu poistui selvitysvuoden alusta. Kirkollisveroa, keskimäärin 0,7 prosenttia, maksavat vain kirkkoon kuuluvat jäsenet. Palkkaverotukseen on asetettu 52,05 prosentin verokatto, jota suuremmaksi marginaalivero ei voi nousta (verokatto ei sisällä kirkollisveroa eikä ”työmarkkinamaksua”).

(European Commission 2019a, OECD 2019a ja 2019c, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b)

Viro

Ei muutoksia tänä vuonna - edellisvuonna tuloverotusta uudistettiin progressiivisemmaksi.

Viron veroaste on korkeampi kuin muiden Baltian maiden, mutta selvästi matalampi kuin EU-maissa keskimäärin. Kulutusverojen ja lähinnä työnantajilta kerättävien sosiaaliturvamaksujen merkitys veroasteessa on suuri.

Viro laski vuoden 2015 alusta tuloista perittävän tasaveron 21 prosentista 20 prosenttiin. Muutos koski sekä henkilöiden että yhtiöiden maksamaa veroa. Vielä vuonna 2004 veroprosentti oli 26, mutta sen jälkeen prosenttia kevennettiin vuosittain yhdellä prosenttiyksiköllä aina 21 prosenttiin asti. Vuonna 2009 kansainvälinen talouslama pienensi verokertymiä ja kasvatti julkisia menoja, minkä vuoksi Viro luopui suunnitelmistaan keventää tulovero asteittain 18 prosenttiin.

Viron tuloverotus ei ole puhdas tasaverojärjestelmä, sillä verovelvollisen kokonaistuloon kohdistuu henkilökohtainen perusvähennys. Vuonna 2018 vähennys korotettiin 2 160 eurosta 6 000 euroon ja siitä tehtiin tuloriippuvainen. Kun aiemmin vähennyksen sai jokainen palkansaaja, nyt se alkaa pienentyä vuositulojen ylittäessä 14 400 euroa. Vähennys leikkaantuu kokonaan pois 25 200 euron tu-

loilla. Muutos kevensi huomattavasti monien pienituloisten verotusta, mutta kiristi suurituloisempien.

Vuodesta 2018 eteenpäin puolisoita on verotettu erikseen. Puolisoista toinen on kuitenkin oikeutettu 2 160 euron lisävähennykseen, kunhan puolisoiden yhteensasketut tulot eivät ylitä 50 400 euroa. Perheellisistä toinen vanhemmista on oikeutettu korotettuun perusvähennykseen. Lapsikohtainen korotus on 1 848 euroa toisesta perheen alle 18-vuotiaasta lapsesta lähtien.

Ainoa palkansaajilta perittävä sosiaalivakuutusmaksu¹⁷, työttömyysvakuutusmaksu on 1,6 prosenttia. Työnantajien työttömyysvakuutusmaksu on 0,8 prosenttia. Työnantajat maksavat työntekijöiden palkkasummasta myös 33 prosentin sosiaaliveroa.

(European Commission 2019a, International Bureau of Fiscal Documentation 2019a ja 2019b, Riigi Teataja 2018)

3.2 Verotus Euroopan ulkopuolisissa maissa

Australia

Tuloverotusta kevennetään portaattain seitsemän vuoden aikana.

Australia on kevyen verotuksen maa. Monet sosiaaliturvaan liittyvät ja jotkin monissa vertailumaissa julkiselle sektorille kuuluvat tehtävät kuuluvat Australiassa yksityiselle sektorille. Veroasteesta suurin osa kerätään yksityisten henkilöiden sekä yritysten tuloveroilla. Verovuosi vaihtuu poikkeuksellisesti heinäkuun alussa.

Pitkittynyt kansainvälinen talouskriisi toi haasteita myös Australian julkiseen talouteen. Hallituksen finanssipolitiikan tavoitteena on ollut palauttaa budjetin ylijäämä pidemmällä aikavälillä. Valmisteveroja on korotettu ja henkilöverotuksen puolella vuonna 2014 otettiin käyttöön väliaikainen kahden prosentin ”budjetinpaikkausmaksu” yli 180 000 Australian dollarin vuosituloille kolmeksi vuodeksi. Vuonna 2017 maksun poistuminen kevensi suurituloisimpien verotusta.

Vuonna 2018 hallitus aloitti seitsemän vuotta kestävänsä tuloverouudistuksen, jonka tarkoituksena on keventää verotaakkaa. Pääasiassa muutokset toteutetaan kolmessa vaiheessa vuosina 2018, 2022 ja 2024.

Ensimmäisessä vaiheessa vuoden 2018 heinäkuussa alkaneella verovuodelta kevennettiin pieni ja keskituloisten veroja uudella verohyvityksellä sekä nostamalla valtion neliportaisen tuloveroasteikon toiseksi ylintä alarajaa. Vuoden 2019/20 budjetin yhteydessä päätettiin verohyvityksen korottamisesta taannehtivasti kos-

¹⁷ Vuoden 1983 jälkeen syntyneiden on maksettava palkastaan myös pakollista kahden prosentin maksua henkilökohtaiselle eläketilille.

kien myös verovuotta 2018/19. Hyvityksen maksimimäärä nousi 520 Australian dollarista 1 080 dollariin.

Jo ennestään pienituloiset ovat olleet oikeutettuja 445 dollarin hyvitykseen. Vanha ja uusi hyvitys on tarkoitettu korvata uudella hyvityksellä 2022 alkavana verovuonna. Myös tuloveroasteikkoa ollaan keventämässä vuosina 2022 ja 2024.

Verotettavista tuloista maksetaan liittovaltion veron lisäksi kahden prosentin Medicare-maksua, jolla rahoitetaan perusterveydenhuoltoa. Sellaisilla suurituloisilla, joilla ei ole riittävää terveyskuluvaruutusta, Medicare-maksua korotetaan tulotosta riippuen 1-1,5 prosenttiyksiköllä. Pienituloiset voivat saada Medicare-maksusta alennusta. Muita sosiaaliturvamaksuja tai paikallisia tuloveroja Australiassa ei peritä¹⁸. Osavaltiot perivät palkkasummasta kuitenkin veroa hieman eri perustein. Esimerkiksi väestöluvultaan suurimmassa osavaltiossa New South Walesissä, maksu on 5,45 % 900 000 dollarin ylittävältä palkkasumman osalta.

(Australian Government 2019, Commonwealth of Australia 2018 ja 2019, IBFD 2019b, NSW Government 2019, OECD 2019a ja 2019c, PWC 2019)

Kanada

Veronkevennyksiä keskiluokalle.

Kanadan kokonaisveroaste alittaa OECD-maiden keskiarvon. Valtaosa verotuloista kerätään tulo- ja kulutusveroilla, kun taas sosiaaliturvamaksuilla on verojärjestelmässä pienempi rooli.

Kanadan tuloverot vaihtelevat asuinpaikan mukaan, koska liittovaltion ohella kaikilla provinseilla ja maakunnilla on oikeus kerätä tuloveroja. Verojärjestelmä sisältää lukuisia verovähennyksiä. Tosin vuoden 2016 alusta niitä karsittiin jonkin verran. Esimerkiksi lapsihyvitys poistettiin, kun se ja muita perheellisiin kohdistettuja etuuksia korvattiin uudella verottomalla lapsilisällä (child benefit).

Kanadan hallituksen talouspolitiikan teemana on ollut keskiluokan aseman vahvistaminen. Tämä on näkynyt verotuksessa siten, että vuodelle 2016 liittovaltion tuloveroasteikon toiseksi alinta veroprosenttia laskettiin 22 prosentista 20,5 prosenttiin. Samalla asteikkoon lisättiin uusi ylin tuloluokka 200 000 dollarin ylittävälle tuloille. Veroasteikon ylin marginaalivero nousi 29 prosentista 33 prosenttiin.

Vuosina 2017-2019 liittovaltion tuloveroasteikon tulo- ja verorajoihin ja useimpiin vähennyksiin tehtiin normaalit indeksitarkistukset. Tulonhankkimisvähennystä muistuttavan työllisyshyvityksen ohella Kanadassa on vuodesta 2007 alkaen ollut

¹⁸ Osa eläkejärjestelmästä rahoitetaan työnantajilta perittävillä 9,5 %:n maksuilla (superannuation guarantee system). Maksua ei katsota kuitenkaan veroksi, sillä yksityisellä sektorilla on järjestelmässä liian suuri rooli.

pienituloisille suunnattu ansiotulohyvitys (vuoteen 2018 saakka *working income tax benefit*). Hyvitystä laajennettiin merkittävästi vuodelle 2019 ja sen nimi muutettiin (nykyisin Canada Workers Benefit). Hyvityksen myötä pienipalkkaisen verot voivat olla negatiiviset. Tyypillisten verovähennysten lisäksi verojärjestelmässä on säästämiseen, kouluttautumiseen ja esimerkiksi vapaaehtoiseen palomiestoimintaan liittyviä verohyvityksiä.

Eläkevakuutusmaksut on jaettu puoliksi työntekijän ja työnantajan kesken. Vuonna 2019 kummankin maksu on 5,1 prosenttia. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on 1,62 prosenttia ja työnantajan 2,268 prosenttia. Sosiaalivakuutusmaksuilla on vuosittaiset vakuutettavat maksimimäärät, jotka tulevat täyteen jo lähes keskipalkkaisella.

(Canada Revenue Agency 2019, International Bureau of Fiscal Documentation 2019b, OECD 2019a ja 2019c, PWC 2019)

Yhdysvallat

Trumpin mittava verouudistus kevensi tuloverotusta edellisvuonna.

Vertailun maista kokonaisveroaste on Yhdysvalloissa toiseksi matalin Irlannin jälkeen, 24,3 prosenttia suhteessa BKT:een vuonna 2018. Kokonaisveroaste laski 2,5 prosenttiyksiköllä edellisvuodesta Presidentti Trumpin verokevennyksen myötä. Kulutusverot ovat epäsuosittuja Yhdysvalloissa, ja ne tuottavatkin bruttokansantuotteeseen suhteutettuna vähiten OECD-maista. Omaisuuden verotus tuo verotuloista OECD:n keskiarvoon verrattuna taas huomattavan osuuden.

Barack Obaman presidenttikaudella veropolitiikan keskeisiä periaatteita olivat verokevennyksen suuntaaminen työssäkäyväälle keskiluokalle sekä verotuksen selkeyden lisääminen. Yhdysvaltojen tuloverojärjestelmä onkin varsin sekava lukuisien verohyvitysten, yhteisverotusmahdollisuuden sekä liittovaltiorakenteen vuoksi. Sekavuutta lisää myös se, että osa veroperusteista on säädetty väliaikaisiksi, mutta niiden voimassaoloa on yleensä tapana jatkaa.

Vuonna 2001 alkanut väliaikainen veronkevennysohjelma säädettiin pysyväksi vuoden 2013 alusta alkaen palkansaajilla, joiden verotettavat tulot alittavat 400 000 dollaria. Perheellisillä palkansaajilla raja oli hieman korkeampi. Rajan ylittävistä tuloista oli vuoteen 2018 asti maksettava liittovaltiolle 39,6 prosentin vero aikaisemman 35 prosentin sijaan. Muissa tuloluokissa marginaaliveroprosentit pysyivät ennallaan. Liittovaltion tuloveroasteikon tulorajoja ja keskeisten verovähennysten määriä muutetaan Yhdysvalloissa vuosittain inflaation mukaan.

Presidentti Donald Trumpin hallinto toteutti mittavat verokevennykset vuoden 2018 alusta sekä yritysverotukseen että henkilöverotukseen. Liittovaltion veroasteikon kaikkia prosentteja alennettiin ja joitakin vähennyksiä korotettiin. As-

teikon ylin 39,6 prosentin veroaste alennettiin 37 prosenttiin ja raja, jonka ylittäviltä tuloja se koskee, nousi vajaalla 100 000 dollarilla 500 000 dollariin yksinäisen henkilön osalta. Perusvähennys nostettiin yksinäisellä henkilöllä 6 350 dollarista 12 000 dollariin. Näihin rahamääriin tehtiin inflaatiotarkistukset vuodelle 2019.

Vuonna 2018 lapsihyvitys tuplattiin 2 000 dollariin lasta kohden ja tuloraja, josta vähennys alenee, nostettiin 200 000 dollariin (pariskunnilla 400 000 dollariin). Samalla kuitenkin joitakin vähennyksiä poistettiin (mm. personal and dependent exemptions). Lisäksi osavaltioiden ja paikallistasojen verojen vähentämistä liittovaltion verotuksessa rajoitettiin 10 000 dollariin. Veronmaksaja voi valita vähentääkö hän perusvähennyksen vai käyttääkö sen sijaan muita erillisiä vähennyksiä, joihin kuuluu mm. liittovaltion ja paikallistason tuloverojen sekä asuntolainan korkojen vähentäminen.

Trumpin verokevennykset ovat suurimmaksi osaksi väliaikaisia, kuten paikalliseen tapaan kuuluu. Ne poistuvat ilman uusimista viimeistään vuoden 2025 jälkeen. Kyse on kuitenkin mittavasta verotuksen kevennyksestä sen voimassaoloaikana. Käytettävissä olevat tulot kasvoivat veromuutoksista tehtyjen arvioiden mukaan prosentuaalisesti eniten hyvätuloisilla vuonna 2018. Vain viidellä prosentilla veronmaksajista verotuksen arvioidaan kiristyneen.

Yhdysvalloissa tuloverosta myönnetään muun muassa ansiotyön ja lasten perusteella verohyvityksiä, joiden myötä verot voivat olla negatiivisia pienimmillä palkkatasoilla. Lapsihyvityksen ohella keskeinen työtuloista myönnettävä verohyvitys on vuonna 1975 käyttöön otettu ja useaan kertaan laajennettu ansiotulovähennys (Earned Income Tax Credit). Ansiotulovähennys on pienituloisille työssäkäyville palkansaajille hakemuksesta myönnettävä verohyvitys, jonka määrään vaikuttaa tulojen ohella hakijan perhetilanne ja lasten lukumäärä. Vuonna 2019 perheettömän hyvityksen maksimimäärä on 529 dollaria, ja se poistuu kokonaan tulojen ylittäessä 15 570 dollaria. Yli kaksilapsisilla perheillä maksimimäärä on suurin, 6 557 dollaria, ja hyvitystä myönnetään noin 52 500 dollarin tuloille asti.

Osavaltioilla on myös laajat oikeudet verottaa palkkatuloja. Vain yhdeksän osavaltiota (esim. Alaska, Florida, Texas, Washington) 50:stä ei peri palkasta veroa. Lisäksi kaupungeilla ja piirikunnilla voi olla omia paikallisia tuloveroja.

Vuonna 2019 pakollinen työntekijän eläkemaksu on 6,2 prosenttia palkasta. Eläkemaksulle on kuitenkin säädetty 132 900 dollarin vuosittainen palkkakatto, minkä jälkeen sitä ei peritä. Työntekijät maksavat palkastaan myös 1,45 prosentin sairausvakuutusmaksua (medicare-maksu). Työnantajalle kohdistuu myös samat maksut yhtä suurina. Lisäksi työnantajat maksavat työttömyysvakuutusmaksua joka on kuusi prosenttia palkasta, mutta vain 7000 dollarin palkkaan asti.

(IRS 2019, Joint Committee on Taxation 2019, OECD 2019a ja 2019c, Tax Policy Center 2018)

4 TYÖN VEROTUS VUONNA 2019

Tässä luvussa vertaillaan palkansaajaan kohdistuvaa tuloverotusta selvityksen 18 maassa esimerkkilaskelmien avulla. Pääpaino on yksittäisen palkansaajan verotuksessa, mutta myös perheaseman vaikutusta tarkastellaan.

Aluksi verrataan palkansaajan maksamien verojen ja veronluonteisten sosiaalivakuutusmaksujen osuutta bruttotuloista, eli tuloveroprosentteja. Tämän jälkeen tarkastellaan vertailumaiden marginaaliveroja, eli tulonlisäyksestä aiheutuvaa veronlisäystä. Palkkaan kohdistuvien työnantajamaksujen merkitys otetaan myös huomioon, kun lopuksi vertaillaan koko palkkaverokiilan osuutta palkkakustannuksista. Kattavammin laskelmat löytyvät liitteistä 2-5.

4.1 Palkansaajan tuloveroprosentit

Suomessa tuloverotus perustuu henkilöiden erillisverotukseen. Monissa vertailumaissa perheasema vaikuttaa kuitenkin merkittävästi verotukseen, joko puolisoitten yhteisverotuksen tai perheille suunnattujen vähennysten muodossa. Siksi tarkastellaan erillään perheettömien ja perheellisten verotusta. Suomessakin vuosina 2015-2017 käytössä ollut lapsivähennys kevensi hieman lapsiperheiden verotusta tulotasosta riippuen.

Perheetön palkansaaja

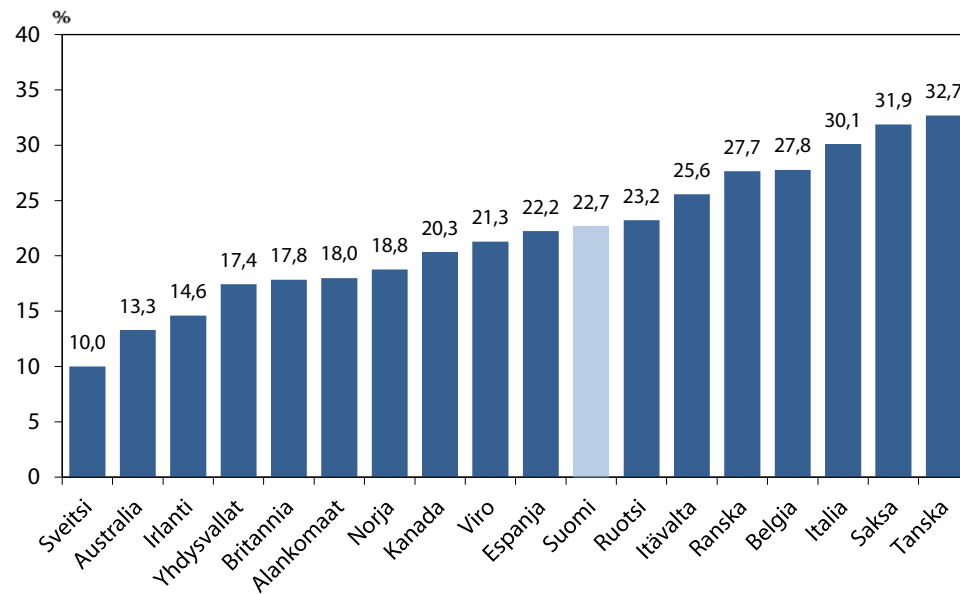
Suomi on vertailumaiden keskikastia pienipalkkaisen palkansaajan verottajana, kun tarkastellaan yksinäisen henkilön tuloveroprosentteja (ml. veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut). Mitä suurempia palkkatasoja tarkastellaan, sitä kireämpää verotus on vertailumaihin nähden.

Vertailun EU-maista Suomea kevyemmin pienipalkkaista verottavat Irlanti, Britannia, Alankomaat, Viro ja Espanja (kuva 4.1). Ruotsissa veroprosentti on hieman korkeampi kuin Suomessa.

Palkkaverotus on suhteellisesti keveämpää erityisesti EU:n ulkopuolella. Verotusta vertailtaessa täytyy kuitenkin huomioida, että esimerkiksi Sveitsissä ja Norjassa tyypilliset palkkatasot ovat tässä käytettyä esimerkkipalkkaa korkeampia. Virossa keskimääräinen palkkataso sen sijaan on hieman yli puolet pienimmästä esimerkkipalkasta.

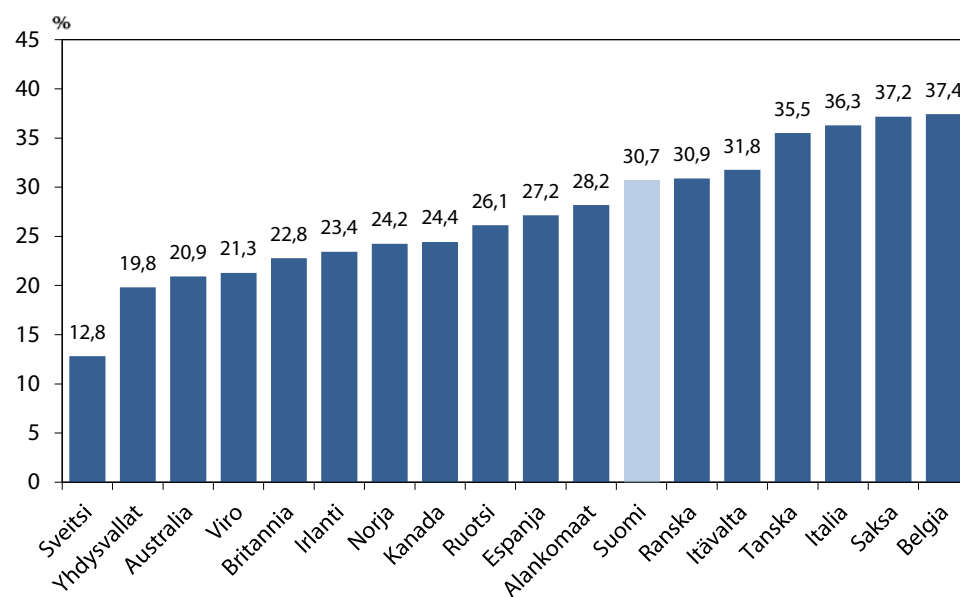
Kireintä perheettömän pienipalkkaisen palkansaajan verotus on Tanskassa ja Saksassa, joissa veroprosentit nousevat jo Suomen keskipalkkaisen veroprosenttia suuremmiksi.

Kuva 4.1 Tuloveroprosentit vertailumaissa 2019, kun vuosipalkka on 28 600 euroa, perheetön palkansaaja

Suomalaisittain keskipalkkaisen tulonsaajan kohdalla Suomen asema muihin vertailumaihin nähden heikkenee, sillä Suomen verotus kiristyy monia muita maita nopeammin. Suomi on seitsemänneksi kirein verottaja suomalaisittain keskituloisen palkkatason osalta (kuva 4.2), kun selvityksen pienipalkkaisimman kohdalla Suomi oli kahdeksanneksi kirein (kuva 4.1). Keskipalkkaisen verottajana Suomi oli viidenneksi kirein vielä vuonna 2016, mutta vuoden 2017 tuloverokevennysten johdosta Suomen asema koheni.

Kuva 4.2 Keskipalkkaisen, vuosipalkka 44 000 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2019

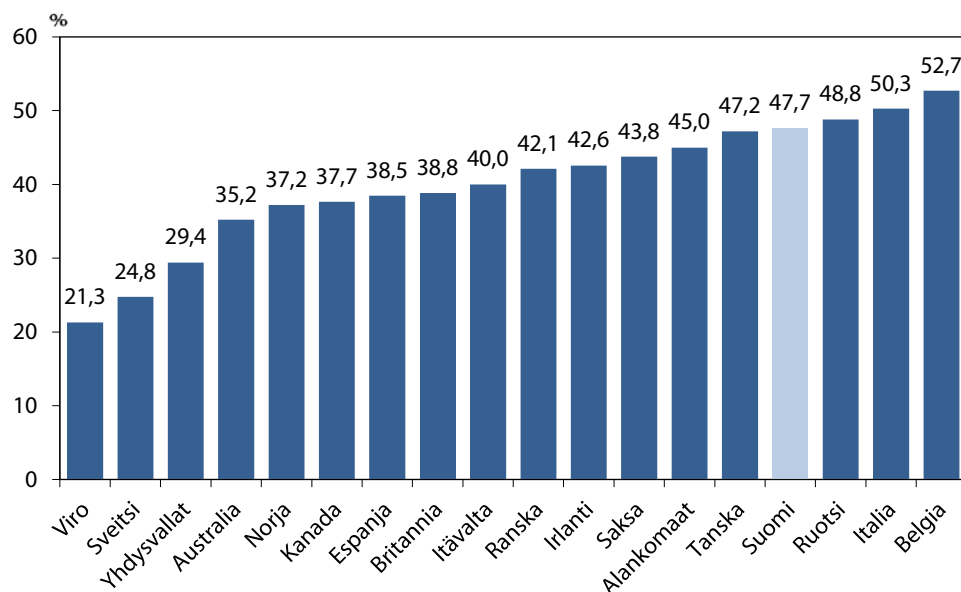

Viron verojärjestelmä tuottaa suomalaisella keskipalkalla jo vertailun EU-maiden matalimman veroasteen. Myös Britanniassa ja Irlannissa verotus on tällä tulotasolla kevyttä. Sen sijaan Alankomaissa veroprogressio nostaa tuloveroprosenttia kaikkein eniten 28 600 euron tuloilta 44 000 euron tuloille.

Ruotsissa progressio kiristyy vasta korkeammilla tuloilla, ja niinpä suomalaista keskipalkkaa verotetaan Ruotsissa 4,6 prosenttiyksikköä keveämmin kuin Suomessa. 44 000 euron vuosituloilla veroero merkitsee noin 2 000 euroa vuodessa. Vielä 28 600 euron tuloilla veroprosentti on hitusen pienempi Suomessa kuin Ruotsissa. Veroprogressio iskee siis Suomessa selvästi kovemmin kuin Ruotsissa pienipalkkaisesta keskipalkkaiseen työhön siirtyessä.

Belgia, Saksa, Italia ja Tanska ovat pieni- ja keskipalkkaisten perheettömien palkansaajien verottajina omaa kireää luokkaansa, mutta ainoastaan Belgia ja Italia ovat Suomea ankarampia verottajia kaikilla vertailun tulotasoilla.

Kuva 4.3 Suurituloisen, vuosipalkka 143 000 euroa, perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit vertailumaissa vuonna 2019

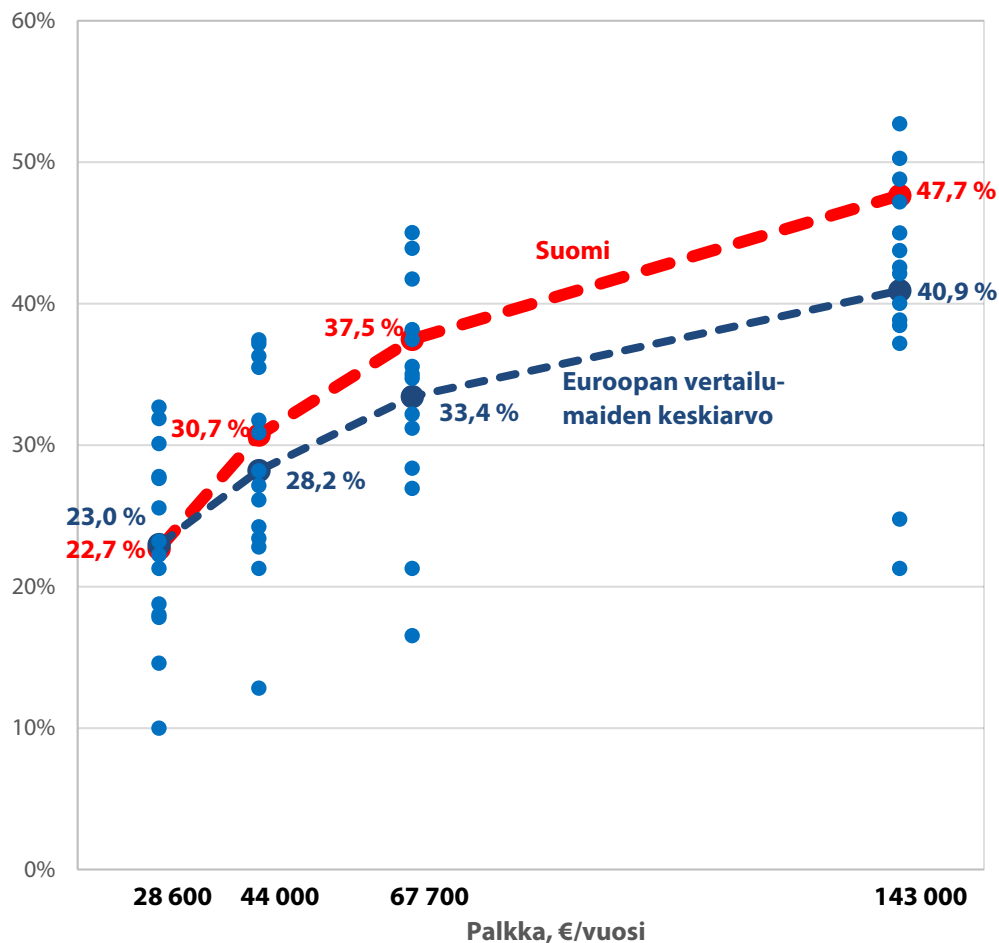
Matalampien tulotasojen ankara verottaja Saksa muuttuu suurituloisimman palkkatason kohdalla löyhemmäksi verottajaksi, sillä työntekijän sosiaalivakuutusmaksuille asetetut kattosäännöt loiventavat progressiota (kuva 4.3). Myös Tanskassa veroprosentti jää alle suomalaisen korkeimman esimerkkipalkan osalta. On syytä kuitenkin huomioida, että Tanskassa yleinen palkkataso on korkeampi kuin Suomessa.

Suomi on suurituloisen kohdalla vertailumaiden neljänneksi kirein verottaja. Suomen vuoden 2017 verokevennysten ja Ruotsin viime vuosien pienten kiristys-

ten (työtulovähennyksen leikkaus suurituloisimmilta) johdosta veroprosentti jää 143 000 euron tuloilla Ruotsia alemmaksi.

Pienipalkkaisen perheettömän palkansaajan veroprosentti on Suomessa suunnitteen muiden 14 Euroopan vertailumaan keskiarvon tasolla, mikä näkyy kuviosta 4.4. Suomi alittaa muiden selvityksen Pohjoismaiden keskiarvon (24,9 %), joka on korkeampi kuin kaikkien Euroopan vertailumaiden keskiarvo.

Kuva 4.4 Perheettömän palkansaajan tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2019

Suomen asema suhteessa vertailumaiden nähden heikkenee tulojen kasvaessa. Suomalaisittain keskituloisella, 44 000 euron vuosipalkalla tuloverotus on 2,5 prosenttiyksikköä ja vertailun korkeimman esimerkkipalkan kohdalla lähes seitsemän prosenttiyksikköä kireämpää kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

Suomen tuloverotuksen progressiivisuus korostuu tuloveroprosenttien noustessa jyrkästi suuremmille tuloille siirryttäessä.

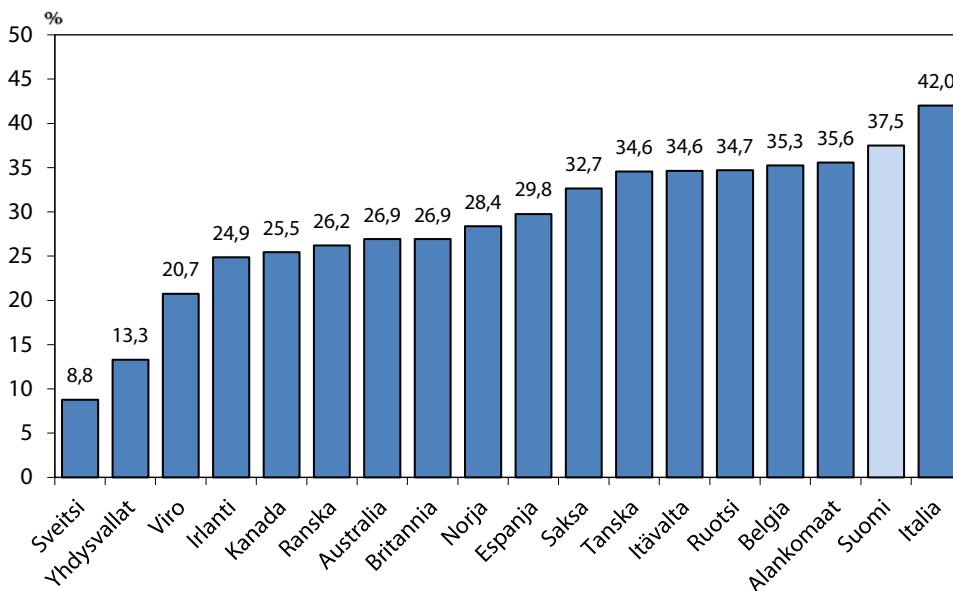
Perheellinen palkansaaja

Kun tarkastellaan yksittäisten palkansaajien sijaan perheellisiä palkansaajia, tuloverotuksen kuva muuttuu monessa maassa. Perhetilanteeseen liittyvät vähennykset (muun muassa lapsivähennys tai puoliso vähennys) ja verotettavan tulon erillinen määrittely (erillisverotus vrt. yhteisverotus) lieventävät perheellisten palkansaajien verotusta suhteessa yksinäisiin palkansaajiin useassa maassa.

Suomessa, Ruotsissa ja Alankomaissa tuloverotus kohtelee perheellistä palkansaajaa samalla tavalla kuin perheetöntä palkansaajaa. Vaikka useimmissa maissa perheasema vaikuttaa verotukseen jollakin tasolla, vaikutus jää usein hyvin rajalliseksi.

Veroprosentit laskevat perheettömään palkansaajaan nähden erityisesti silloin, kun perheessä on vain yksi palkansaaja ja toinen puoliso hoitaa lapsia kotona. Kansainvälisissä vertailuissa Suomi on perheiden verottajana suhteellisesti ankarampi kuin yksinäisten palkansaajien verottajana. Ilmiö korostuu etenkin keskipalkkaisilla tulotasoilla. Suomi on keskimmaisilla tulotasoilla toiseksi kirein verottaja joukossa, kun verrataan kahden huoltajan, mutta yhden tulonsaajan kaksilapsista perhettä (liite 2.1).

Kuva 4.5 Palkansaajan, vuosipalkka 67 700 euroa, tuloveroprosentit vertailumaissa 2019, kun perheessä yksi tulonsaaja, kaksi huoltajaa ja kaksi lasta

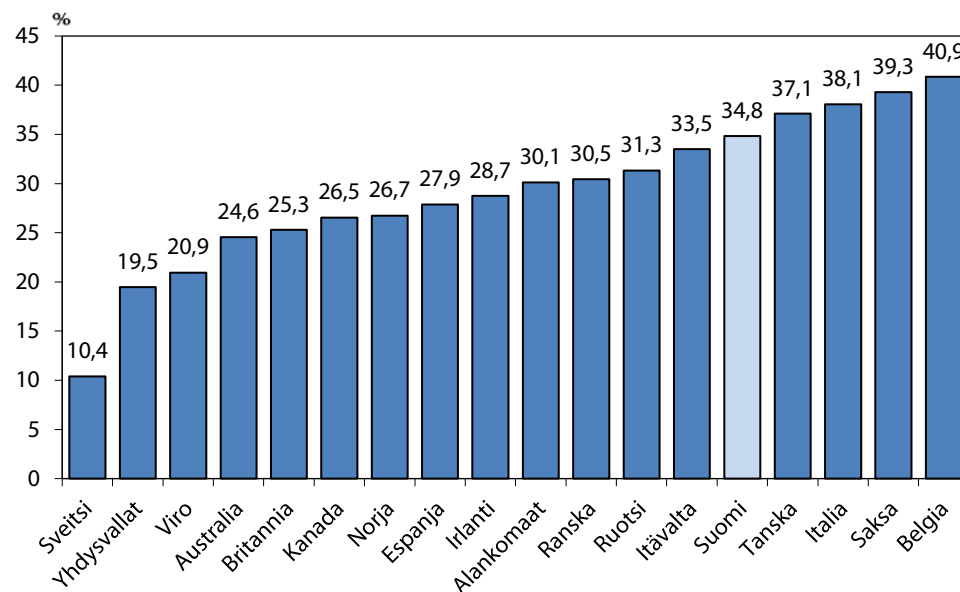
Perheetöntä palkansaajaa kireästi verottavissa Belgiassa ja Saksassa tuloverotus on perheellisellä 67 700 euron vuosituloilla kevyempää kuin Suomessa (kuva 4.5)¹⁹. Korkeimmalla tulotasolla Suomea kireämmin yhden tulonsaajan perheitä verottavat Italia, Belgia ja Ruotsi. Palkkaverotus on tyypillisesti keveää yhden tulonsaajan perheissä Sveitsissä ja Yhdysvalloissa.

Suurimmat tuloveroasteen erot perheettömään palkansaajaan verrattuna on Belgiassa, Ranskassa, Saksassa, Sveitsissä ja Yhdysvalloissa sekä matalimmilla tulotasoilla myös Britanniassa, Italiassa ja Tanskassa.

Suomi on vertailumaista viidenneksi kirein verottaja, kun tarkastellaan kahden palkansaajan lapsiperhettä, jossa toinen puoliso on suomalaisittain keskipalkkainen ja toisen puolison tulot ovat joko 28 600 euroa tai 67 700 euroa vuodessa (kuva 4.6).

Vertailumaiden keveimpiä verottajia ovat edelleen Sveitsi²⁰ ja Yhdysvallat ja kireimpiä verottajia Belgia, Saksa, Italia ja Tanska. Puolisoiden tulojen yhteisverotus ja muut perhevähennykset – esimerkiksi Saksassa – eivät lievennä progressiota samalla tavoin kuin yhden tulonsaajan perheillä.

Kuva 4.6 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit vertailumaissa 2019, vuosipalkat 44 000 ja 67 700 euroa, perheessä kaksi lasta

¹⁹ Esimerkiksi perheettömän 67 700 euroa vuodessa ansaitsevan palkansaajan veroprosentti on Saksassa 41,7 prosenttia, kun yhden tulonsaajan kaksilapsinen perhe maksaa veroa 32,7 prosenttia. OECD:n Taxing Wages (2019a) -julkaisussa tarkempaa tietoa perheellisten veroista ja lapsilisistä.

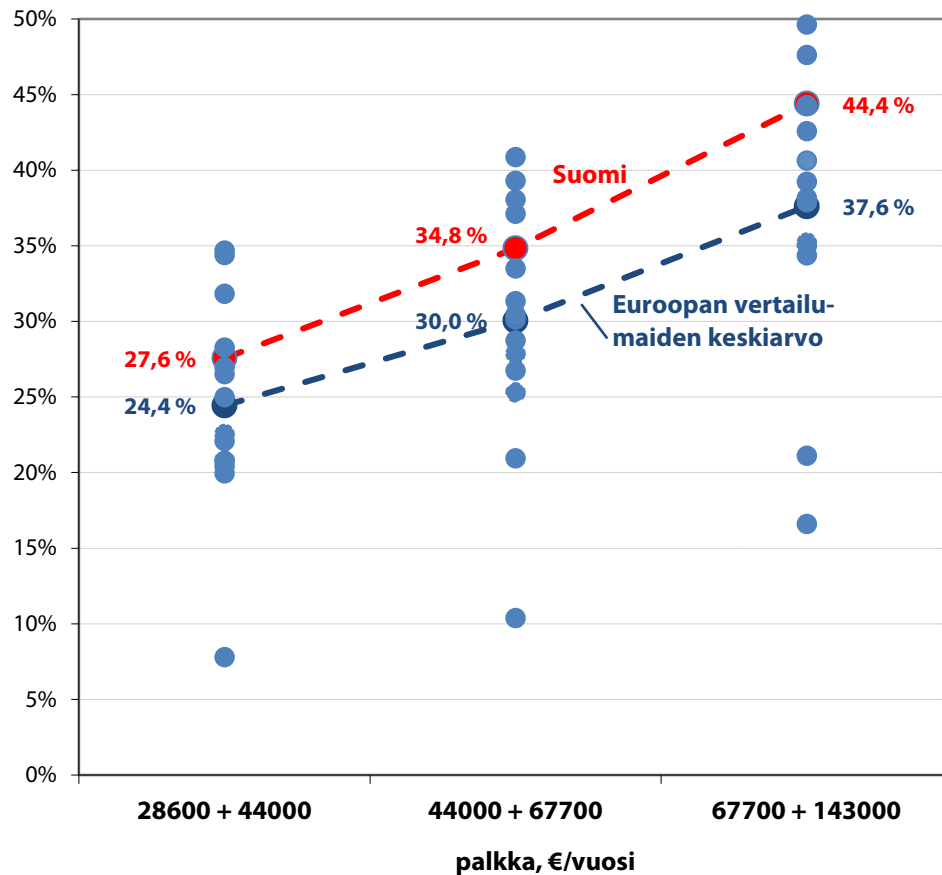
²⁰ Tosin tyypilliset palkat ovat Sveitsissä tätä tasoa korkeampia.

Puolisoita verotetaan yhdessä esimerkiksi Sveitsissä ja Ranskassa. Norjassa, Saksassa, Yhdysvalloissa, Irlannissa ja Espanjassa puoliset voivat valita verotetaanko heitä yhdessä vai erikseen. Esimerkiksi Norjassa valtaosa puolisoista verotetaan yhdessä, mutta Espanjassa yhteisverotus on edullisempi vain hyvin pienituloisille. Suomen ohella puolisoiden erillisverotus on voimassa esimerkiksi Ruotsissa, Britanniassa, Itävallassa, Italiassa, Tanskassa ja Alankomaissa sekä Virossa vuodesta 2017 lähtien.

Suomen tuloverotuksen kireys näkyy myös kuvassa 4.7, jossa esitetään kahden tulonsaajan kaksilapsisten perheiden keskimääräiset tuloveroasteet Suomessa ja muissa selvityksen eurooppalaisissa maissa kolmella tuloyhdistelmällä.

Suomalaisen palkansaajaperheen tuloveroprosentti ylittää Euroopan vertailumaiden keskiarvon kakkien palkkayhdistelmien kohdalla. Alimmilla esimerkkitulotasoilla pariskunta maksaa tuloveroja Suomessa 3,2 prosenttiyksikköä suuremmalla veroprosentilla kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin.

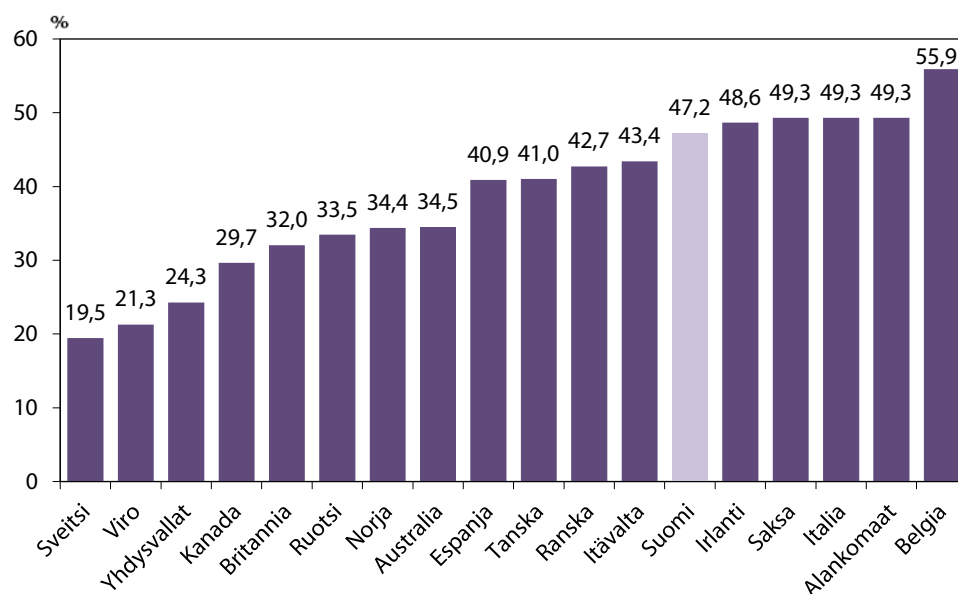
Kuva 4.7 Kahden tulonsaajan palkansaajaperheen tuloveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2019, kaksi lasta

4.2 Palkansaajan marginaaliverot

Tulonlisäykseen kohdistuva marginaaliveroprosentti, eli verojen muutos suhteutettuna tulonlisäykseen, antaa kuvan esimerkiksi paremman koulutuksen tai lisätyön tekemisen tuoman palkkatason nousun vaikutuksesta veroihin ja käteen jäävään tuloon.

Kuva 4.8 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa 2019, vuosipalkka 44 000 euroa

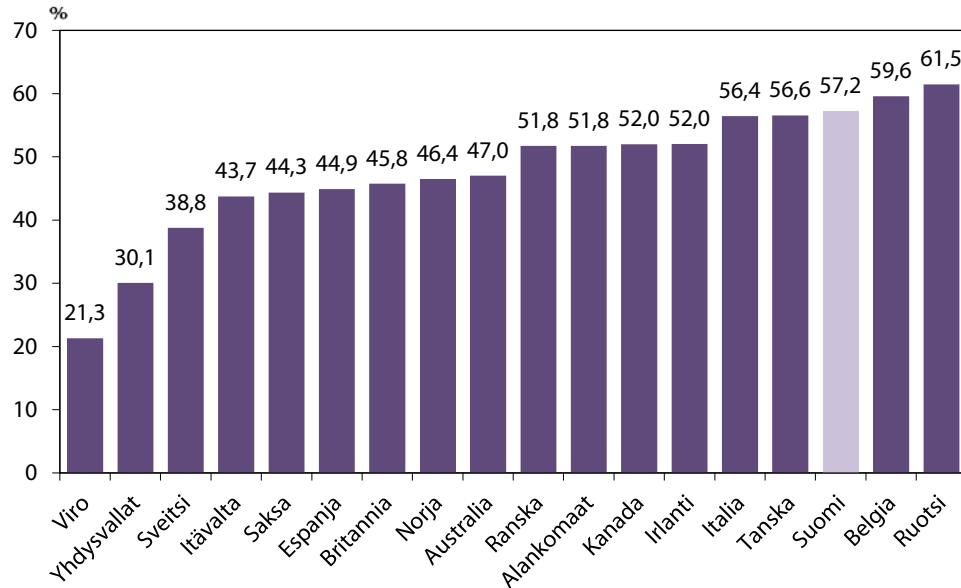
Kuvasta 4.8 näkyy, kuinka suuri marginaaliveroaste on suomalaisittain keskipalkkaisella vertailumaissa. Tulonlisäyksen verotus on kireintä Belgiassa, joissa tulonlisäyksestä yli puolet menee veroihin. Marginaalivero on kireä myös Alankomaissa, Italiassa, Saksassa, Irlannissa ja Suomessa. Sen sijaan Ruotsissa ja Norjassa marginaalivero on tällä palkkatasolla selvästi kevyempi kuin Suomessa, jossa keskipalkkaisen työmarkkina-aseman parantaminen ei ole siis yhtä kannattavaa verotuksellisesti.

Erittäin hyvätuloisen esimerkkipalkansaajan marginaaliveroaste on Suomessa 57,2 prosenttia. Suomea korkeampia marginaaliveroprosentit ovat tällä tulotasolla ainoastaan Ruotsissa ja Belgiassa (kuva 4.9). Ruotsissa valtion tuloveroasteikon ylempi marginaaliveroprosentti ollaan poistamassa vuonna 2020, mikä keventää ylimpiä marginaaliveroja viisi prosenttiyksikköä.

Ruotsissa ylin 61,5 prosentin marginaalivero johtuu osittain työtulovähennyksen poistumasta. Noin 1 600 000 kruunun (noin 155 000 euron) vuosituloilla marginaalivero tippuu 58,5 prosenttiin, kun vähennys on kokonaan poistunut. Suomessa sen sijaan korkein marginaaliveroprosentti osuu itse asiassa ylintä esimerkki-

palkkaa pienemmille tulotasoille verovähennysten pienentymisestä johtuen: noin 86 000 – 94 000 vuosituloilla marginaalivero on 59,8 prosenttia ja 95 000 – 127 000 vuosituloilla 58,9 prosenttia.

Kuva 4.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroprosentit vertailumaissa vuonna 2019, vuosipalkka 143 000 euroa

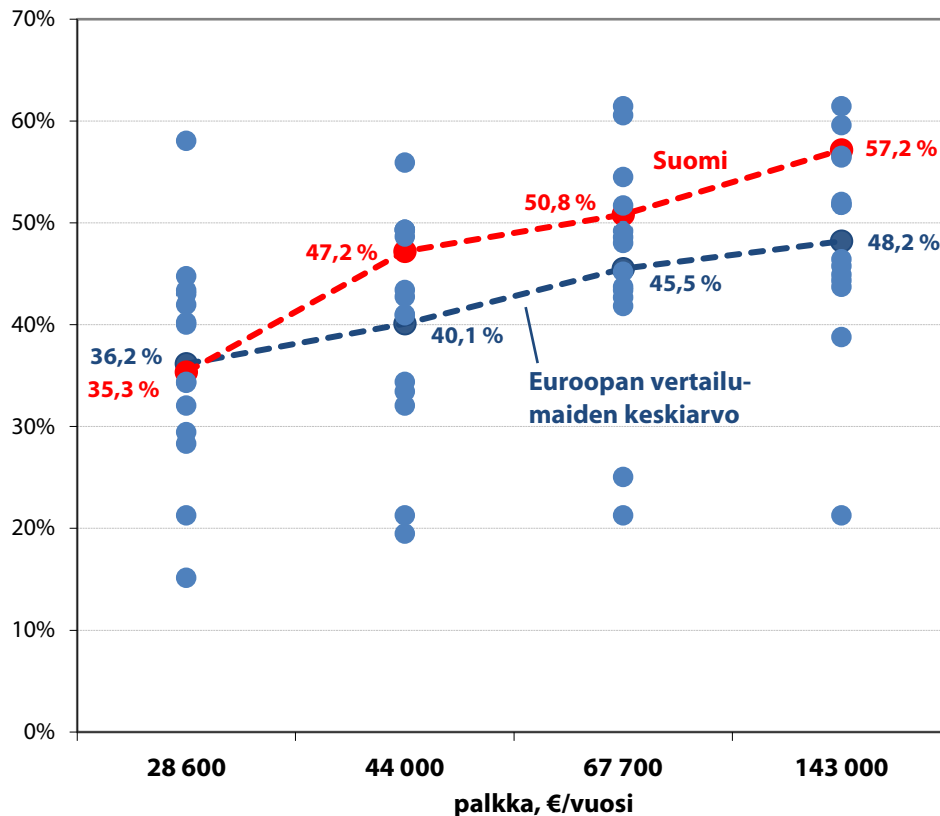
Kireät marginaaliveroasteet ovat tyypillisiä Suomen verojärjestelmälle jo matalilta tulotasoilta alkaen. Vuonna 2019 marginaaliveroprosentti nousee 35,3 prosentista 45,5 prosenttiin noin 30 000 euron tulotasolla. Mutta myös matalammilla tulotasoilla, noin 20 000 – 28 000 euron palkkatuloilla, marginaaliveroaste on 39-41 prosenttia, eli suurempi kuin selvityksen alimmalla 28 600 euron palkkatasolla, jolla marginaaliveroaste on 35,3 prosenttia (kuva 4.10). Se on 0,9 prosenttiyksikköä vähemmän kuin selvityksen muissa eurooppalaisissa maissa keskimäärin. Marginaaliveroprosentit ovat kuitenkin hyvin herkkiä tulotason valinnalle.

Suomalaisittain keskipalkkaisten eteenpäin pyrkimistä ja siitä seuraavia lisätuloja verotetaan kireästi. Keskipalkkaisen marginaaliveroprosentti on 7,1 prosenttiyksikköä korkeampi kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Myös vertailuun kuuluvien muiden Pohjoismaiden keskiarvo (36,3 %) alittaa Suomen marginaaliveroprosentin reippaasti, kun kaikkien kolmen muun Pohjoismaan marginaaliveroprosentit ovat matalammat kuin Suomessa tällä tulotasolla.

Vertailun korkeimmalla esimerkipalkkatasolla suomalaisen palkansaajan marginaaliveroprosentti on yhdeksän prosenttiyksikköä suurempi kuin Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Myös Pohjoismaiden keskiarvo (54,8 %) alittaa yhä Suomen marginaaliveroasteen.

Palkansaajan lisätuloon kohdistuvat marginaaliveroasteet²¹ löytyvät tarkemmin liitteestä 3.

Kuva 4.10 Marginaaliveroprosentit Suomessa ja muissa Euroopan vertailumaissa palkkatasoittain vuonna 2019, perheetön palkansaaja

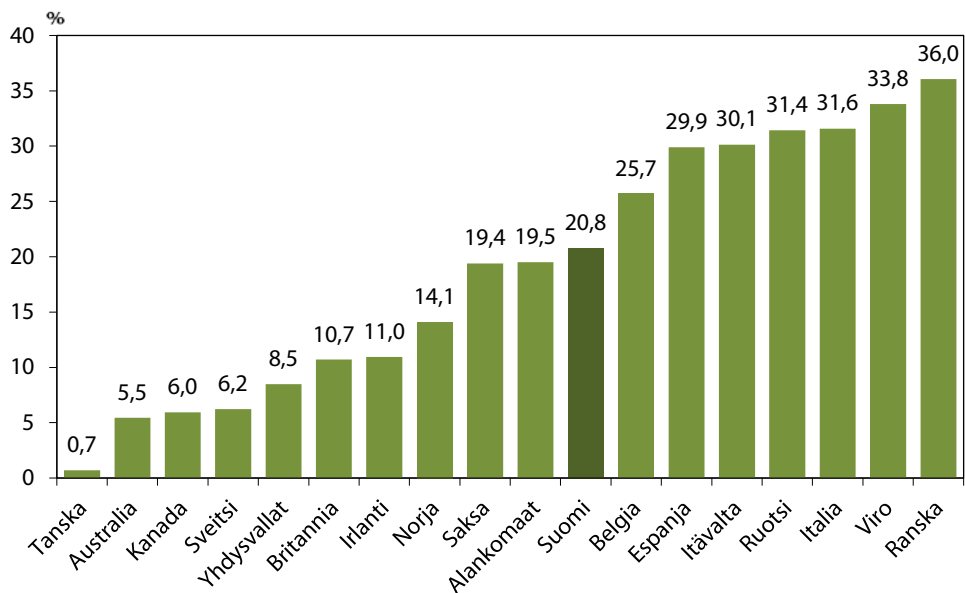
4.3 Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

Suomessa työnantajien keskimääräiset työeläke-, työttömyys-, tapaturma- ja sairausvakuutusmaksut laskivat vuoden 2019 alussa yhteensä noin 0,9 prosenttiyksikköä. Viimeisen kolmen vuoden aikana keskimääräiset työnantajamaksut ovat alentuneet yhteensä lähes 3,5 prosenttiyksikköä, mikä on merkittävältä osin seurausta työmarkkinajärjestöjen neuvottelemasta kilpailukykyopimuksesta. Työnantajamaksut ovat Suomessa keskimäärin noin 20,79 prosenttia bruttopalkasta, kun vakuutettava on alle 53-vuotias. 53-62 vuotiaiden osalta työnantajien osuus maksuista on hieman pienempi ja vastaavasti työntekijän suurempi eläkevakuutusmaksun ikäsidonaisuudesta johtuen.

²¹ Tulonlisäys eli palkankorotus on laskettu yhden prosentin suuruiseksi kaikilla tulotasoilla.

Työnantajien palkkasidonnaiset, pakolliset ja veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut ovat Suomessa jo alle muiden Euroopan vertailumaiden keskiarvon (21,4 %) keskituloisen palkkatasolla (kuva 4.11). Suomessa palkkataso ei vaikuta maksujen määrään, mutta monissa muissa maissa kattosäännöt rajoittavat korkeammista palkoista perittäviä sosiaalivakuutusmaksuja. Työnantajamaksut ovat näin Suomessa muihin vertailumaihin nähden korkeampia suurituloisista kuin pientuloisista työntekijöistä. Maksukattojen vuoksi Espanjan ja Itävallan maksut suurituloisista työntekijöistä jäävät pienemmiksi kuin Suomessa (kuva 4.12). Muissa Euroopan vertailumaissa työnantajamaksut ovat korkeimmalla palkkatasolla keskimäärin 19,1 prosenttia.

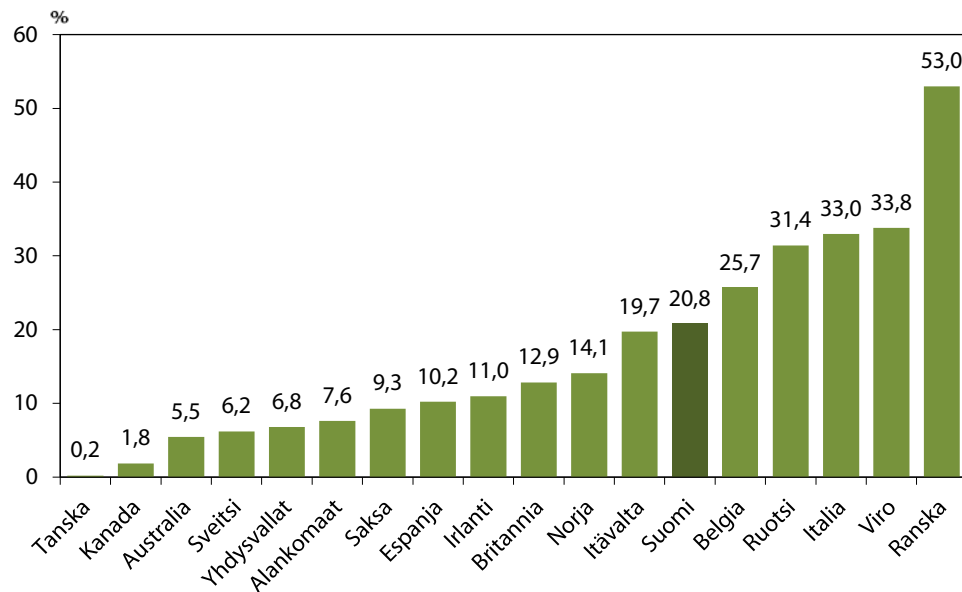
Kuva 4.11 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 44 000 euron vuosipalkasta 2019, perheetön palkansaaja

Vertailumaissa on hyvin erilaisia tapoja verottaa työntekijöitä ja työnantajia. Esimerkiksi Virossa, Ruotsissa, Ranskassa ja Espanjassa työnantajat maksavat suuren osan työn verotuksesta palkkaperusteisten sosiaalivakuutusmaksujen muodossa. Sen sijaan esimerkiksi kireän palkkaverotuksen maa Tanska perii lähes olemattomia työnantajamaksuja. Muita keveän työnantajamaksupolitiikan maita ovat esimerkiksi Australia, Sveitsi ja Kanada.

Työnantajamaksujen määrä esimerkkibruttopalkoista esitetään tarkemmin liitteessä 4.

Kuva 4.12 Työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut 143 000 euron vuosipalkasta 2019, perheetön palkansaaja

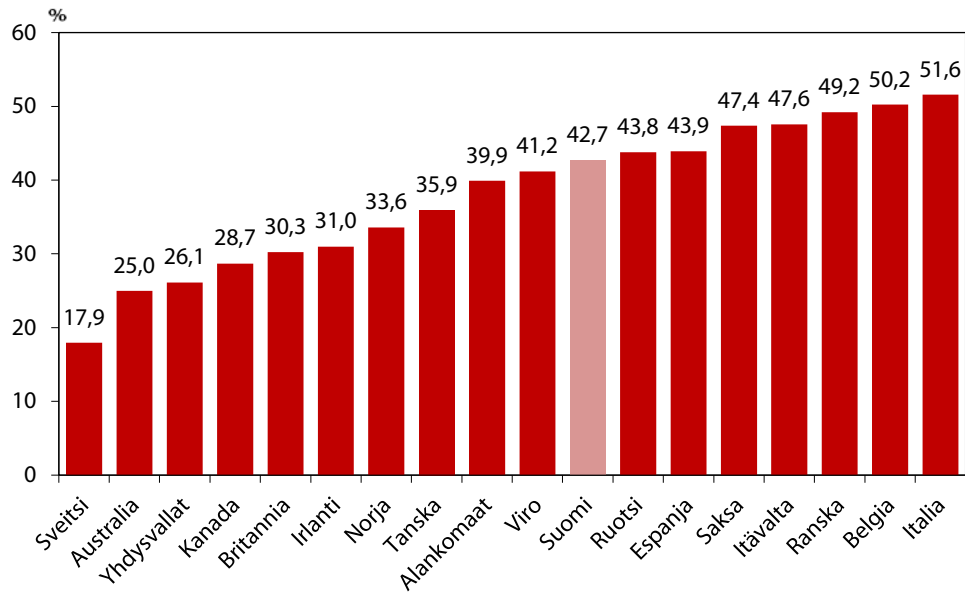
4.4 Palkkaverokiila – työvoimakustannukseen kohdistuvat palkkasi-donnaiset verot yhteensä

Palkkaverokiila mittaa työhön kohdistuvaa verorasitusta, ja se on kansainvälisissä vertailuissa laajasti käytetty mittari työn verotuksesta. Palkkaverokiila kertoo kaikkien palkkaan kohdistuvien tuloverojen ja veronluonteisten maksujen osuuden työnantajan palkkakustannuksesta. Työvoimakustannus muodostuu työntekijän bruttopalkasta ja työnantajan palkkasidonnaisista veronluonteisista maksuista. Liitteissä 5.1 ja 5.2 on esitetty vertailumaiden palkkaverokiila laajemmin.

Kuvassa 4.13 esitetään suomalaisittain keskipalkkaiseen bruttopalkkaan kohdistuva palkkaverokiila. Palkkaverokiila on levein Italiassa, 51,6 prosenttia. Myös Belgiassa yli puolet palkkakuluista menee tuloveroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Suomessa työn verotus on kahdeksanneksi kireintä. Keskipalkkaisen työntekijän työvoimakustannuksesta menee meillä 42,7 prosenttia veroihin ja veronluonteisiin maksuihin. Suomen asema on kohentunut kilpailukyky sopimukseen liittyvien maksumuutosten ja vuoden 2017 tuloverokevennyksen myötä. Vielä vuonna 2016 Suomessa oli vertailumaiden kuudenneksi suurin kiila keskipalkkaisella.

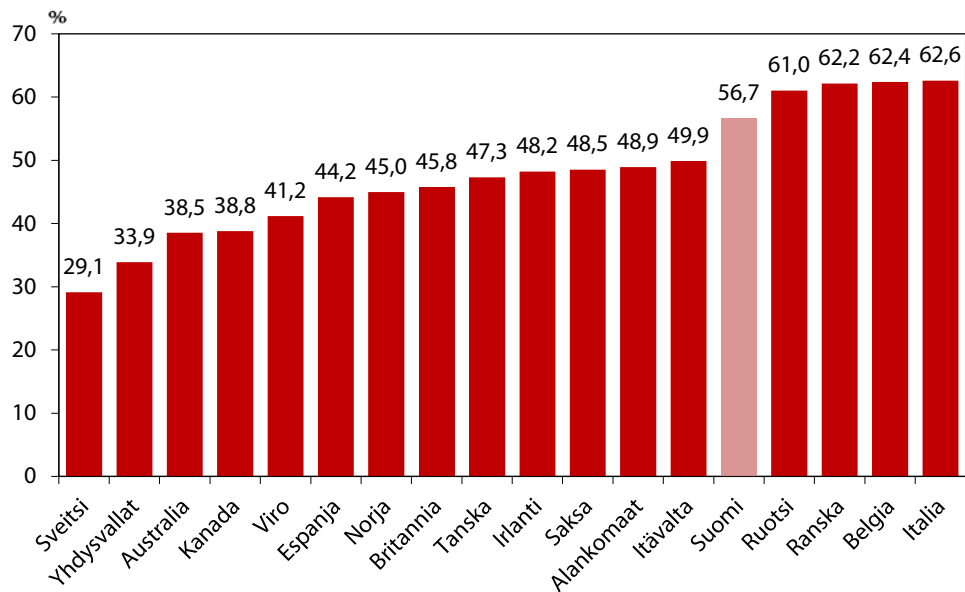
Keskituloisen palkkaverokiila on Suomessa hieman matalampi kuin korkeiden työnantajamaksujen Espanjassa ja Ruotsissa. Tällä mittarilla myöskään Viro ei näytä läheskään yhtä kevyeltä verottajalta kuin pelkkä henkilön tuloverotarkastelu antaisi ymmärtää. Sen sijaan kireän palkkaverotuksen Tanskassa palkkaverokiila on reippaasti Suomea kapeampi, koska työnantajamaksut ovat hyvin matalat.

Kuva 4.13 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta perheettömällä palkansaajalla vuonna 2019, vuosipalkka 44 000 euroa

Koska progressio on Suomessa kireää eikä meillä ole työnantajamaksuja rajoittavia kattosääntöjä, työhön kohdistuva palkkaverokiila on vertailumaihin verrattuna sitä suurempi mitä korkeampi palkkataso on kyseessä. Korkeasti palkatun työn palkkaverokiila onkin Suomessa vertailumaiden viidenneksi levein (kuva 4.14).

Kuva 4.14 Suurituloiseen palkkaan, vuosipalkka 143 000 euroa, kohdistuva palkkaverokiila vuonna 2019, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta

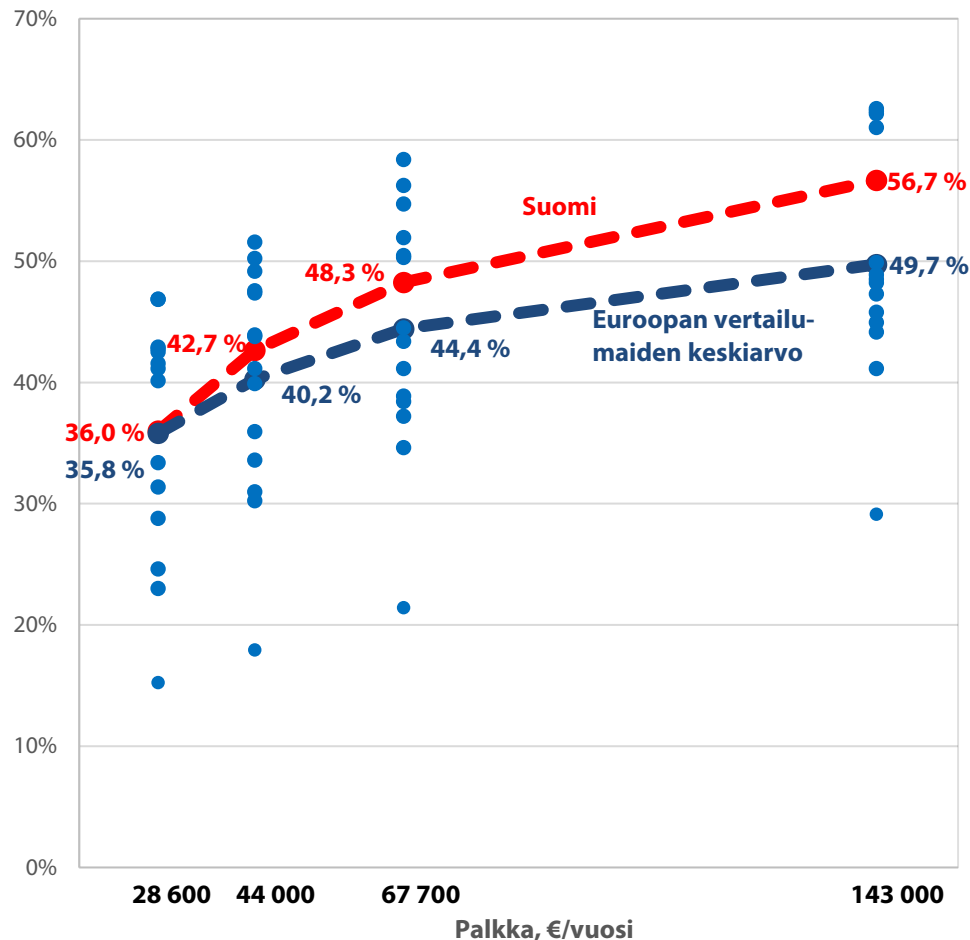

Ruotsissa palkkaverokiila on Suomea leveämpi myös korkeimmalla tulotasolla. Sen sijaan Itävallassa, Saksassa ja Espanjassa palkkaverokiila on tällä tulotasolla selvästi Suomea matalampi, vaikka se keskituloisella palkkatasolla oli korkeampi.

Ruotsissa, Ranskassa, Italiassa ja Belgiassa palkkaverokiila ylittää 60 prosenttia, jolloin alle 40 prosenttia työnantajan maksamista palkoista ja palkkakuluista päätyy työntekijälle. Vertailumaiden pienimmät palkkaverokiilat löytyvät EU:n ja Euroopan ulkopuolisista maista.

Kuvasta 4.15 nähdään, että pienimmän esimerkkipalkan palkkaverokiila on Suomessa suunnilleen Euroopan vertailumaiden tasolla, mutta keskituloisella jo 2,5 prosenttiyksikköä keskiarvon yläpuolella. Ero eurooppalaisten vertailumaiden keskiarvoon kasvaa palkkatason noustessa. Korkeimmalla esimerkkipalkkatasolla palkkaverokiila on Suomessa seitsemän prosenttiyksikköä leveämpi kuin muissa Euroopan vertailumaissa keskimäärin. Muiden Pohjoismaiden keskiarvo on eurooppalaista keskitasoa alempana lukuun ottamatta ylintä palkkatasoa, jolla se on hieman korkeampi (51,1 %), mutta silti selvästi matalampi kuin Suomen taso.

Kuva 4.15 Palkkaverokiila (tuloverojen sekä palkansaajan ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen osuus työvoimakustannuksesta) Suomessa ja Euroopan vertailumaissa vuonna 2019, perheetön palkansaaja, % työvoimakustannuksesta

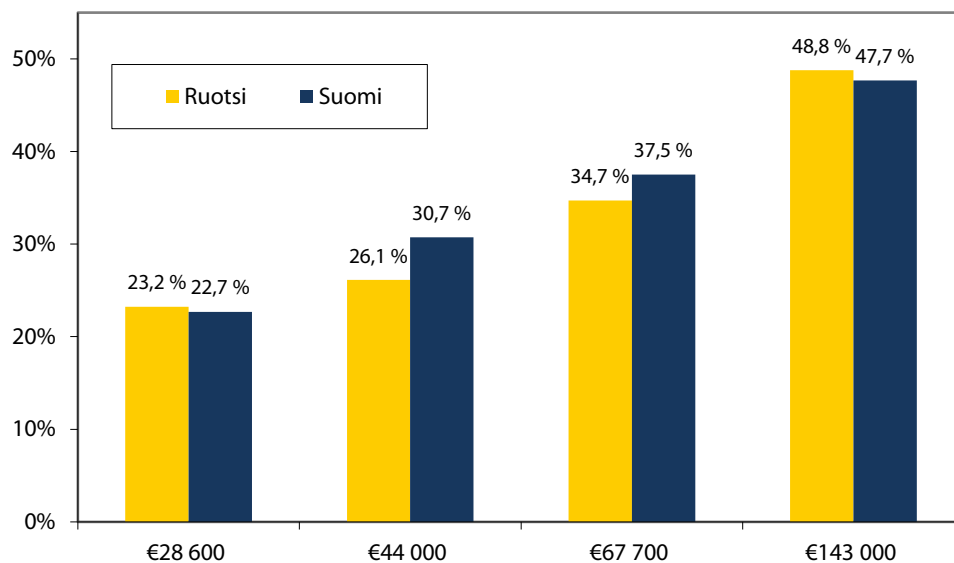
5 SUOMEN PALKKAVEROTUS VERRATTUNA SKANDINAVIAAN, VIROON, SAKSAAN JA BRITANNIAAN

Ruotsi

Palkansaajan verotus on Ruotsissa kevyempää kuin Suomessa keskituloisilla ja hieman sitä suuremmilla palkkatasoilla. Esimerkiksi suomalaisen keskipalkan verotus on meillä 4,6 prosenttiyksikköä kireämpää kuin Ruotsissa. 44 000 euron vuosipalkalla Ruotsissa jää palkansaajalle käteen vuodessa noin 2 000 euroa enemmän kuin Suomessa. Sen sijaan pienituloisempia ja kaikkein suurituloisimpia palkansaajia Ruotsi verottaa kireämmin kuin Suomi. (Kuvat 5.1. ja 5.2)

Vielä vuonna 2016 palkkaverotus oli Ruotsissa Suomea keveämpää kaikilla neljällä esimerkkipalkkatasolla (Kirkko-Jaakkola 2016). Muutos on pääasiassa seurausta Suomessa vuonna 2017 toteutetusta kaikille tulotasoille kohdistetusta tuloverokevennyksestä sekä Ruotsin kruunun heikkenemisestä suhteessa euroon²².

Kuva 5.1 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2019

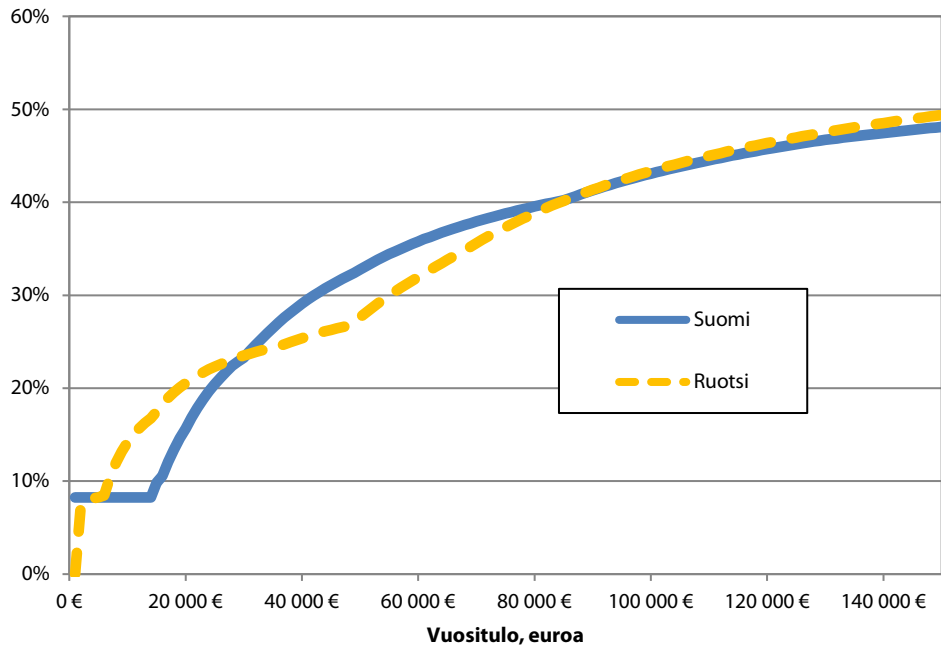

Kuvasta 5.2 erottuu kattavammin Suomen ja Ruotsin palkkaverotuksen profiili. Suomalaisittain keskipalkkaisilla ja sitä hieman korkeammilla tulotasoilla Ruotsin verotus on selkeästi keveämpää. Tätä selittää se, että marginaaliveroprosentti nousee Ruotsissa päälle 33,5 prosentin vasta yli keskipalkkaisella, kun Suomessa jo 31 000 euron tulotasolla marginaaliveroprosentti nousee yli 45 prosenttiin (kuva

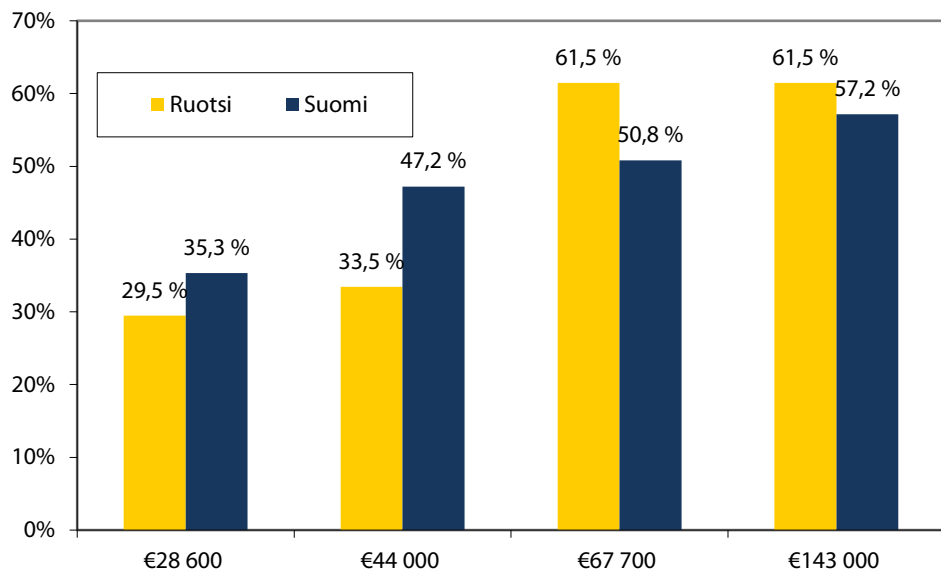
²² Kruunun heikkeneminen nostaa selvityksessä käytettyä Ruotsin kruunumääräistä palkkatasoa, minkä myötä tuloveroprosentti on korkeampi.

5.3 ja 5.4.). Veroprogressio on Suomessa siten selvästi jyrkempi pieni- ja keskituloiselle.

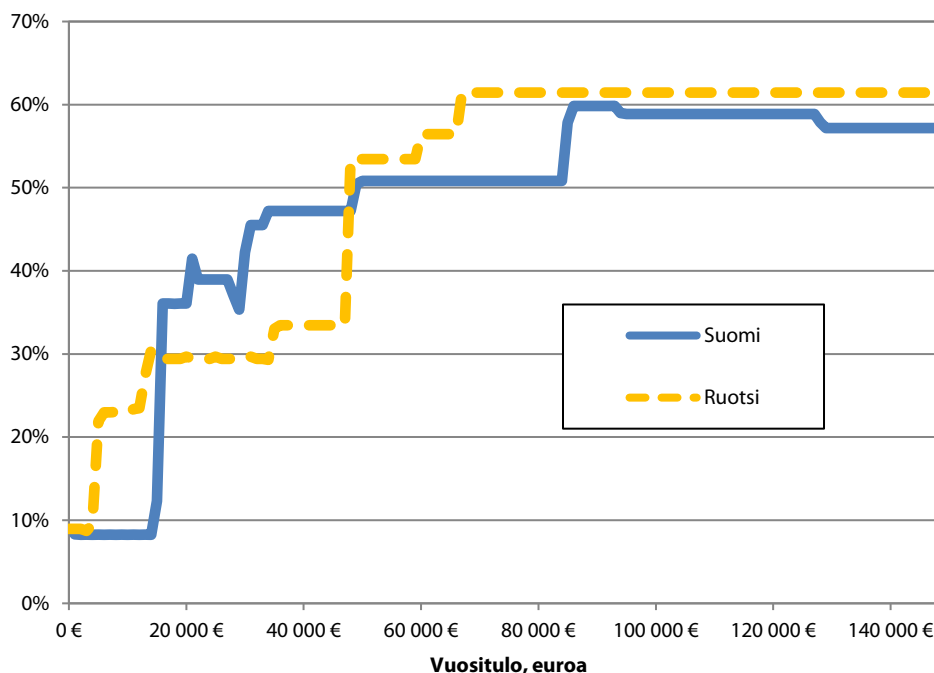
Kuva 5.2 Palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Ruotsissa 2019 vuosipalkan mukaan

Kuva 5.3 Palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Kuva 5.4 Palkansaajan marginaaliveroprocentit Suomessa ja Ruotsissa 2019 vuosipalkan mukaan

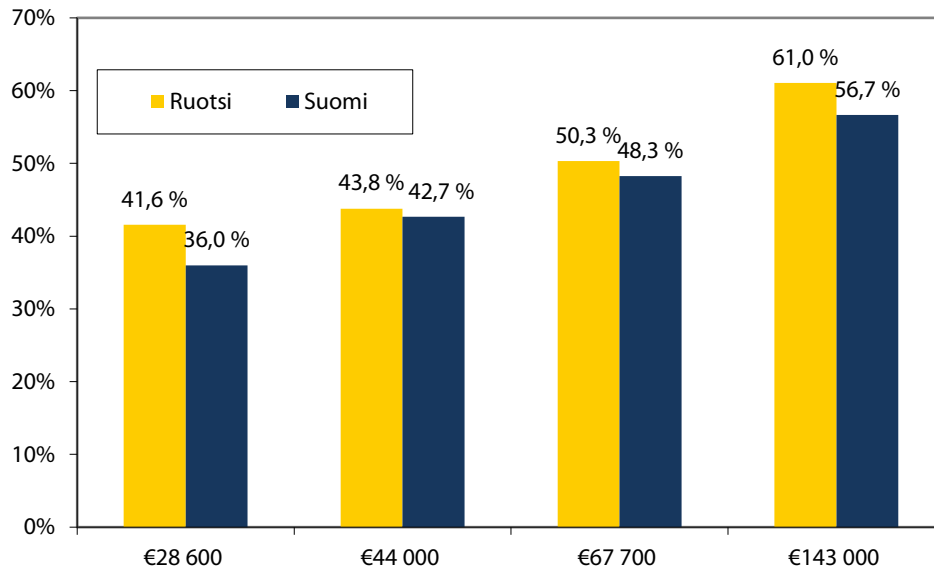

Verojärjestelmien erot tulevat siis ilmi esimerkipalkkojen marginaaliverotuksessa. Suomessa pieni- ja keskituloisten marginaaliverotus on selvästi kireämpää kuin Ruotsissa. Pienipalkkaisen kohdalla ero on Suomen tappioksi 5,8 prosenttiyksikköä ja keskipalkkaisella 13,7 prosenttiyksikköä. Kahdella korkeimmalla tulotasolla Suomen marginaaliveroasteet ovat sen sijaan pienemmät kuin Ruotsissa. Ruotsissa marginaalivero nousee peräti 61,5 prosenttiin noin 700 000 kruunun tuloilla (eli juuri toiseksi korkeimman esimerkipalkan kohdalla).

Matalammilla ja keskipalkkaisilla tulotasolla (28 600 euroa ja 44 000 euroa) lisätulojen hankinta on Ruotsissa Suomea selvästi houkuttelevampaa, mutta korkeammilla esimerkituloilla Ruotsi nousee Suomen ohi kireimpien marginaaliverotajien joukkoon. Vuonna 2020 korkeimmat marginaaliverot laskevat Ruotsissa, kun valtion tuloveroasteikon korkein porras, viiden prosentin marginaaliveroprosentin korotus poistetaan.

Kun tarkastellaan työn verotusta huomioimalla myös työnantajan veronluonteiset sosiaalivakuutusmaksut, palkkaverokiila on tänä vuonna Ruotsissa Suomea leveämpi kaikilla selvityksen neljällä tulotasolla (kuva 5.5). Tämä johtuu siitä, että työnantajamaksut ovat Ruotsissa yli kymmenen prosenttiyksikköä korkeammat kuin Suomessa. Maksut ovat pysyneet Ruotsissa ennallaan, kun taas Suomessa ne ovat olleet kolme vuotta selvässä laskusuunnassa kilpailukyky sopimuksen johdosta.

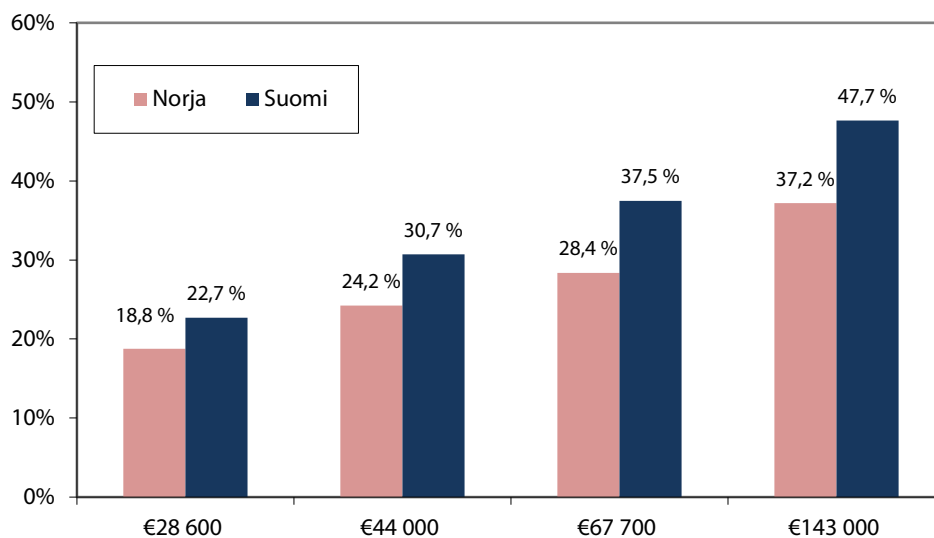
Kuva 5.5 Palkkaverokiila, % työvoimakustannuksesta, Suomessa ja Ruotsissa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Norja

Norjassa palkkatuloja verotetaan kevyemmin kuin Suomessa. Tämän verovertailun maiden joukossa Norja sijoittuikin kevyempien verottajien puoliskolle.

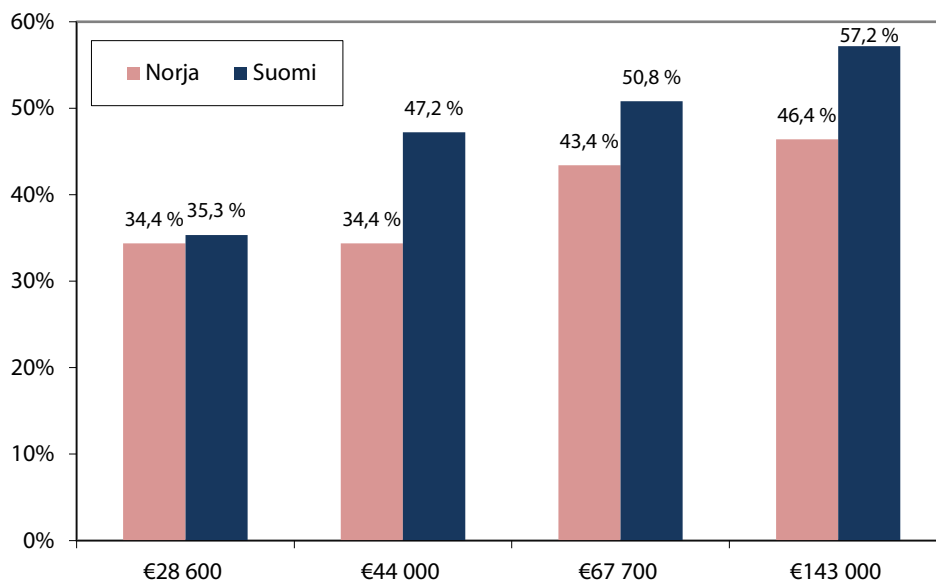
Kuva 5.6 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Suomen palkkaverotuksen ero Norjaan on melko suuri jo pienipalkkaisen tulonsaajan kohdalla, ja ero kasvaa tulojen noustessa (kuva 5.6). Kun pienipalkkaista tulonsaajaa verotetaan Suomessa 3,9 prosenttiyksikköä ankarammin kuin Norjassa, niin ero keskipalkkaisella kasvaa 6,5 prosenttiyksikköön. Korkeimmalla tulotasolla ero on yli kymmenen prosenttiyksikköä. On kuitenkin syytä huomioida, että vasta toiseksi ylin tulotaso on lähimpänä norjalaista keskipalkkaa, tosin hieman sen yli.

Suomeen verrattuna marginaaliveroasteet ovat Norjassa matalia. Ylimmän esimerkkipalkan marginaaliveroprosentti jää Norjassa selvästi alle 50 prosentin, kun se Suomessa on 57,2 (kuva 5.7). Työstä kerättävät verot ja veronluonteiset maksut painottuvat Norjassa enemmän palkansaajan verotukseen kuin työnantajamaksuihin. Työnantajamaksut ovat Norjassa 6,7 prosenttiyksikköä matalammat kuin Suomessa.

Kuva 5.7 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Norjassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

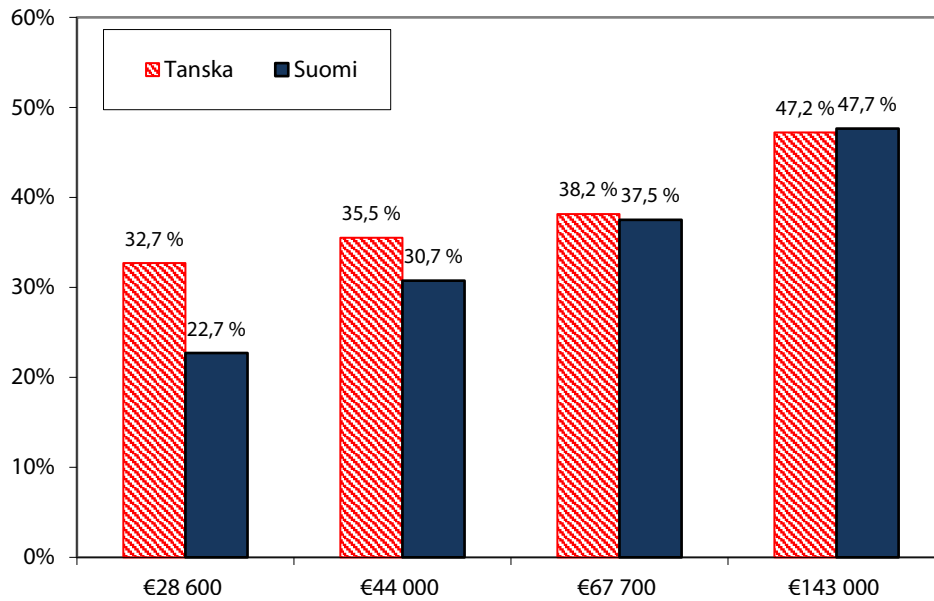

Tanska

Tanskassa palkkaverotus on erityisen ankaraa pienimmällä esimerkkipalkkatasolla, jolla Tanskan verotus ylittää Suomen kymmenellä prosenttiyksiköllä (kuva 5.8). Ero kaventuu muilla esimerkkipalkkoilla kääntyen ylimmällä palkkatasolla hieman Suomen alle. Yhden tulonsaajan palkansaajaperheitä Tanska verottaa kevyemmin kuin Suomi alinta tulotasoa lukuun ottamatta.

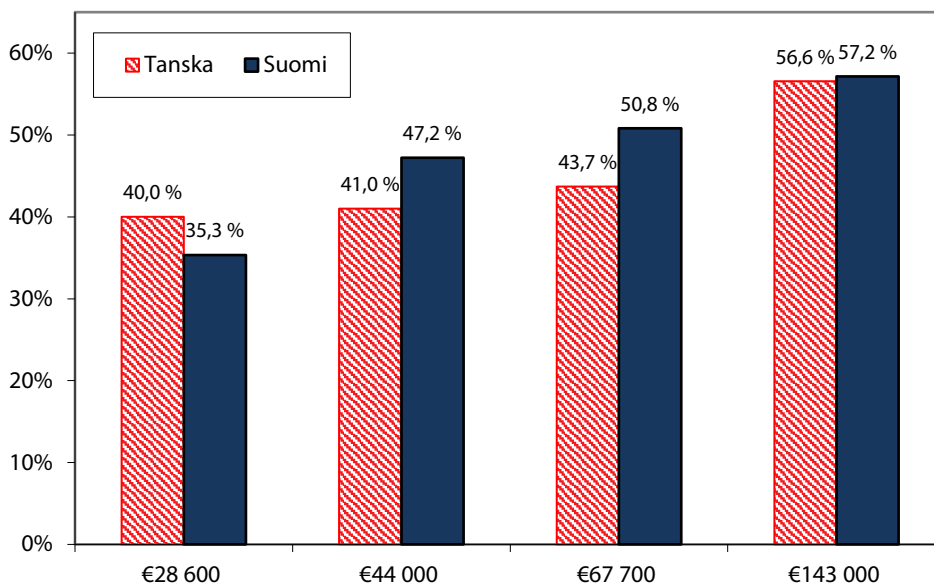
Tanskan tuloverotuksen ankaruus näkyy myös korkeina marginaaliveroprosentteina jo matalilla tulotasolla (kuva 5.9). Suomen marginaaliveroprosentti ylittää Tanskan alinta tulotasoa lukuun ottamatta kaikilla muilla esimerkkipalkkatasoilla.

Kuva 5.8 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Kokonaisuutena työn verotus ei ole Tanskassa niin kireää kuin mitä ensi tuntuu näyttää. Työnantajan maksamien poikkeuksellisen matalien sosiaalivakuutusmaksujen vuoksi Tanskassa palkkaverokiila jää kaikilla esimerkkipalkkatasoilla Suomea matalammalle tasolle.

Kuva 5.9 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Tanskassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

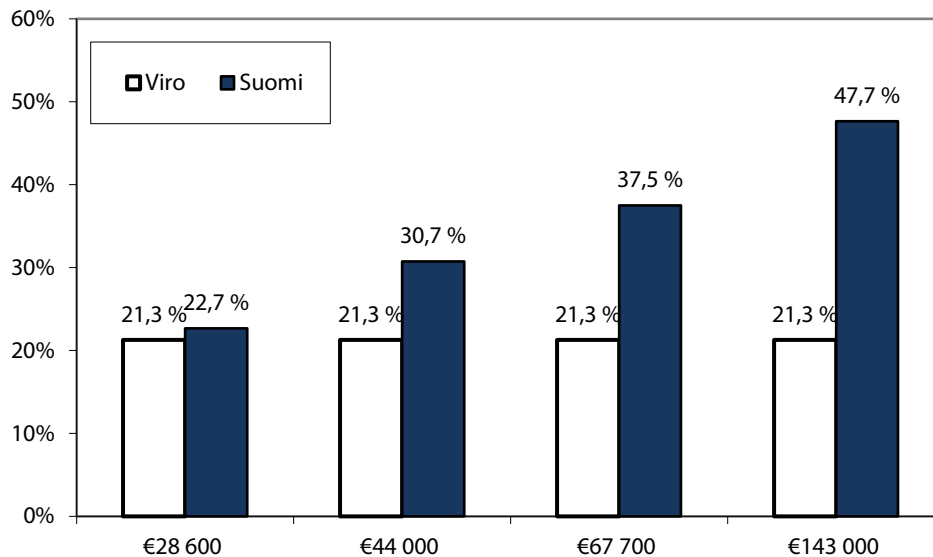

Viro

Viro on kevyen palkkaverotuksen maa nykyään kaikilla tulotasolla matalan tasa-veroosaston ja aiempaa progressiivisemmän perusvähennyksen myötä.

Viron tuloverotusta muutettiin vuoden 2018 alussa perusvähennyksen osalta merkittävästi. Kun aiemmin 2 160 euron perusvähennykseen olivat oikeutettuja kaikki tulotasosta riippumatta, nyt 6 000 euroon korotettu perusvähennys leikkaantuu tulojen ylittäessä 14 400 euroa ja poistuu kokonaan noin 25 000 euron tuloilla. Muutos kevensi huomattavasti pieni- ja keskipalkkaisten (maan keskipalkka on 16 000 euron vuosipalkan tietämillä) verotusta, mutta kiristi jonkin verran yli 21 000 euroa ansaitsevien verotusta.

Kuva 5.10 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2019

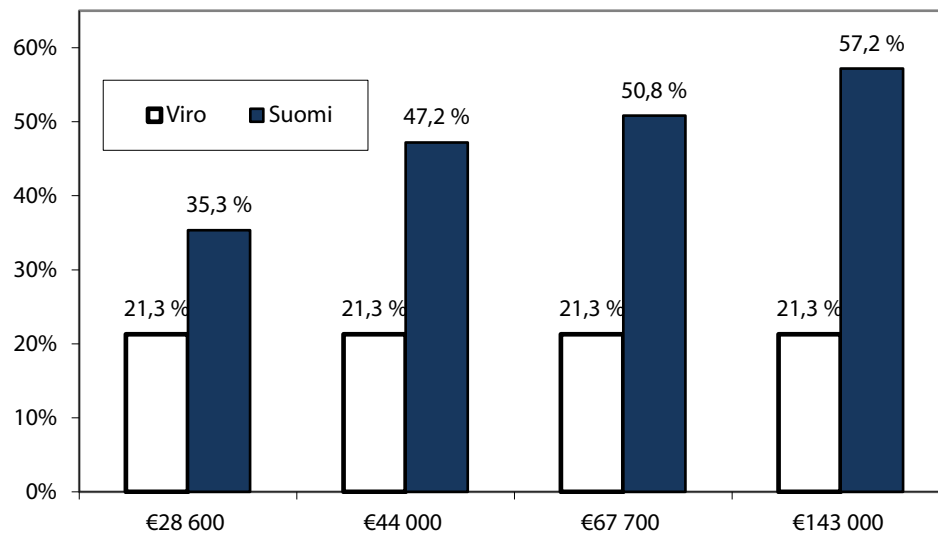
Kun aiemmin marginaaliveroosentti oli perusvähennyksen muodostaman verovapaan tulon jälkeen kaikilla tulotasolla 21,3 prosenttia sosiaalivakuutusmaksuineen, nyt marginaalivero nousee 32,4 prosenttiin perusvähennyksen leikkaantues- sa. Koska marginaalivero asettuu tämän jälkeen takaisin hyvin matalalle 21,3 prosenttiin, suomalaisittain suuripalkkaisten verotus on hyvin kevyttä Virossa. Esimerkiksi 143 000 euron vuosipalkalla veroosentti on Virossa 26,4 prosenttiyksikköä matalampi kuin Suomessa. Viron tuloveroosentti on tällä tulotasolla kaikkein matalin selvityksen vertailumaista.

Vaikka Viron palkkaverotus on aiempaa progressiivisempaa, selvityksen palkkatasoilla se näyttää aiempaa enemmän tasaverojärjestelmältä, koska kaikilla tulotasolla sekä veroosentti että marginaalivero ovat 21,3 prosenttia.

Viron ja Suomen marginaaliveroprosenttien ero on huima, myös selvityksen pienimmällä palkkatasolla (kuva 5.11). Pienimmän esimerkkipalkan marginaaliverotus on Suomessa 14 prosenttiyksikköä Viron verojärjestelmää kireämpää, ja tulojen lisääntyessä ero kasvaa lähes 36 prosenttiyksikköön ylimmällä tulotasolla. Työssä eteneminen ja lisätulojen ansaitseminen on siis Virossa verotuksellisesti kannustavaa kaikilla esimerkkipalkkatasoilla.

Työn verotus kohdistuu kuitenkin Virossa työntekijöitä voimakkaammin työnantajille, jotka maksavat työntekijän bruttopalkan päälle lähes 34 prosenttia sosiaali- ja työttömyysvakuutusmaksuja. Kun palkansaajan veroihin lisätään työnantajien maksut, niin työn verotus ei kokonaisuudessaan näyttäydy Virossa enää erityisen keveänä. Suomalaisittain pienipalkkaisen työntekijän palkkaverokiila on Virossa 4,6 prosenttiyksikköä Suomea korkeampi, mutta suuremmilla palkkatasoilla aselelma muuttuu Viron eduksi, palkkaverokiilan pysyessä 41,2 prosentissa kaikilla selvityksen tulotasoilla.

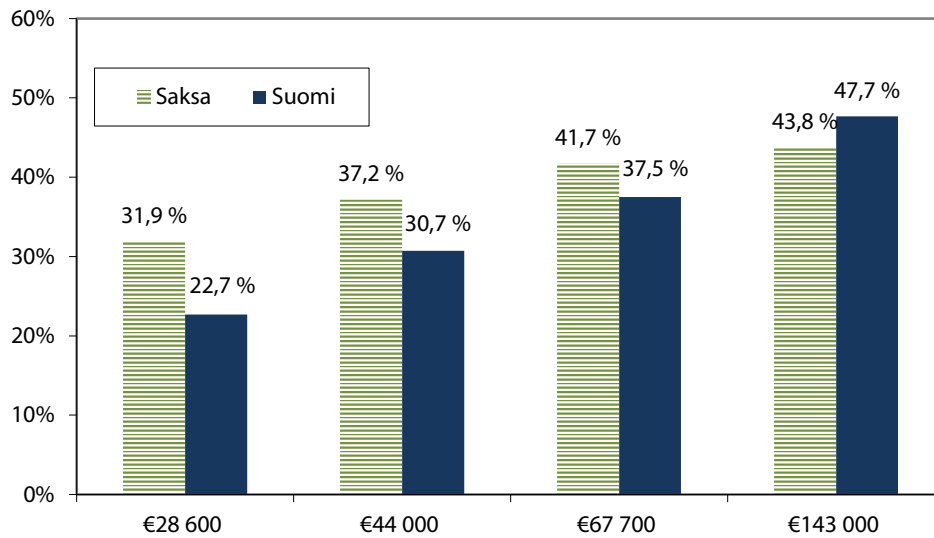
Kuva 5.11 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Virossa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Saksa

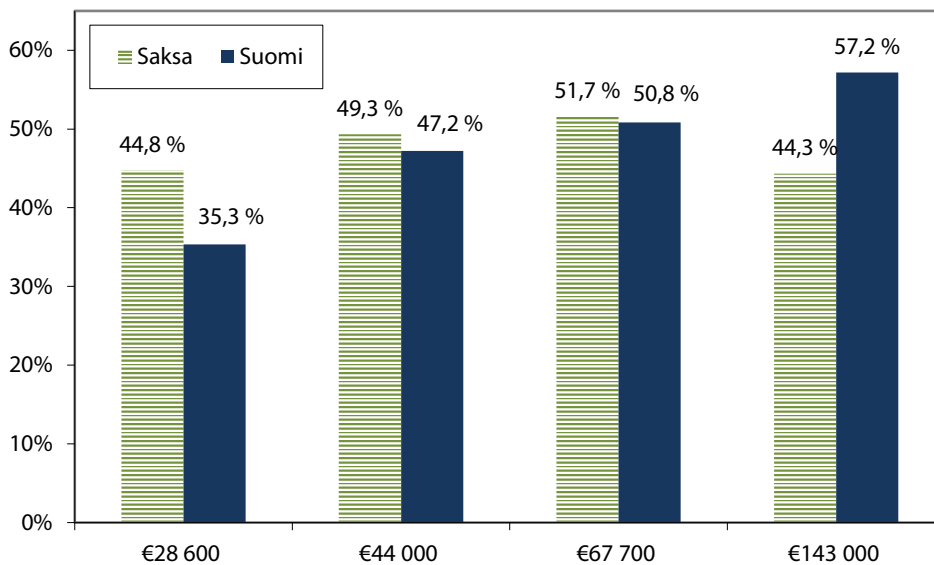
Saksa on etenkin perheettömien palkansaajien työntekoa kireästi verottava maa. Saksassa tuloverotus onkin kireämpää kuin Suomessa selvityksen kolmella alimmalla esimerkkipalkkatasolla. Sen sijaan ylimmän esimerkkipalkan kohdalla aselelma muuttuu, ja Suomen verotus nousee 3,9 prosenttiyksikköä Saksaa kireämmäksi. Perheellisten verottajana Saksan verokohtelu on lempeämpää. Yhden tuloonsaajan palkansaajaperheen verotus onkin Saksassa Suomea kevyempää kaikilla selvityksen palkkatasoilla.

Kuva 5.12 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Marginaalivero on Saksassa korkea jo matalilla tulotasoilla. Kolmella alimmalla esimerkkipalkalla marginaalivero on Saksassa Suomea korkeampi. Ylimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen marginaalivero on sen sijaan selvästi Saksaa kiirempi. Saksassa onkin enimmäistulorajat sekä työntekijän että työnantajan sosiaalivakuutusmaksuille. Tämän vuoksi Saksan marginaalivero laskee enimmäistulorajan jälkeen, kun maksettavien sosiaalivakuutusmaksujen osuus tuloista pienee palkan kasvaessa. Varsinkin suurehkoilla palkoilla lisätulojen ansaitseminen on siten Saksassa selvästi kannustavampaa kuin Suomessa (kuva 5.13).

Kuva 5.13 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Saksassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

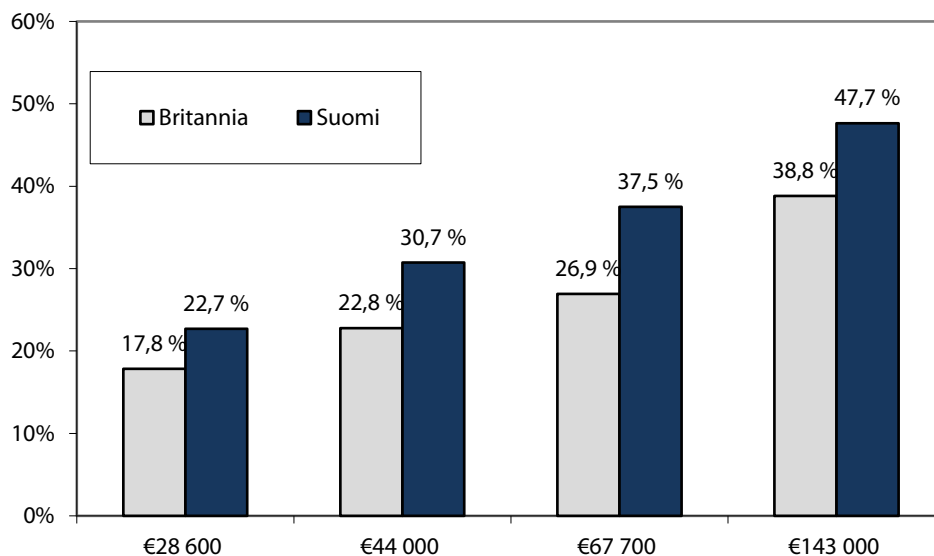

Britannia

Britanniassa työn verotus on kevyttä verrattuna Suomeen ja moneen muuhun Euroopan maahan. Veroprosenttien ero Suomen ja Britannian välillä kasvaa palkkatason noustessa (kuva 5.14). Pienimmän esimerkkipalkan kohdalla Suomen verotus on 4,9 prosenttiyksikköä Britanniaa kireämpää. Korkeimmilla palkkatasoilla Britannian ero Suomeen on 8,9 prosenttiyksikköä. Myös työnantajamaksut ovat Britanniassa selvästi Suomea matalampia.

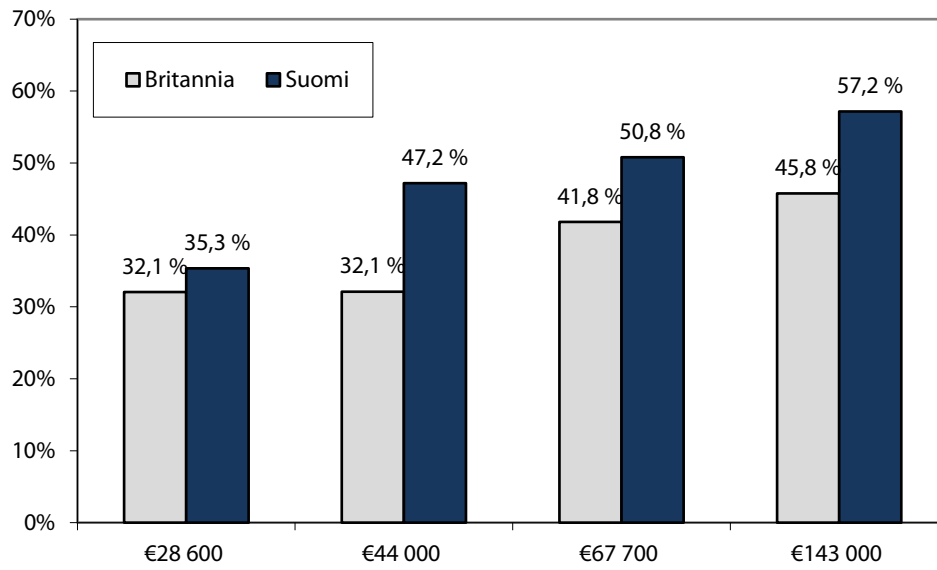
Britanniassa on tuettu perheellisiä pienituloisia palkansaajia lapsihyvityksen ja tuntuvan ansiotulovähennyksen avulla. Viime vuosina järjestelmä on kuitenkin muuttunut siten, että verojärjestelmän kautta annettava tuki on yhdistetty yhteen sosiaalietuuksien kanssa (Universal Credit).

Kuva 5.14 Perheettömän palkansaajan tuloveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

Marginaaliveroasteet ovat selvityksen palkkatasoilla selvästi matalammat Britanniassa kuin Suomessa. Vuoden 2016 palkkaverovertailussa (Kirkko-Jaakkola 2016) sen sijaan ylimmän tulotason osalta Britannian marginaaliveroaste oli peräti 62 prosenttia. Se johtui siitä, että 100 000-120 000 punnan verotettavilla tuloilla perusvähennyksen leikkaantumisen nostaa marginaaliveroprosenttia merkittävästi. Tämän tulovälin jälkeen marginaaliveroprosentti laskee, kun vähennykseen ei ole enää oikeutettu.

Kuva 5.15 Perheettömän palkansaajan marginaaliveroasteet Suomessa ja Britanniassa neljällä eri vuosipalkalla 2019

6 LOPUKSI

Verotuksessa on havaittavissa kansainvälisiä trendejä finanssikriisin jälkeen. Alkuun kriisin aiheuttamien budjettivajeiden paikkaamiseksi Euroopassa kiristettiin laajasti etenkin kulutusveroja. Viime vuosien aikana veropolitiikka on kuitenkin kääntynyt veronkorotusten kierteestä kasvuhakuisempaan suuntaan. Työn verotusta ennemmin kevennetään kuin kiristetään kilpailukyvyyn, kokonaiskysynnän ja työllisyyden vahvistamiseksi.

Selvitykseen kuuluvista maista laajoja tuloveronkevennyksiä on toteutettu 2010-luvun jälkipuoliskolla Espanjassa, Virossa, Itävallassa, Belgiassa ja Yhdysvalloissa sekä viimeisimpänä tänä vuonna ainakin jossain määrin Alankomaissa, Britanniassa ja Australiassa. Ensi vuonna Ruotsi keventää suuripalkkaisimpien ylimpiä marginaaliveroja reippaasti.

Myös Suomi kuuluu edellä mainittuun työn verotusta keventäneiden maiden joukkoon vuoden 2017 työnantajamaksujen ja tuloverotuksen kevennyksillä. Vuosina 2018 ja 2019 tuloverotus pysyi meillä ennallaan, mutta työn verotus jatkoi kevenemistään kilpailukykysovimukseen perustuvien työnantajamaksujen alenemisen myötä.

Selvityksen matalimmalla tulotasolla palkansaajan verotus on Suomessa euroopalaisten vertailumaiden keskiarvon tasolla perheettömällä tulonsaajalla. Veroprosentti kiristyy kuitenkin jyrkästi tulojen noustessa. Kaikkein suurituloisimman esimerkkipalkan verotus on meillä neljänneksi kireintä Belgian, Italian ja Ruotsin jälkeen, lähes seitsemän prosenttiyksikköä Euroopan vertailumaiden keskiarvoa kireämpää.

Verotus rasittaa ankarasti työuralla etenemisen kannustimia Suomessa tulotasosta riippumatta. Keskipalkkaisten marginaaliveroprosentti on Suomessa Pohjoismaiden korkein. Verotus ei näin kannusta palkansaajaa kasvattamaan tulojaan – esimerkiksi hankkimalla korkeamman koulutuksen tai parempipalkkaisen työpaikan.

OECD (2018) kiinnittääkin huomiota Suomen kansainvälisesti vertaillen korkeisiin ylimpiin marginaaliveroihin, jotka voivat vaikeuttaa sekä erityisosajien pysymistä maassa että toisaalta heidän muuttoaan ulkomailta Suomeen. Talouskasvun ja työllisyyden kohentamiseksi OECD (2019b) suosittelee keventämään yhä työn verotaakkaa Suomessa.

Myös Euroopan komission (2018) veropoliittisissa analyyseissa nähdään yleisemmin työn verotuksen keventäminen ja verotuksen painopisteen siirto esimerkiksi välillisiin veroihin työllisyyttä ja talouskasvua vauhdittavana reformina. Työn verotuksen keveneminen tukee paitsi työn tarjontaa palkansaajien kannustimien parantuessa, myös työn kysyntää ja kilpailukykyä työvoimakustannusten kautta.

LÄHTEITÄ

AUSTRALIAN GOVERNMENT (2019). Taxation Office. <http://www.ato.gov.au/> viitattu 26.11.2019.

AUTIO SIRKKA ja KURJENOJA JAANA (2001). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 2001. Verotietoa 26, Veronmaksajain Keskusliitto.

CANADA REVENUE AGENCY (2019). <https://www.canada.ca/en/revenue-agency.html>, viitattu 26.11.2019.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2018). The 2018/2019 Budget. <https://www.budget.gov.au/> viitattu 19.11.2018.

COMMONWEALTH OF AUSTRALIA (2019). The 2019/2020 Budget. <https://www.budget.gov.au/> viitattu 26.11.2019.

EUROPEAN COMMISSION (2019a). Taxation trends in the European Union. 2019 edition.

EUROPEAN COMMISSION (2019b). "Taxes in Europe" – tietokanta https://ec.europa.eu/taxation_customs/economic-analysis-taxation/taxes-europe-database-tedb_en, viitattu 19.11.2019.

EUROPEAN COMMISSION (2018): Tax Policies in the European Union. 2018 Survey.

EY (2016). Austrian National Assembly adopts 2015/2016 tax reform <http://www.ey.com/gl/en/services/tax/international-tax/alert--austrian-national-assembly-adopts-2015-2016-tax-reform>, viitattu 16.11.2016.

HM REVENUE & CUSTOMS (2019). Tax credits. <https://www.gov.uk/topic/benefits-credits/tax-credits>, viitattu 21.11.2019.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2019a). European Tax Handbook 2019. Global Tax Series. Amsterdam, IBFD.

INTERNATIONAL BUREAU OF FISCAL DOCUMENTATION (2019b). Tax News Service online. IBFD.

IRS (2019). <http://www.irs.gov/>, viitattu 26.11.2019.

JOINT COMMITTEE ON TAXATION (2019). Overview of the Federal tax system as in effect for 2019. March 20, 2019.

- KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2016): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016. Verotietoa 76. Veronmaksajain Keskusliitto.
- KIRKKO-JAAKKOLA MIKAEL (2018): Kansainvälinen palkkaverovertailu 2018. Verotietoa 83. Veronmaksajain Keskusliitto.
- KURJENOJA JAANA (1998). Verokiila pysyy leveänä. Verokiilan kehitys vuosina 1987–1999. Verotietoa 11. Veronmaksajain Keskusliitto.
- KURJENOJA JAANA (2003). Lapsiperheiden verokurimus. Lapsiperheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. Verotietoa 37. Veronmaksajain Keskusliitto.
- LEHTINEN TEEMU (1995). Kansainvälinen palkkaverotusvertailu 1995. Verotietoa 2, Veronmaksajain Keskusliitto.
- MIRRLEES REVIEW (2011). Tax by Design. Ch. 4, (toim.) J. Mirrlees, S. Adam, T. Besley, R. Blundell, S. Bond, R. Chote, M. Gammie, P. Johnson, G. Myles and J. Poterba, Oxford University Press.
- NSW GOVERNMENT (2019). Taxes, duties, levies and royalties. <https://www.revenue.nsw.gov.au/taxes-duties-levies-royalties/payroll-tax/rates-and-thresholds>, viitattu 26.11.2019.
- OECD (2019a). Taxing Wages 2017-2018. OECD Publishing, Paris.
- OECD (2019b). Economic Policy Reforms 2019: Going for Growth OECD Publishing, Paris.
- OECD (2019c). Revenue Statistics 1965-2018. OECD Publishing, Paris.
- OECD (2018). OECD Economic Surveys: Finland 2018. OECD Publishing, Paris.
- PWC (2019). Worldwide Tax Summaries. <http://taxsummaries.pwc.com/>, viitattu 26.11.2019.
- REGERINGSKANSLIET (2018). Statens budget 2019 Rambeslutet. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/arende/betankande/statens-budget-2019-rambeslutet_H601FiU1
- REGERINGSKANSLIET (2019). Budgetpropositionen för 2020. 18.9.2019. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2019/09/prop.-2019201/>
- RIIGI TEATAJA (2018). Income Tax Act. <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/530012014003>, viitattu 17.11.2018
- STATISTISKA CENTRALBYRÅN (2019). <http://www.scb.se/>, viitattu 25.11.2019.

www.swissinfo.ch/eng/lump-sum-initiative_voters-retain-tax-perks-for-rich-foreigners/41135066, viitattu 16.11.2015.

TAX POLICY CENTER (2018). Urban Institute and Brookings Institution. Analysis of the Tax Cuts and Jobs Act <http://www.taxpolicycenter.org/feature/analysis-tax-cuts-and-jobs-act>, viitattu 20.11.2018.

TILASTOKESKUS (2019a). Palkat ja työvoimakustannukset. <http://www.stat.fi/til/pal.html>, viitattu 26.11.2019.

TILASTOKESKUS (2019b). Verot ja veronluonteiset maksut <http://www.stat.fi/til/vermak>, viitattu 18.11.2019.

VERTAILUN PALKKATULOT ERI VALUUTOISSA

Maa	Valuutta	Markkinakurssi 2019 1. neljännes
Australia	AUD	1,5944
Britannia	GBP	0,8725
Kanada	CAD	1,5101
Norja	NOK	9,7421
Ruotsi	SEK	10,4187
Sveitsi	CHF	1,1324
Tanska	DKK	7,4637
Yhdysvallat	USD	1,1358

Lähde: Suomen Pankki

Tarkastellut tulotasot muunnettuina eri valuutoiksi, markkinakurssit

Maa	Valuutta	Tulo euroissa				Keskimääräinen palkka 2018**
		28 600	44 000	67 700	143 000	
Alankomaat	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	51 567
Australia	AUD	45 601	70 155	107 943	228 003	85 778
Belgia	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	48 455
Britannia	GBP	24 954	38 390	59 069	124 769	39 328
Espanja	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	26 923
Irlanti	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	46 774
Italia	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	31 292
Itävalta	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	47 152
Kanada	CAD	43 190	66 446	102 237	215 951	53 350
Norja	NOK	278 625	428 654	659 543	1 393 127	596 477
Ranska	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	39 436
Ruotsi	SEK	297 975	458 422	705 345	1 489 873	453 539
Saksa	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	50 546
Sveitsi	CHF	32 386	49 825	76 663	161 932	90 908
Tanska	DKK	213 461	328 402	505 291	1 067 305	422 346
Viro	EUR	28 600	44 000	67 700	143 000	16 044
Yhdysvallat	USD	32 483	49 974	76 892	162 415	54 951

* Tähdellä merkitty tulotaso vastaa suurin piirtein keskipalkkaa Suomessa.

** Lähde: OECD (2019) Taxing Wages 2017-2018.

TULOVEROASTEET 2019

YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	18,0 %	28,2 %	35,6 %	45,0 %
Australia	13,3 %	20,9 %	26,9 %	35,2 %
Belgia	27,8 %	37,4 %	45,0 %	52,7 %
Britannia	17,8 %	22,8 %	26,9 %	38,8 %
Espanja	22,2 %	27,2 %	31,2 %	38,5 %
Italia	30,1 %	36,3 %	43,9 %	50,3 %
Itävalta	25,6 %	31,8 %	37,5 %	40,0 %
Irlanti	14,6 %	23,4 %	32,2 %	42,6 %
Kanada	20,3 %	24,4 %	27,9 %	37,7 %
Norja	18,8 %	24,2 %	28,4 %	37,2 %
Ranska	27,7 %	30,9 %	35,0 %	42,1 %
Ruotsi	23,2 %	26,1 %	34,7 %	48,8 %
Saksa	31,9%	37,2%	41,7%	43,8 %
Suomi	22,7 %	30,7 %	37,5 %	47,7 %
Sveitsi	10,0 %	12,8 %	16,5 %	24,8 %
Tanska	32,7 %	35,5 %	38,2 %	47,2 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	17,4 %	19,8 %	24,7 %	29,4 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkävyn puolison palkkatulo euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	18,0 %	28,2 %	35,6 %	45,0 %
Australia	11,5 %	20,9 %	26,9 %	35,2 %
Belgia	13,5 %	23,5 %	35,3 %	48,1 %
Britannia	17,8 %	22,8 %	26,9 %	38,8 %
Espanja	18,9 %	25,0 %	29,8 %	37,8 %
Italia	22,6 %	32,0 %	42,0 %	50,3 %
Itävalta	20,0 %	27,9 %	34,6 %	38,5 %
Irlanti	6,1 %	12,3 %	24,9 %	39,1 %
Kanada	15,0 %	21,0 %	25,5 %	36,5 %
Norja	18,8 %	24,2 %	28,4 %	37,2 %
Ranska	23,8 %	22,9 %	26,2 %	33,4 %
Ruotsi	23,2 %	26,1 %	34,7 %	48,8 %
Saksa	22,4%	28,4%	32,7%	35,8%
Suomi	22,7 %	30,7 %	37,5 %	47,7 %
Sveitsi	6,2 %	6,4 %	8,8 %	16,6 %
Tanska	24,1 %	29,9 %	34,6 %	45,5 %
Viro	18,5 %	19,5 %	20,7 %	21,0 %
Yhdysvallat	-12,8 %	6,3 %	13,3 %	21,6 %

VERONMAKSAJAT

TULOVEROASTEET* 2019

KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	28 600	44 000	67 700
+ 2. puoliso	44 000	67 700	143 000
= yhteensä	72 600	111 700	210 700
Alankomaat	20,4 %	30,1 %	40,6 %
Australia	17,9 %	24,6 %	32,5 %
Belgia	31,8 %	40,9 %	49,6 %
Britannia	20,8 %	25,3 %	35,0 %
Espanja	22,6 %	27,9 %	35,2 %
Italia	28,3 %	38,1 %	47,6 %
Itävalta	27,0 %	33,5 %	38,2 %
Irlanti	19,9 %	28,7 %	39,2 %
Kanada	22,8 %	26,5 %	34,5 %
Norja	22,1 %	26,7 %	34,4 %
Ranska	26,5 %	30,5 %	37,9 %
Ruotsi	25,0 %	31,3 %	44,3 %
Saksa	34,7 %	39,3 %	42,6 %
Suomi	27,6 %	34,8 %	44,4 %
Sveitsi	7,8 %	10,4 %	16,6 %
Tanska	34,4 %	37,1 %	44,3 %
Viro	20,8 %	20,9 %	21,1 %
Yhdysvallat	14,0 %	19,5 %	26,1 %

*) tuloveroaste yhteensä = puolisoitten yhteenlaskettujen verojen osuus yhteenlasketuista tuloista.

MARGINAALIVEROASTEET 2019**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE****Yksinäinen tulonsaaja**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	43,0 %	49,3 %	49,2 %	51,8 %
Australia	28,5 %	34,5 %	42,0 %	47,0 %
Belgia	58,0 %	55,9 %	60,6 %	59,6 %
Britannia	32,1 %	32,0 %	41,8 %	45,8 %
Espanja	34,3 %	40,9 %	45,2 %	44,9 %
Italia	40,2 %	49,3 %	54,5 %	56,4 %
Itävalta	43,4 %	43,4 %	48,0 %	43,7 %
Irlanti	28,3 %	48,6 %	48,6 %	52,0 %
Kanada	25,7 %	29,7 %	43,3 %	52,0 %
Norja	34,4 %	34,4 %	43,4 %	46,4 %
Ranska	42,0 %	42,7 %	42,7 %	51,8 %
Ruotsi	29,5 %	33,5 %	61,5 %	61,5 %
Saksa	44,8 %	49,3 %	51,7 %	44,3 %
Suomi	35,3 %	47,2 %	50,8 %	57,2 %
Sveitsi	15,1 %	19,5 %	25,0 %	38,8 %
Tanska	40,0 %	41,0 %	43,7 %	56,6 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	24,3 %	24,3 %	34,3 %	30,1 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	43,0 %	49,3 %	49,2 %	51,8 %
Australia	36,5 %	34,5 %	42,0 %	47,0 %
Belgia	20,6 %	43,4 %	60,7 %	59,5 %
Britannia	72,9 %	32,0 %	41,8 %	45,8 %
Espanja	34,3 %	40,9 %	44,9 %	45,0 %
Italia	41,6 %	51,1 %	57,8 %	56,4 %
Itävalta	36,4 %	43,4 %	48,0 %	43,7 %
Irlanti	8,4 %	35,0 %	48,6 %	52,0 %
Kanada	25,5 %	29,8 %	43,4 %	52,0 %
Norja	34,4 %	34,4 %	43,4 %	46,4 %
Ranska	21,7 %	20,5 %	31,0 %	43,6 %
Ruotsi	29,5 %	33,5 %	61,5 %	61,5 %
Saksa	35,7 %	41,4 %	40,0 %	44,3 %
Suomi	35,3 %	47,2 %	50,8 %	57,2 %
Sveitsi	6,2 %	9,8 %	16,2 %	29,7 %
Tanska	40,1 %	41,0 %	43,7 %	56,6 %
Viro	21,3 %	21,3 %	21,3 %	21,3 %
Yhdysvallat	33,3 %	45,3 %	24,3 %	28,1 %

**TYÖNANTAJAN SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT 2019
PERHEETÖN PALKANSAAJA**

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	19,5 %	19,5 %	16,1 %	7,6 %
Australia	5,5 %	5,5 %	5,5 %	5,5 %
Belgia	25,7 %	25,7 %	25,7 %	25,7 %
Britannia	9,0 %	10,7 %	11,8 %	12,9 %
Espanja	29,9 %	29,9 %	21,6 %	10,2 %
Italia	31,6 %	31,6 %	34,8 %	33,0 %
Itävalta	30,1 %	30,1 %	30,1 %	19,7 %
Irlanti	11,0 %	11,0 %	11,0 %	11,0 %
Kanada	7,0 %	6,0 %	3,9 %	1,8 %
Norja	14,1 %	14,1 %	14,1 %	14,1 %
Ranska	36,1 %	36,0 %	43,5 %	53,0 %
Ruotsi	31,4 %	31,4 %	31,4 %	31,4 %
Saksa	19,4 %	19,4 %	17,7 %	9,3 %
Suomi	20,8 %	20,8 %	20,8 %	20,8 %
Sveitsi	6,2 %	6,2 %	6,2 %	6,2 %
Tanska	1,1 %	0,7 %	0,5 %	0,2 %
Viro	33,8 %	33,8 %	33,8 %	33,8 %
Yhdysvallat	8,9 %	8,5 %	8,2 %	6,8 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2019**

**YKSIÄINEN PALKANSAAJA JA YHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN
PALKANSAAJAPERHE**

Yksinäinen tulonsaaja

Maa	Palkkatulo vuodessa euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	31,4 %	39,9 %	44,5 %	48,9 %
Australia	17,8 %	25,0 %	30,7 %	38,5 %
Belgia	42,5 %	50,2 %	56,3 %	62,4 %
Britannia	24,6 %	30,3 %	34,6 %	45,8 %
Espanja	40,1 %	43,9 %	43,4 %	44,2 %
Italia	46,9 %	51,6 %	58,4 %	62,6 %
Itävalta	42,8 %	47,6 %	52,0 %	49,9 %
Irlanti	23,0 %	31,0 %	38,9 %	48,2 %
Kanada	25,5 %	28,7 %	30,6 %	38,8 %
Norja	28,8 %	33,6 %	37,2 %	45,0 %
Ranska	46,8 %	49,2 %	54,7 %	62,2 %
Ruotsi	41,6 %	43,8 %	50,3 %	61,0 %
Saksa	42,9 %	47,4 %	50,5 %	48,5 %
Suomi	36,0 %	42,7 %	48,3 %	56,7 %
Sveitsi	15,3 %	17,9 %	21,4 %	29,1 %
Tanska	33,4 %	35,9 %	38,4 %	47,3 %
Viro	41,2 %	41,2 %	41,2 %	41,2 %
Yhdysvallat	24,2 %	26,1 %	30,4 %	33,9 %

Puolisot, joista toinen on tuloton, kaksi lasta

Maa	Työssäkäyvän puolison palkkatulo euroina			
	28600	44000	67700	143000
Alankomaat	31,4 %	39,9 %	44,5 %	48,9 %
Australia	16,1 %	25,0 %	30,7 %	38,5 %
Belgia	31,2 %	39,1 %	48,5 %	58,7 %
Britannia	24,6 %	30,3 %	34,6 %	45,8 %
Espanja	37,5 %	42,2 %	42,2 %	43,6 %
Italia	41,2 %	48,3 %	57,0 %	62,6 %
Itävalta	38,5 %	44,6 %	49,8 %	48,6 %
Irlanti	15,4 %	21,0 %	32,3 %	45,1 %
Kanada	20,6 %	25,5 %	28,2 %	37,6 %
Norja	28,8 %	33,6 %	37,2 %	45,0 %
Ranska	44,0 %	43,3 %	48,6 %	56,5 %
Ruotsi	41,6 %	43,8 %	50,3 %	61,0 %
Saksa	35,0 %	40,0 %	42,8 %	41,3 %
Suomi	36,0 %	42,7 %	48,3 %	56,7 %
Sveitsi	11,7 %	11,9 %	14,1 %	21,5 %
Tanska	24,9 %	30,4 %	34,8 %	45,6 %
Viro	39,1 %	39,8 %	40,8 %	41,0 %
Yhdysvallat	-3,5 %	13,6 %	19,9 %	26,6 %

**PALKKAVEROKIILA ELI VEROJEN YHTEENLASKETTU OSUUS
TYÖVOIMAKUSTANNUKSISTA 2019
KAHDEN TYÖSSÄKÄYVÄN VANHEMMAN PALKANSAAJAPERHE, KAKSI LASTA**

Palkkatulot vuodessa euroina			
1. puoliso	28 600	44 000	67 700
+ 2. puoliso	44 000	67 700	143 000
= yhteensä	72 600	111 700	210 700
Alankomaat	33,4 %	40,5 %	46,2 %
Australia	22,2 %	28,4 %	36,0 %
Belgia	45,8 %	52,9 %	59,9 %
Britannia	28,1 %	32,9 %	42,2 %
Espanja	40,4 %	42,2 %	43,1 %
Italia	45,5 %	53,6 %	60,8 %
Itävalta	43,9 %	48,9 %	49,8 %
Irlanti	27,8 %	35,8 %	45,2 %
Kanada	27,4 %	29,8 %	36,1 %
Norja	31,7 %	35,8 %	42,5 %
Ranska	46,0 %	50,5 %	58,6 %
Ruotsi	42,9 %	47,7 %	57,6 %
Saksa	45,3 %	48,7 %	48,7 %
Suomi	40,0 %	46,0 %	54,0 %
Sveitsi	13,2 %	15,6 %	21,5 %
Tanska	34,9 %	37,5 %	44,5 %
Viro	40,8 %	40,9 %	41,0 %
Yhdysvallat	20,9 %	25,7 %	31,0 %

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012
65. **Minna Punakallio: Kiristysten aika**
Kulutusverot meillä ja muualla. 4.9.2012
66. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkeverotus muutoksessa**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2013. 4.12.2012
67. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2012.** 13.12.2012
68. **Mikael Kirkko-Jaakkola, Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2013.** 12.12.2013
69. **Niina Suutarinen: Kuntien verot 2014 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 11.6.2014
70. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2014.** 13.11.2014
71. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2015 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 4.2.2015
72. **Leena Savolainen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverot meillä ja muualla. 8.4.2015
73. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 12.5.2015
74. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2015.** 26.11.2015
75. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2016 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 27.1.2016
76. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2016.** 30.11.2016
77. **Leena Savolainen: Kuntien verot 2017 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2017
78. **Janne Kalluinen: Kulutusverotuksen trendit meillä ja muualla.** 1.6.2017
79. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2017.** 12.12.2017
80. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2018 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. Tammikuu 2018
81. **Janne Kalluinen: Eläkkeensaajan vero- ja ostovoimakehitys 2000-luvulla.** Kesäkuu 2018
82. **Janne Kalluinen: Korkeakouluopiskelijan tulot ja verotus 2018.**
Laskelmia työtulojen vaikutuksista käytettävissä oleviin tuloihin. 5.10. 2018
83. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2018.** 30.11.2018
84. **Janne Kalluinen: Kuntien verot 2019 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 24.1.2019
85. **Janne Kalluinen: Verottaja kuluttajan kukkarolla**
Kulutusverotuksen trendit Suomessa. Huhtikuu 2019

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy

Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087

www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.